Załącznik nr 1 do Uchwały nr 794/187/V/2017

Zarządu Województwa Śląskiego

z dnia 19.04.2017 r.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W KATOWICACH

REGIONALNY PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA na rok 2017

Katowice, marzec 2017 r.

Spis treści

1. Wstęp ... 3
1.1 Partnerzy RPDZ na rok 2017 ... 6
2. Diagnoza sytuacji na rynku pracy. Wnioski ... 7
2.1 Demografia ... 7
2.2 Pracujący ... 12
2.3 Bezrobocie rejestrowane ... 13
2.4 Wnioski ... 29
3. Założenia Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2017 ... 31
3.1 Wskaźniki ... 32
4. Działania planowane do realizacji w 2017 roku ... 34
4.1 Obszar priorytetowy I Zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia ... 34
4.1.1 Działanie kierunkowe 1 Rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy ... 34
4.1.2 Działanie kierunkowe 2 Wspieranie tworzenia partnerstwa na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym ... 38
4.1.3 Działanie kierunkowe 3 Sięganie po niewykorzystane zasoby na rynku pracy (bierni zawodowo, ukryte bezrobocie na wsi) oraz uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez migrację zarobkową. ... 43
4.2 Obszar priorytetowy II Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy ... 45
4.2.1 Działanie kierunkowe 4 Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy ... 45
4.2.1.1 Poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy ... 45
4.2.1.2 Programy specjalne ... 54
4.2.1.3 Program Aktywizacja i Integracja ... 57
4.2.1.4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 ... 58
4.2.1.5 Badania i analizy ... 80
4.2.2 Działanie kierunkowe 5. Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie. ... 81
4.2.3 Działanie kierunkowe 6. Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne). ... 92
4.2.3.1 Środki Funduszu Pacy na realizację zadania, o którym mowa w art. 150f *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.* ... 99
4.2.4 Działanie kierunkowe 7 Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach gospodarczych o wysokim potencjale wzrostu zatrudnienia oraz sektorze ekonomii społecznej. ... 108
4.2.5 Działanie kierunkowe 8 Realizacja programów i strategii regionalnych w obszarze rynku pracy ... 108
4.3 Koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy ... 115
4.3.1 Fundusz Pracy ... 115
4.3.2 Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) ... 117
4.3.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych ... 119
5. Podsumowanie ... 120

1. Wstęp

Zgodnie z treścią art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.) samorząd województwa przygotowuje corocznie regionalny plan działań na rzecz zatrudnienia, określający priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2017, został opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, realizujący zadania Samorządu Województwa Śląskiego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także w zakresie polityki rynku pracy (zgodnie z zakresem działań określonych w Statucie).

Powyższy dokument został przygotowany na podstawie *Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017* opracowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 10 marca 2015 roku. Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na rok 2017 jest zgodny z *Krajowym Planem Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017* w zakresie celów (głównego i dodatkowych) oraz obszarów priorytetowych i 7 działań kierunkowych.

Przy opracowaniu dokumentu pod uwagę wzięto również analizę aktualnej sytuacji na lokalnych i wojewódzkim rynku pracy, analizę priorytetów, celów strategicznych i kierunków działań zawartych m.in. w:

- *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”* (przyjętej Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/38/2/2013 z 01 lipca 2013 r.), wpisując się w:
  - Obszar priorytetowy: (A) Nowoczesna gospodarka, Cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy, kierunki działań:
    1. Podnoszenie stopnia absorpcji kapitału ludzkiego przez regionalny rynek pracy w wyniku tworzenia miejsc pracy i wzmacniania ich atrakcyjności (w aspekcie finansowym i pozafinansowym)*;*
    2. Wdrażanie w firmach regionu nowoczesnych metod zarządzania zasobami ludzkimi umożliwiających gospodarowanie wiedzą oraz możliwie pełne wykorzystywanie kwalifikacji zatrudnianych pracowników*;*
    3. Tworzenie warunków dla wykorzystywania przez gospodarkę regionu potencjału osób o ograniczonej aktywności zawodowej, w tym rozwój elastycznych form zatrudnienia, praca na odległość, usuwanie barier w podejmowaniu pracy.
  - Obszar priorytetowy (A) Nowoczesna gospodarka, Cel operacyjny: A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały, kierunki działań:
    3. Tworzenie i rozwój MŚP, w tym firm rzemieślniczych oraz promocja produktów lokalnych, w tym produktów tradycyjnych*;*
    4. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług wolnego czasu wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne*;*
    5. Wsparcie i promocja rozwoju podmiotów działających w obszarze ekonomii społecznej.
    6. Rozwój mechanizmów wspierających wzrost zatrudnienia i inicjatyw lokalnych w tym zakresie.

- Obszar priorytetowy: (B) Szanse rozwojowe mieszkańców, Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców, kierunki działań:

  1. Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach nauczania odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz kształtującej postawy przedsiębiorcze i kreatywne.

  3. Wzmocnienie kształcenia kluczowych umiejętności i kompetencji uczniów m.in. poprzez organizowanie tematycznych i praktycznych kursów zawodowych we współpracy z pracodawcami.

  5. Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty kształcenia ustawicznego umożliwiającej stały rozwój zawodowy i utrzymanie się na rynku pracy.

  7. Zwiększenie cyfrowych umiejętności/kompetencji administracji samorządowej, w tym umiejętności otwartej komunikacji z obywatelami z wykorzystaniem narzędzi ICT.

- Obszar priorytetowy: (D) Relacje z otoczeniem, Cel operacyjny: D.1. Współpraca z partnerami w otoczeniu, kierunki działań:

  1. Wspieranie projektów ponadregionalnych poprawiających usytuowanie podmiotów z województwa śląskiego w krajowych i międzynarodowych sieciach współpracy, w tym podejmowanie działań przez Samorząd Województwa Śląskiego w ramach organizacji i stowarzyszeń samorządowych.

  2. Rozwijanie przez podmioty publiczne i prywatne z województwa współpracy ponadregionalnej, transgranicznej i transnarodowej.

  3. Wspieranie rozwoju współpracy transgranicznej, w tym w ramach współpracy Województwo Śląskie - Kraj Morawsko-Śląski (Cz) i Kraj Żyliński (Sk).

➢ *Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020*. Aktualizacja 2015. (przyjętej Uchwałą nr V/11/6/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z 31 sierpnia 2015 r.),

- Cel strategiczny 2: Tworzenie warunków do pełnego uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, w tym zawodowym. Kierunek działań: 2.1. Wspieranie i wzmacnianie potencjału osób starszych oraz aktywnego ich uczestnictwa w życiu społecznym.
- Cel strategiczny 3: Wzmacnianie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz zawodowym. Kierunki działań: 3.4. Poprawa zatrudnienia i wzmacnianie aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych.
- Cel strategiczny 4: Poprawa warunków i jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i społecznie wykluczonych. Kierunki działań: 4.3. Zmniejszenie poziomu bezrobocia i sfery wykluczenia społecznego poprzez tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i aktywności zawodowej.
  4.4. Wdrażanie oraz promocja standardów współpracy instytucji publicznych z organizacjami społecznymi w obszarze pomocy społecznej i integracji społecznej.
  4.5. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych i gospodarki społecznej.

➢ *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020* (przyjętym przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 r.),

- *Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020* (przyjętym przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju 17 grudnia 2014 r.),
- *Programie współpracy samorządu województwa śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017* (przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/30/5/2016 z 21 listopada 2016 r.).

1.1 Partnerzy RPDZ na rok 2017

Wzorem lat ubiegłych, do udziału w tworzeniu RPDZ zaproszone zostały instytucje z województwa śląskiego, podejmujące działania w obszarze rynku pracy:

- Wydział Gospodarki, Turystyki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
- Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
- Wydział Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego,
- Śląskie Centrum Przedsiębiorczości w Chorzowie,
- Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy,
- Kuratorium Oświaty w Katowicach,
- Fundusz Górnośląski S.A.,
- Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o.,
- Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach,
- Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach,
- Regionalna Izba Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej,
- Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa w Częstochowie,
- Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność",
- Rada OPZZ Województwa Śląskiego,
- KAFOS Śląskie Forum Organizacji Pozarządowych,
- MOST Stowarzyszenie Wspierania Organizacji Pozarządowych,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach,
- Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Częstochowie,
- Śląska Izba Rolnicza w Katowicach,
- Powiatowe Urzędy Pracy województwa śląskiego (31),
- Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej,
- Politechnika Śląska w Gliwicach,
- Uniwersytet Śląski w Katowicach,
- Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach,
- Wyższa Szkoła Humanitas w Sosnowcu,
- Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie,
- Wyższa Szkoła Administracji w Bielsku-Białej,
- Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej.

Z powyższej listy informacje o zadaniach planowanych do realizacji w 2017 r. przekazała część instytucji. Zadania te zostały przedstawione w dalszej części dokumentu.

Informacja o przystąpieniu do opracowywania RPDZ na 2017 r. i możliwości partycypacji w jego tworzeniu została również zamieszczona na stronie internetowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach (http://wupkatowice.praca.gov.pl/-/4005738-zaproszenie-do-wspolpracy-przy-tworzeniu-rpdz-na-2017-rok).

2. Diagnoza sytuacji na rynku pracy. Wnioski

2.1 Demografia

Najbardziej aktualne szczegółowe dane na temat ludności województwa śląskiego dotyczą 2015 roku. W końcu grudnia 2015 r. województwo śląskie liczyło 4 570 849 mieszkańców, co stanowiło około 12 proc. ludności w kraju (38 437 239[1]).

Z roku na rok zasoby demograficzne regionu są coraz mniejsze, o czym świadczą dane zawarte w poniższej tabeli.

Ludność w województwie śląskim w latach 2000-2015. Stan na 31 grudnia

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
2000 r.	4 765,7	2 309,2	2 456,5
2001 r.	4 748,5	2 299,4	2 449,1
2002 r.	4 731,5	2 289,8	2 441,7
2003 r.	4 715,0	2 280,4	2 434,5
2004 r.	4 700,8	2 272,1	2 428,7
2005 r.	4 685,8	2 263,8	2 422,0
2006 r.	4 669,1	2 253,9	2 415,3
2007 r.	4 654,1	2 244,9	2 409,2
2008 r.	4 645,7	2 239,9	2 405,8
2009 r.	4 640,7	2 237,1	2 403,6
2010 r.	4 634,9	2 238,6	2 396,3
2011 r.	4 626,4	2 233,9	2 392,4
2012 r.	4 615,9	2 228,1	2 387,7
2013 r.	4 599,4	2 219,8	2 379,7
2014 r.	4 585,9	2 212,7	2 373,2
2015 r.	4 570,8	2 205,0	2 365,9

Źródło: GUS, Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2015 r. Stan w dniu 31 .XII, Warszawa 2016 r.

W 2015 roku liczba zgonów (50,4 tys.) była większa niż liczba urodzeń żywych, co skutkowało ujemnym przyrostem naturalnym. W 2015 r. zarejestrowano 41,6 tys. urodzeń żywych, tj. mniej o 2,6% niż w 2014 r. Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych na 1000 ludności) wyniósł 9,09‰ (w roku 2014 współczynnik ten wynosił 9,30‰). Wyższą wartość współczynnika urodzeń odnotowano na wsi 9,75‰ niż w miastach 8,89‰), podobnie w 2014 r. (odpowiednio: 10,05‰ i 9,08‰). W układzie terytorialnym według powiatów

[1] GUS, http://stat.gov.pl/bdl/app/dane_podgrup/tablica z dnia 14.02.2017 r.

najwyższy współczynnik urodzeń odnotowano w powiecie pszczyńskim - 12,00‰, natomiast najniższy, podobnie jak w roku wcześniejszym, w Częstochowie (7,60‰)[2].

Urodzenia żywe na 1000 ludności według powiatów w 2015 r.

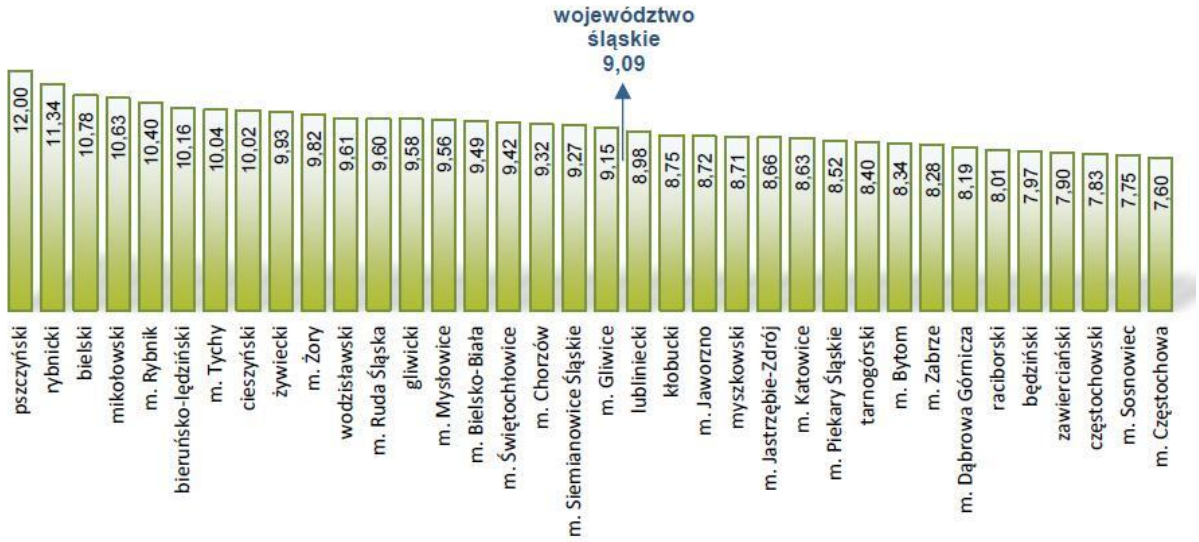

Oprócz ujemnego salda przyrostu naturalnego, na zmniejszenie się liczby ludności województwa miało wpływ, tak jak w latach poprzednich, ujemne saldo migracji.

Migracje na pobyt stały międzywojewódzkie

Jednostka terytorialna	zameldowania					wymeldowania				
	ogółem					ogółem				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
ŚLĄSKIE *	7 744	7 520	7 648	7 419	6 855	11 396	10 818	11 528	11 052	10 304

Źródło: Bank Danych Lokalnych https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/podgrup/tablica z dnia 14.02.2017 r.

Niezmiennie saldo migracji międzywojewódzkich na pobyt stały jest ujemne, o czym świadczą dane zawarte w tabeli. W 2015 roku saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały wyniosło minus 3,4 tys. W miastach odnotowano ujemne saldo migracji wewnętrznych minus 6,5 tys., natomiast na wsi dodatnie saldo tj. 3,1 tys.

Zmniejszanie się liczby ludności jest tendencją obserwowaną w zdecydowanej większości województw. W okresie od 30 czerwca 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku liczba ludności powiększyła się jedynie w województwie mazowieckim, małopolskim, pomorskim i wielkopolskim. W pozostałych dwunastu województwach liczba ludności spadała.

Jeżeli chodzi o dynamikę spadku ludności, to województwo śląskie znalazło się w czołówce. Gorzej było tylko w opolskim, świętokrzyskim, lubelskim i łódzkim.

[2] *Źródło: LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE w województwie śląskim w 2015 roku. Urząd Statystyczny, Katowice, 2016 r.*

Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych należy stwierdzić, że w naszym województwie spadek liczby ludności był największy. Dokładne dano zawarto w tabeli (uszeregowano malejąco według danych z ostatniej kolumny).

Śląskie na tle kraju. Zmiany liczby ludności w latach 2013-2015

Jednostka terytorialna	Liczba ludności według faktycznego miejsca zamieszkania					
	30.06.2013 r.	30.06.2014 r.	30.06.2015 r.	31.12.2015 r.	Spadek/ wzrost liczby mieszkańców	
					osoby	Dynamika I półrocze 2013=100
POLSKA	38 502 396	38 483 957	38 454 576	38 437 239	-65 157	99,8
MAZOWIECKIE	5 307 276	5 324 519	5 340 799	5 349 114	+ 41 838	100,8
POMORSKIE	2 292 452	2 298 811	2 304 722	2 307 710	+ 15 258	100,7
MAŁOPOLSKIE	3 356 805	3 364 176	3 370 712	3 372 618	+ 15 813	100,5
WIELKOPOLSKIE	3 463 419	3 469 464	3 473 920	3 475 323	+ 11 904	100,3
PODKARPACKIE	2 128 707	2 128 483	2 127 322	2 127 657	-1 050	100,0
DOLNOŚLĄSKIE	2 911 045	2 908 457	2 905 347	2 904 207	-6 838	99,8
KUJAWSKO-POMORSKIE	2 094 090	2 090 836	2 087 720	2 086 210	-7 880	99,6
LUBUSKIE	1 022 253	1 020 767	1 019 514	1 018 075	-4 178	99,6
ZACHODNIOPOMORSKIE	1 719 626	1 717 970	1 713 849	1 710 482	-9 144	99,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	1 448 289	1 445 478	1 442 242	1 439 675	-8 614	99,4
PODLASKIE	1 196 485	1 193 348	1 190 253	1 188 800	-7 685	99,4
ŚLĄSKIE	4 606 387	4 593 358	4 577 925	4 570 849	-35 538	99,2
ŁÓDZKIE	2 517 787	2 508 464	2 498 240	2 493 603	-24 184	99,0
LUBELSKIE	2 160 513	2 151 836	2 143 221	2 139 726	-20 787	99,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1 270 263	1 265 415	1 259 906	1 257 179	-13 084	99,0
OPOLSKIE	1 006 999	1 002 575	998 884	996 011	-10 988	98,9

Źródło: Bank Danych Lokalnych; w momencie pisania informacji najbardziej aktualne dane dotyczyły stanu na 31 grudnia 2015 r. data pobrania 14.02.2017 r.

Na koniec 2015 r. w miastach województwa śląskiego mieszkało 3 525,3 tys. osób, czyli o 17,6 tys. osób mniej (tj. o 0,5%) niż w 2014 r. W 2015 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w większości powiatów odnotowano spadek liczby ludności: największy w Częstochowie, Katowicach i Sosnowcu – po 1,9 tys. (tj. odpowiednio o: 0,8%, 0,6% i 0,9%), natomiast największy wzrost wystąpił w powiecie bielskim – o 0,8 tys. (tj. o 0,5%) i w powiecie pszczyńskim o 0,4 tys. (tj. o 0,4%).

Liczba mieszkańców wsi wyniosła 1 045,6 tys. i w ciągu roku wzrosła o 2,5 tys. osób, tj. 0,2%. Miasta skupiały 77,1% mieszkańców województwa śląskiego (wskaźnik urbanizacji), a udział ludności wiejskiej stanowił 22,9% (wskaźnik ruralizacji). W skali roku wskaźnik urbanizacji obniżył się o 0,2 pkt proc., natomiast wskaźnik ruralizacji wzrósł o 0,2 pkt proc.

Zmniejszenie populacji mieszkańców województwa śląskiego wpłynęło na spadek liczby osób przypadających na 1 km^2, czyli gęstości zaludnienia z 372 w końcu 2014 r. do 371 w końcu 2015 r. Pod względem tego wskaźnika województwo śląskie zajmuje 1 miejsce wśród województw. W kraju na 1 km^2 przypadały średnio 123 osoby.

W województwie śląskim notuje się znaczne zróżnicowanie gęstości zaludnienia w przekroju powiatowym. Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w Świętochłowicach (3 829 osób/km^2) oraz w Chorzowie (3 302 osoby/km^2), natomiast najniższą w powiatach: częstochowskim (89 osób/km^2), lublinieckim (94 osoby/km^2) i kłobuckim (96 osób/km^2)[3].

W strukturze ludności według płci w województwie śląskim przeważają kobiety. W końcu 2015 r. kobiety stanowiły 51,8% ogólnej liczby mieszkańców (w kraju 51,6%). W młodszych grupach wiekowych występowała przewaga mężczyzn, natomiast w starszych grupach wiekowych przewaga kobiet.

Prognoza długookresowa zakłada, że ogólna liczba ludności województwa śląskiego zmniejszy się w horyzoncie czasowym 2014 – 2040 o blisko 621,3 tys. osób, do poziomu 3 964,6 tys. (w tym samych czasie w Polsce spadek ludności o prawie 2,8 mln, do poziomu 35,7 mln w 2040 r.). W województwie śląskim przede wszystkim będzie ubywać mieszkańców w miastach (w stosunku do grudnia 2014 roku redukcja o 616,3 tys., tj. - 17,4%). Na terenach wiejskich przewidywane jest minimalne zmniejszenie się liczby mieszkańców (w stosunku do grudnia 2014 roku spadek o 5,1 tys. osób, tj. - 0,5%), co spowoduje zmniejszanie się wskaźnika urbanizacji. Udział kobiet wśród ogółu mieszkańców utrzyma się na podobnym poziomie (51,7% w 2040 roku, obecnie 51,8%). Wzrastać będzie udział ludności starszej, w wieku poprodukcyjnym (z 20,0% w 2014 roku do 24,9% w 2040 roku). Szczegółowe dane zawarto w poniższych tabelach[4].

Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku

Województwa	Liczba ludności - 2014 rok				Prognoza na rok 2040			
	ogółem	przed-produkcyjny	produkcyjny	po - produkcyjny	ogółem	przed-produkcyjny	produkcyjny	po - produkcyjny
Polska	38 478 602	6 942 996	24 230 162	7 305 444	35 668 232	5 262 154	22 005 247	8 400 831
łódzkie	2 504 136	422 069	1 550 917	531 150	2 153 010	302 271	1 313 416	537 323
mazowieckie	5 334 511	988 011	3 304 741	1 041 759	5 374 671	836 809	3 347 106	1 190 756
małopolskie	3 368 336	640 835	2 115 881	611 620	3 354 577	518 697	2 087 647	748 233
śląskie	**4 585 924**	**771 201**	**2 898 050**	**916 673**	**3 964 581**	**560 786**	**2 415 010**	**988 785**
lubelskie	2 147 746	388 607	1 340 617	418 522	1 862 458	259 092	1 137 871	465 495
podkarpackie	2 129 187	400 847	1 351 342	376 998	1 982 452	281 881	1 226 022	474 549
podlaskie	1 191 918	210 460	755 557	225 901	1 058 768	145 124	641 940	271 704
świętokrzyskie	1 263 176	215 210	790 195	257 771	1 071 560	141 173	651 227	279 160

[3] Źródło: LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE w województwie śląskim w 2015 roku. Urząd Statystyczny, Katowice
[4] Źródło: www.stat.gov.pl

Województwa	Liczba ludności - 2014 rok				Prognoza na rok 2040			
	ogółem	przed-produkcyjny	produkcyjny	po - produkcyjny	ogółem	przed-produkcyjny	produkcyjny	po - produkcyjny
lubuskie	1 020 307	186 481	650 536	183 290	932 671	136 288	577 878	218 505
wielkopolskie	3 472 579	667 176	2 192 156	613 247	3 389 025	534 688	2 111 743	742 594
zachodniopomor-skie	1 715 431	299 755	1 094 655	321 021	1 548 897	219 078	955 761	374 058
dolnośląskie	2 908 457	488 422	1 846 755	573 280	2 637 894	369 114	1 637 138	631 642
opolskie	1 000 858	161 704	643 277	195 877	825 815	101 957	504 774	219 084
kujawsko-pomorskie	2 089 992	383 177	1 321 955	384 860	1 908 756	282 209	1 174 723	451 824
pomorskie	2 302 077	448 193	1 446 099	407 785	2 306 742	379 776	1 426 798	500 168
warmińsko-mazurskie	1 443 967	270 848	927 429	245 690	1 296 355	193 211	796 193	306 951

Prognoza ludności według ekonomicznych grup wieku (w procentach)

Województwa	Struktura ludności - grupy funkcjonalne. 2014 rok				Prognoza na rok 2040 - struktura			
	ogółem	przed - produkcyjny	produkcyjny	po - produkcyjny	ogółem	przed - produkcyjny	produkcyjny	po - produkcyjny
Polska	100,0%	18,0%	63,0%	19,0%	100,0%	14,8%	61,7%	23,6%
łódzkie	100,0%	16,9%	61,9%	21,2%	100,0%	14,0%	61,0%	25,0%
mazowieckie	100,0%	18,5%	62,0%	19,5%	100,0%	15,6%	62,3%	22,2%
małopolskie	100,0%	19,0%	62,8%	18,2%	100,0%	15,5%	62,2%	22,3%
śląskie	**100,0%**	**16,8%**	**63,2%**	**20,0%**	**100,0%**	**14,1%**	**60,9%**	**24,9%**
lubelskie	100,0%	18,1%	62,4%	19,5%	100,0%	13,9%	61,1%	25,0%
podkarpackie	100,0%	18,8%	63,5%	17,7%	100,0%	14,2%	61,8%	23,9%
podlaskie	100,0%	17,7%	63,4%	19,0%	100,0%	13,7%	60,6%	25,7%
świętokrzyskie	100,0%	17,0%	62,6%	20,4%	100,0%	13,2%	60,8%	26,1%
lubuskie	100,0%	18,3%	63,8%	18,0%	100,0%	14,6%	62,0%	23,4%
wielkopolskie	100,0%	19,2%	63,1%	17,7%	100,0%	15,8%	62,3%	21,9%
zachodniopomorskie	100,0%	17,5%	63,8%	18,7%	100,0%	14,1%	61,7%	24,1%
dolnośląskie	100,0%	16,8%	63,5%	19,7%	100,0%	14,0%	62,1%	23,9%
opolskie	100,0%	16,2%	64,3%	19,6%	100,0%	12,3%	61,1%	26,5%
kujawsko-pomorskie	100,0%	18,3%	63,3%	18,4%	100,0%	14,8%	61,5%	23,7%
pomorskie	100,0%	19,5%	62,8%	17,7%	100,0%	16,5%	61,9%	21,7%
warmińsko-mazurskie	100,0%	18,8%	64,2%	17,0%	100,0%	14,9%	61,4%	23,7%

Źródło: Obliczenia własne, na podstawie danych Banku Danych Lokalnych GUS

Długoterminowa prognoza demograficzna jest zatem niekorzystna, zarówno dla Polski, jak i dla województwa śląskiego. Warto przy tym pamiętać, że globalnie do 2040 roku

przewidywany jest wzrost mieszkańców w państwach zrzeszonych w Unii Europejskiej. Jeżeli chodzi o poszczególne kraje, to potencjał demograficzny zmniejszy się w 13, w pozostałych 15 państwach przewidywany jest wzrost liczby mieszkańców[5].

Pomimo starzenia się społeczeństwa i malejących udziałów młodzieży wśród ogółu mieszkańców, na tle krajów Unii Europejskiej Polska i województwo śląskie są w uprzywilejowanej sytuacji. Z najbardziej aktualnych danych publikowanych przez Europejski Urząd Statystyczny wynika, że obecnie mediana wieku dla mieszkańców naszego kraju wynosi 39,6 lat.

2.2 Pracujący

Z danych publikowanych przez Urząd Statystyczny w Katowicach wynika, że przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2016 r. wyniosła 731,6 tys. osób i zwiększyła się o 2,1% w porównaniu z grudniem 2015 r., a w relacji do listopada 2016 r. wzrosła o 0,3% (dla porównania w grudniu 2015 r. w odniesieniu do grudnia 2016 r. przeciętna liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw spadła o 0,6%).

W kraju przeciętne zatrudnienie było wyższe o 3,1% w porównaniu z grudniem 2015 r. oraz wyższe o 0,1% w stosunku do listopada 2016 r.

Jak ilustruje to poniższy wykres, wzrost przeciętnej liczby zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z rokiem poprzednim miał miejsce we wszystkich miesiącach 2016 roku.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w latach 2012 - 2016 (w tys. osób)

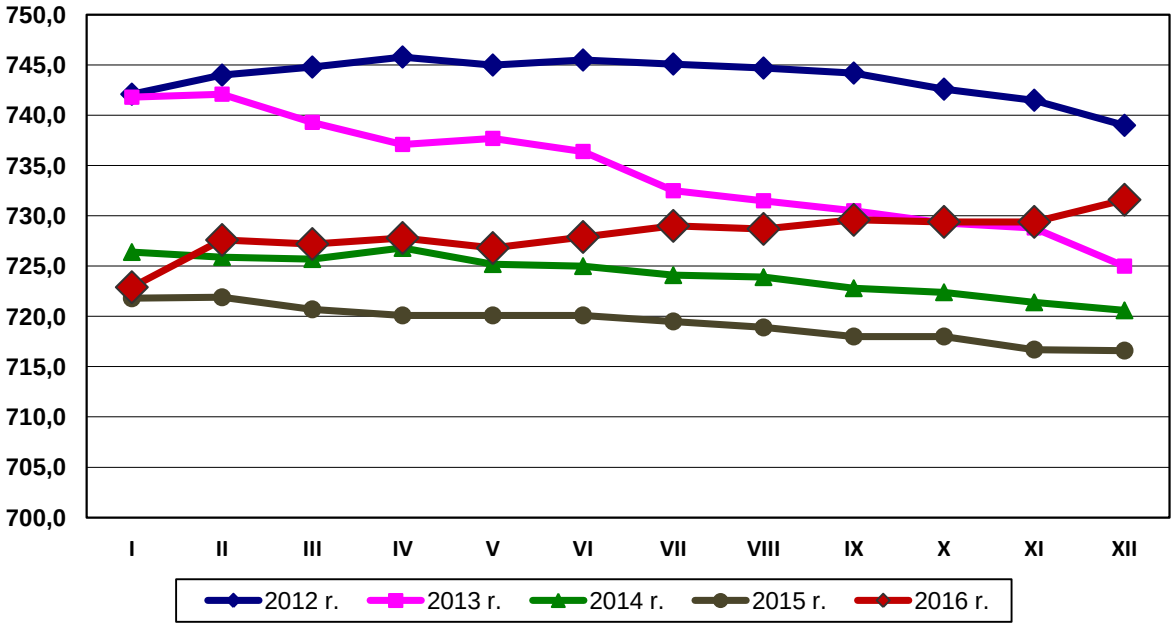

[5] Z prognoz publikowanych przez Eurostat wynika, że obok Polski (-5,9%) do państw, które zanotują do 2040 roku redukcję liczby mieszkańców należeć będą: Litwa (-31,2%), Łotwa (-23,8%), Bułgaria (-15,5%), Grecja (-12,6%), Estonia (-11,4%), Portugalia (-9,5%), Rumunia (-7,3%), Chorwacja (-6,8), Słowacja (-5,6%), Hiszpania (-3,8%), Niemcy (- 3,6%) i Węgry (-3,5%). Znacząca dynamika wzrostu liczby mieszkańców przewidywana jest w Luksemburgu (+65,8%); Belgii (+22,8%), Szwecji (+20,7%) oraz w Wielkiej Brytanii (+14,2%) i Austrii (+12,3%). Prognoza wskazuje, że o jedną dziesiątą powiększy się ludność Danii, Finlandii, Cypru i Francji. Podstawą prognozy dla Polski jest przyjęcie przez Eurostat założenia, że w 2015 r. nasz kraj zamieszkiwało 38 499 953. Zgodnie z metodologią przyjętą przez Europejski Urząd Statystyczny w 2040 liczba mieszkańców Polski osiągnie poziom 36 241 000.
Więcej na ten temat na stronie internetowej Eurostatu http://ec.europa.eu/eurostat/data/database

W regionie wyższe niż w grudniu 2015 r. przeciętne zatrudnienie odnotowano między innymi w: administrowaniu i działalności wspierającej (o 13,8%), informacji i komunikacji (o 11,8%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,6%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,3%). Niższa niż przed rokiem przeciętna liczba zatrudnionych wystąpiła m.in. w: górnictwie i wydobywaniu (o 8,1%), budownictwie (o 5,2%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 2,4%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

WYSZCZEGÓLNIENIE	XII 2016		I – XII 2016	
	w tys.	XII 2015 = 100	w tys.	I – XII 2015 = 100
O G Ó Ł E M	**731,6**	**102,1**	**731,7**	**101,5**
w tym:				
Przemysł	426,9	100,8	427,9	100,3
górnictwo i wydobywanie	84,2	91,9	88,7	90,2
przetwórstwo przemysłowe	314,1	103,7	310,3	103,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ	10,7	97,6	10,8	96,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ	18,0	98,7	18,1	99,9
Budownictwo	49,9	94,8	52,2	96,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ	102,9	105,3	102,1	105,7
Transport i gospodarka magazynowa	44,7	105,6	43,9	105,0
Obsługa rynku nieruchomości Δ	14,3	100,0	14,3	98,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna[a]	18,7	104,4	18,7	99,2
Administrowanie i działalność wspierająca Δ	36,5	113,8	35,3	108,1

a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach, Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa śląskiego w grudniu 2016 r.

2.3 Bezrobocie rejestrowane

Liczba bezrobotnych

W ciągu roku odnotowano dużą redukcję liczby zarejestrowanych bezrobotnych, obniżyło się także natężenie zjawiska.

Podobnie jak rok wcześniej, cechą pozytywną był rosnący udział bezrobotnych uczestniczących w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy w końcu grudnia 2016 roku wyniosła 120,0 tys. osób. W ujęciu rocznym zbiorowość bezrobotnych zmniejszyła się o 28,5 tys. osób (dynamika spadku wyniosła -19,2 proc.).

Zgodnie z wprowadzonymi zmianami ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy realizowano indywidualizację pomocy dla bezrobotnego, czyli profilowanie pomocy. Profilowanie jest podstawą do udzielania wsparcia bezrobotnemu. Przypisany konkretnej osobie profil pomocowy oznacza właściwy, ze względu na jej potrzeby zakres form pomocy określonych w ustawie:

- **profil pomocy I** – pośrednictwo pracy, a także w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe lub formy pomocy, o których mowa w art. 40 ust. 1 i 3a, art. 45, art. 46 ust. 1 pkt 2, art. 60b, art. 61e pkt 2 oraz art. 66k–66n ustawy;
- **profil pomocy II** – usługi i instrumenty rynku pracy, działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy oraz inne formy pomocy z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a;
- **profil pomocy III** – Program Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a.

Według stanu na koniec grudnia 2016 r. powiatowe urzędy pracy w województwie śląskim ustaliły profil 113 455 zarejestrowanym (w tym 56,2% to kobiety). Szczegółowe dane przedstawiają się następująco:
- Profil I – 3 427 osób, tj. 3,0% bezrobotnych objętych profilowaniem;
- Profil II – 71 187 osób, tj. 62,7% bezrobotnych objętych profilowaniem;
- Profil III – 38 841 osób, tj. 34,2% bezrobotnych objętych profilowaniem.

Wśród osób zaliczonych do **profilu I** kobiety, w liczbie 1 951, stanowiły 56,9%.

Do profilu II zakwalifikowano 37 425 bezrobotnych pań (52,6% ogółu bezrobotnych należących do tego profilu). Z kolei wśród bezrobotnych należących do **profilu III** udział kobiet wynosił 62,8% (24 401 osób).

W powiatach widoczne było terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia. Najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w Bytomiu (7,5 tys.), Sosnowcu (7,1 tys.) i Częstochowie (6,8 tys. osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców i tym samym bezrobotnych: bieruńsko - lędziński (850 osób) oraz Świętochłowice i Żory (po 1,2 tys. osób).

Redukcja liczby bezrobotnych miała miejsce we wszystkich powiatach (36 jednostek). Biorąc pod uwagę kryterium liczb bezwzględnych stwierdzamy, że w ujęciu rocznym najbardziej liczba bezrobotnych obniżyła się w Częstochowie (-2 312 osób), w Katowicach (-2 123) oraz w Bytomiu (-1 664) i w powiecie częstochowskim (-1 686 osób).

Z kolei dynamika spadku najwyższa była w Siemianowicach Śląskich (-32,0%), powiecie mikołowskim (-28,9%), Zabrzu (-27,2%), i Bielsku – Białej (-27,1%).

Jeżeli chodzi o podregiony, to w ujęciu rocznym najwyższą redukcję liczby zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w podregionach: częstochowskim, katowickim, bielskim i sosnowieckim. Natomiast najwyższą dynamikę spadku odnotowano w podregionach: katowickim (-24,0%) oraz częstochowskim, gliwickim i bielskim (odpowiednio -23,7%; -23,5% oraz -20,7%). Dokładne dane zawarto w tabeli:

Województwo / podregiony	**Bezrobotni stan 31.12.**		**Spadek (w osobach)**	**Dynamika 31.12.2015 r. =100**
	2015 r.	**2016 r.**		
Województwo śląskie razem	148 508	119 981	**-28 527**	80,8
w tym:				
Podregion częstochowski	22 598	17 243	**-5 355**	76,3
Podregion katowicki	20 972	15 932	**-5 040**	76,0
Podregion bielski	19 004	15 075	**-3 929**	79,3
Podregion sosnowiecki	27 335	23 517	**-3 818**	86,0

Województwo / podregiony	Bezrobotni stan 31.12.		Spadek (w osobach)	Dynamika 31.12.2015 r. =100
	2015 r.	2016 r.		
Podregion gliwicki	14 822	11 346	**-3 476**	76,5
Podregion bytomski	18 509	15 491	**-3 018**	83,7
Podregion rybnicki	17 360	14 746	**-2 614**	84,9
Podregion tyski	7 908	6 631	**-1 277**	83,9

Stopa bezrobocia

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. stopa bezrobocia w województwie śląskim wynosiła 6,6% (kraj 8,3%). W ujęciu rocznym w województwie wartość tego wskaźnika spadła o 1,6 p. proc. (31.12.2015 r.: 8,2%). W kraju, w ujęciu rocznym, wysokość stopy bezrobocia spadła o 1,4 p. proc. (31.12.2015 r.: 9,7%). W końcu roku województwo śląskie znajdowało się na drugim miejscu listy województw o najniższej wartości stopy bezrobocia, tuż za Wielkopolską (5,0%). Bez względu na rok sprawozdawczy natężenie bezrobocia rejestrowanego w naszym regionie należy do najniższych w kraju.

Utrzymuje się duże zróżnicowanie natężenia bezrobocia w naszym regionie. W końcu grudnia 2016 r. wysokość stopy bezrobocia w Katowicach wynosiła 2,8%. Na przeciwległej pozycji znajdował się Bytom, gdzie wysokość tego wskaźnika osiągnęła wartość 15,4%. Jak widać, powiaty o najwyższej i najniższej stopie bezrobocia dzieliła w grudniu 2016 r. różnica 12,6 p. proc. Najbardziej znacząco wysokość stopy bezrobocia zmniejszyła się w Siemianowicach Śląskich (-3,6 p. proc.), powiecie częstochowskim (-3,5 p. proc) oraz w Bytomiu (– 3,1 p. proc.), Zabrzu i Piekarach Śląskich (po – 2,8 p. proc.).

Jeżeli chodzi o podregiony, to w omawianym okresie najniższą stopę bezrobocia notowano w podregionie tyskim (3,8%) i katowickim (4,4%); potem kolejno w podregionie: bielskim (5,4%), gliwickim (5,7%), rybnickim (6,9%), częstochowskim (8,4%) oraz w sosnowieckim (9,5%). Najwyższą stopą bezrobocia charakteryzował się podregion bytomski (10,9%).

Kobiety

W końcu grudnia 2016 r. wśród zarejestrowanych 55,6% stanowiły bezrobotne kobiety. W ciągu roku udział pań wzrósł o 1,3 p. proc (2015 r. – 54,3%), zaś liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 14,0 tys.

W zbiorowości mężczyzn liczba zaewidencjonowanych spadła o 14,5 tys. osób (31.12.2015r. – 67 843; 31.12.2016 r. – 53 295). Znacząca nadreprezentacja kobiet wśród ogółu zarejestrowanych obserwowana jest w Rybniku (gdzie kobiety to 63,8% wśród ogółu bezrobotnych), w powiecie rybnickim (63,5%), w Jastrzębiu - Zdroju (63,3%) oraz w powiecie wodzisławskim (63,3%).

Odsetek bezrobotnych kobiet był najniższy w powiatach ziemskich zlokalizowanych w północnej i południowej części regionu, tj. kłobuckim (49,6%), myszkowskim (50,1%), żywieckim (50,3%) oraz częstochowskim (50,4%).

Poprzednio pracujący

Większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2016 r. – 104,4 tys. osób, tj. 87,0% ogółu; 31.12.2015 r. – 85,7% ogółu). Pozostali – 15,6 tys. osób, tj. 13,0% ogółu nie posiada doświadczenia zawodowego (31.12.2015 r. –

21,2 tys. tj. 14,3% ogółu). W ciągu roku liczba bezrobotnych poprzednio pracujących spadła o 22,9 tys. osób, natomiast wzrósł ich procentowy udział wśród ogółu (o 1,3 p. proc.).

Podobnie jak przed rokiem, bezrobotni, którzy legitymowali się stażem pracy, najczęściej pracowali w sekcjach PKD: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, włączając motocykle (18,4%; 2015 r. także 18,4%), Przetwórstwo przemysłowe (17,3% poprzednio pracujących; 2015 r. – 17,8%) oraz Budownictwo (10,5%; 2015 r. – 11,3%).

Z wyżej wymienionych sekcji pochodziło połowę poprzednio pracujących (46,2%; 2015 r. – 47,5%). Równocześnie w stosunku do co dziewiątego bezrobotnego legitymującego się stażem pracy, pracownicy urzędów nie potrafili zidentyfikować miejsca działalności ostatniego zatrudnienia (12,8%; 2015 r. – 12,0%).

Bezrobotni: miasto – wieś

Na silnie zurbanizowanym Śląsku zdecydowana większość bezrobotnych zamieszkuje miasta (77,8%). W końcu grudnia 2016 r. na terenach wiejskich mieszkało 22,2% ogółu zarejestrowanych, tj. 26,6 tys. osób. W ciągu roku liczba bezrobotnej ludności wiejskiej spadła o 6,0 tys. osób (tj. o 18,4 proc.). W tym samym czasie zmniejszyła się również liczba bezrobotnych mieszkańców miast o 22,5 tys., co oznacza spadek o 19,4 proc. Dynamika spadku wśród bezrobotnych mieszkańców wsi była nieco mniejsza niż wśród bezrobotnych mieszkańców miast. Problem bezrobocia na wsi niezmiennie dotyka głównie mieszkańców podregionu bielskiego, gdzie w końcu 2016 roku zarejestrowanych było 7,9 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, co stanowiło ponad połowę ogółu bezrobotnych w tym podregionie 52,7%; 2015 r. – 51,7%). W podregionie częstochowskim było 7,5 tys. bezrobotnych zamieszkałych na wsi, tj. 43,6% ogółu zarejestrowanych w tym podregionie (2015 r. – 43,7%). Dla porównania w podregionie gliwickim bezrobotni z terenów wiejskich to tylko 10,3% ogółu (1,2 tys. osób; 2015 r. – 8,9%). W podregionie katowickim, który skupia wyłącznie miasta na prawach powiatu (tzw. powiaty grodzkie) problem opisywanego bezrobocia nie występuje.

Bezrobotni z prawem do zasiłku

Zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych.

W końcu grudnia 2016 r. prawo do tego świadczenia posiadało 16,2 tys. osób, tj. 13,5% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 3,5 tys. osób. Nieznacznie wzrósł procentowy udział pobierających zasiłek wśród ogółu bezrobotnych (31.12.2015 r. – 19,7 tys., tj. 13,2% ogółu). Sytuacja powiatów w opisywanym aspekcie jest zróżnicowana.

Według stanu na 31.12.2016 r. najwyższy odsetek uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych notowano w powiatach: myszkowskim (22,8%), bieruńsko - lędzińskim (22,6%) i bielskim (20,0%) oraz w mieście Tychy (20,5%). Odwrotna sytuacja wystąpiła w Bytomiu i Chorzowie (po 9,9%), powiecie wodzisławskim (10,0%) oraz w Świętochłowicach (10,1%) i Piekarach Śląskich (10,2%).

W 2016 roku wysokość zasiłku podstawowego dla osób bezrobotnych w okresie pierwszych 3 miesięcy wynosiła 831,10 zł, natomiast w okresie kolejnych miesięcy posiadania prawa do zasiłku była to kwota 652,60 zł.

W 2016 roku czerwcowej waloryzacji zasiłków dla bezrobotnych nie było.

Bezrobotni absolwenci

Bezrobotni absolwenci (bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki szkolnej) to według stanu na koniec grudnia 2016 roku 3,4% ogółu zarejestrowanych (31.12.2016 r. – 4 101 osób). W ujęciu rocznym liczebność tej kategorii spadła o 1,9 tys. osób, tj. o 31,2 proc. Wśród bezrobotnych absolwentów zdecydowanie dominowały kobiety (58,6%).

Według stanu na 31.12.2016 r. najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było w powiatach: wodzisławskim (225 osób), kłobuckim (224), tarnogórskim (191) oraz w Częstochowie (192).

Najmniej osób tej kategorii zaewidencjonowanych było w powiecie gliwickim (20 osób), w Świętochłowicach (31 osób) oraz w powiecie bieruńsko - lędzińskim (39 osób). Wśród bezrobotnych absolwentów osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 34,2% (1 403 osoby).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą:

- bezrobotni do 30 roku życia,
- bezrobotni długotrwale,
- bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej (brak danych w statystyce publicznej),
- bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia (brak danych w statystyce publicznej),
- bezrobotni niepełnosprawni.

Bezrobotni do 30 roku życia, w tym w wieku do 25 lat

Do bezrobotnych w wieku poniżej 30 lat zaliczane są osoby, które do dnia zastosowania wobec nich usług lub instrumentów rynku pracy nie ukończyły 30 roku życia.

Z danych statystycznych wynika, że według stanu na 31 grudnia 2016 r. zbiorowość bezrobotnych poniżej 30 roku życia liczyła w województwie śląskim 28,9 tys. osób, co stanowiło 24,1% zarejestrowanych (przypomnijmy, bezrobotni ogółem – 119 981 osób).

W subpopulacji bezrobotnych poniżej 30 roku życia znalazły się 18 672 kobiety (64,7% ogółu bezrobotnych z tego przedziału wiekowego; rok wcześniej odpowiednio 23 266 osób, tj. 61,0%).

W końcu grudnia najwięcej bezrobotnych w wieku od 18 do 29 roku życia zarejestrowanych było w Bytomiu (1 696 osób), Sosnowcu (1 357 osób), Katowicach (1 278) oraz w powiecie wodzisławskim (1 205 osób). Z kolei najmniej osób tej kategorii pochodziło z powiatu bieruńsko – lędzińskiego (228 osób), Żor (306) oraz Świętochłowic (336).

Natężenie bezrobocia w poszczególnych powiatach jest zróżnicowane. W końcu 2016 r. najwyższe udziały młodych bezrobotnych obserwowano w powiatach: kłobuckim (34,9%), lublinieckim (32,2%), wodzisławskim (31,6%), rybnickim (30,3%) i raciborskim (30,0%), a najniższe notowano w dużych miastach na prawach powiatu, tj. w Bielsku-Białej (17,0%), Częstochowie (17,1%), Dąbrowie Górniczej (19,0%), Sosnowcu (19,2%) oraz Tychach (19,5%).

Wśród bezrobotnych poniżej 30 roku życia relatywnie niski jest odsetek chronicznie bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy nieprzerwanie ponad 24 miesiące stanowią 9,6% (2 777 osób). W opisywanej subpopulacji zdecydowana większość pozostaje w rejestrach urzędów pracy krótko, w okresie do 6 miesięcy (62,3%, tj. 17 971 osób).

W końcu grudnia 2016 r. wśród bezrobotnych w wieku od 18 do 29 lat prawie co piąty legitymował się wykształceniem wyższym (18,3%). Osoby z wykształceniem średnim stanowiły 40,0%, zaś 15,5% to bezrobotny z wykształceniem zasadniczym zawodowym (4 357 osób poniżej 30 roku życia). Co czwarty młody bezrobotny miał wykształcenie gimnazjalne lub niższe (26,6%).

W końcu grudnia 2016 w subpopulacji bezrobotnych do 30 roku życia osoby w wieku poniżej 25 lat stanowiły 47,0% (13 558 osób), a wśród ogółu zarejestrowanych 11,3%. W ujęciu rocznym liczba najmłodszych bezrobotnych spadła o 4,9 tys. osób, tj. o 26,7 proc.

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia dominowały kobiety, które stanowiły 61,7% tej subpopulacji (8 360 osób; 2015 r. – 10 777 osób, tj. 58,3%).

Natężenie bezrobocia młodzieży w poszczególnych powiatach jest zróżnicowane. W końcu 2016 r. najwyższe udziały bezrobotnej młodzieży notowano w powiatach: kłobuckim (18,8%), wodzisławskim (16,8%), lublinieckim (16,3%), rybnickim (15,5%) oraz w Jastrzębiu – Zdroju (15,9%). Najniższe udziały bezrobotnej młodzieży obserwowano w dużych miastach na prawach powiatu, tj. w: Bielsku– Białej (6,4%), Częstochowie (6,6%), Dąbrowie Górniczej (7,9%) oraz w Tychach (8,0%).

Osoby długotrwale bezrobotne

Do grupy długotrwale bezrobotnych zaliczane są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. W ciągu roku liczebność tej zbiorowości zmniejszyła się o 16,4 tys. osób, do poziomu 63,9 tys. natomiast udział tej subpopulacji bezrobotnych w ogólnej liczbie zaewidencjonowanych obniżył się o 0,8 p. proc., z 54,1% w grudniu 2015 r. do 53,3% w końcu 2016 r. Wśród długotrwale bezrobotnych nadal dominują kobiety (37,1 tys. pań, tj. 57,9% w końcu grudnia 2016 r., wobec 45,1 tys. osób, tj. 56,2% w grudniu 2015 r.). Utrzymuje się zróżnicowanie przestrzenne poziomu długotrwałego bezrobocia. W końcu 2016 r. najwięcej bezrobotnych tej kategorii zaewidencjonowanych było w Bytomiu (5,0 tys.; 66,6%) i Sosnowcu (4,0 tys.; 56,3%). W najmniejszym stopniu problem długotrwałego bezrobocia dotykał powiat bieruńsko – lędziński (372 osoby, tj. 43,8% ogółu) oraz Żory (549 osób; 44,1%).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W końcu grudnia 2016 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy zaewidencjonowanych było 36,5 tys. bezrobotnych powyżej 50 roku życia, co stanowiło 30,4% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej analogiczny odsetek 29,7%). Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii, w których notujemy nadreprezentację mężczyzn. Udział kobiet wynosi zaledwie 42,1%. W końcu 2016 r. problem braku pracy w grupie 50+ najbardziej widoczny był w dużych ośrodkach przemysłowych, gdzie bezrobotni tej kategorii stanowili nawet ponad jedną trzecią zarejestrowanych: Częstochowa (38,3%), Bielsko-Biała (36,0%), Gliwice (34,0%), Tychy (33,5%).

Biorąc pod uwagę kryterium procentowego udziału grupy 50+ wśród ogółu zaewidencjonowanych, to bezrobocie osób powyżej 50 roku życia najmniej widoczne było

w powiatach kłobuckim (24,6%) i lublinieckim (24,7%) oraz w powiatach podregionu rybnickiego: wodzisławskim (24,9%), Jastrzębiu - Zdroju (25,0%), Żorach (25,3%), Rybniku (26,6%) i w powiecie rybnickim (26,7%).

Możliwości zatrudnieniowe bezrobotnych powyżej 50 roku życia ogranicza niski poziom wykształcenia. W tej kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy aż 35,9% ma wykształcenie zasadnicze zawodowe, zaś 33,0% posiada wykształcenie gimnazjalne lub poniżej. Zaledwie 5,6% legitymuje się wyższym wykształceniem. Drugą barierą utrudniającą sukces na rynku pracy jest długookresowe bezrobocie. Wśród bezrobotnych z grupy 50+ aż 49,8% pozostaje bez zatrudnienia nieprzerwanie przez ponad 12 miesięcy (rok wcześniej odpowiedni wskaźnik był nieznacznie niższy i wynosił 49,5%).

Bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej

Na koniec 2016 r. w rejestrach urzędów pracy pozostawały 4 224 osoby bezrobotne, tj. 3,5% ogółu zarejestrowanych. Większość bezrobotnych w tej kategorii stanowiły kobiety – 3 126 osób, tj. 62,5%. Ze świadczeń z pomocy społecznej najczęściej korzystano w Bytomiu (1 212 osób; jak z tego wynika 28,7% śląskich bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej pochodziło z Bytomia). W 8 powiatach w ogóle nie notowano osób z tej grupy. Najczęściej korzystały ze świadczeń z pomocy społecznej osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (2 187 tj. 51,8%), najrzadziej z wykształceniem wyższym (104, tj. 25%). Wśród osób w tej kategorii blisko połowa mieściła się w przedziale wiekowym od 25 do 44 lat (2 001 osób, tj. 47,4%). Najmniej bezrobotnych pobierających świadczenia z pomocy społecznej to osoby w wieku 18 – 24 lata (263 osoby, tj. 6,2%) oraz w wieku 60 lat i więcej (457, tj. 10,8%). Niemal co drugi bezrobotny w tej subpopulacji pozostawał bez pracy nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (1 980 osób, tj. 46,9%).

Bezrobotni posiadający, co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia

Na koniec omawianego okresu liczba bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia wynosiła 19 822 osoby, tj. 16,5% z ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W tej grupie dominowały kobiety (17 211 osób, tj. 86,8%). W ujęciu przestrzennym, najwięcej bezrobotnych omawianej kategorii notowano w Bytomiu (1 401 osób, tj. 7,1% ogółu bezrobotnych rodziców w województwie śląskim, wychowujących co najmniej jedno dziecko do lat 6), powiecie cieszyńskim (970 osób; 4,9%) oraz w Zabrzu (927 osób; 4,7%), a najmniej w Żorach (150 osób; 0,8%) i w powiecie bieruńsko-lędzińskim (167 osób; 0,8%). Bezrobotni rodzice wychowujący dziecko poniżej 6. roku życia najczęściej legitymowali się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (6 142 osoby, tj. 31,0%), a najrzadziej średnim ogólnokształcącym (2 379 osób, tj. 12,0%). Co siódmy bezrobotny był osobą z wykształceniem wyższym (2 989 osób, tj. 15,1%). Ponad połowa bezrobotnych w tej kategorii była w wieku 25-34 lata (10 972 osoby, tj. 55,4%), a osoby w wieku 55+ stanowiły zaledwie 0,2% (35 osób). Wraz z długością czasu pozostawania w rejestrach urzędów pracy rośnie liczba bezrobotnych w tej kategorii. Osób pozostających bez pracy nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy było 8 658, tj. 43,7%, w tym powyżej 24 miesięcy 4 370 osób. Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia to w większości osoby poprzednio pracujące. Co piąty z nich jest osobą bez stażu pracy (3 667 osób, tj. 18,5%).

Bezrobotni posiadający, co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia

W końcu okresu sprawozdawczego odnotowano 204 osoby bezrobotne posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, tj. 0,2% z ogółu zarejestrowanych.
W tej grupie przeważały kobiety stanowiące 82,8% (169 pań). W siedmiu powiatach w województwie śląskim nie rejestrowano osób w tej kategorii. Najwięcej bezrobotnych rodziców, posiadających co najmniej jedno niepełnosprawne dziecko poniżej 18 roku życia odnotowano w Chorzowie (23 osoby) oraz w powiatach kłobuckim i cieszyńskim (po 19 osób). Niemal co drugi zarejestrowany był osobą w wieku 35-44 lata (99 osób, tj. 48,5%). Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym stanowili 59,3% subpopulacji (odpowiednio: 70 osób, tj. 34,3% oraz 51 osób, tj. 25,0%), najmniej było osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (16, tj. 7,8%). Co trzeci bezrobotny pozostawał bez pracy nieprzerwanie powyżej 12 miesięcy (67 osób, tj. 32,8%).

Niepełnosprawni bezrobotni

W końcu grudnia 2016 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 8,3 tys. i przez okres roku zmniejszyła się o 1 861 osób (tj. o 18,2 proc.). Udział bezrobotnych niepełnosprawnych wśród ogółu wynosił 7,0%.
Według stanu na 31.12.2016 r. najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych było w: Częstochowie (795 osób, tj. 11,7% ogółu zarejestrowanych w powiecie), Sosnowcu (484 osoby) oraz w Bielsku-Białej (439; w tym mieście na prawach powiatu co siódmy zarejestrowany jest osobą niepełnosprawną; 13,6%). Najmniej bezrobotnych omawianej kategorii zaewidencjonowanych było w powiatach ziemskich: rybnickim (69 osób, tj. 4,3% ogółu), bieruńsko-lędzińskim (72 osoby, tj. 8,5% ogółu zarejestrowanych w tym powiecie) i lublinieckim (90 osób; 3,9%).
Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych udziały kobiet i mężczyzn są w zasadzie równe. Według stanu na 31.12.2016 r. udział pań wynosił 48,8%, rok wcześniej – 49,5%.

Struktura wykształcenia bezrobotnych

Na przestrzeni roku struktura wykształcenia bezrobotnych nie uległa znaczącym zmianom. Podobnie jak rok wcześniej, w województwie śląskim ponad połowę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem poniżej średniego.

W ujęciu rocznym nastąpił spadek liczby bezrobotnych we wszystkich kategoriach wyodrebnionych ze względu na poziom wykształcenia. Najwyższą dynamikę spadku odnotowano w grupie osób z zasadniczym zawodowym (-21,8%).

Podobnie jak rok wcześniej, najmniejszy spadek liczby bezrobotnych miał miejsce w subpopulacji osób legitymujących się wykształceniem wyższym (-15,2%).

Dokładne dane dotyczące omawianej kwestii zawarto w poniższej tabeli.

Poziom wykształcenia	31 grudnia 2015		31 grudnia 2016		Spadek liczby bezrobotnych	
	osoby	% udział	osoby	% udział	w osobach	Dynamika 31.12.2015 r. =100
Ogółem bezrobotni	**148 508**	**100,00%**	**119 981**	**100,0%**	**-28 527**	**80,8**

Poziom wykształcenia	31 grudnia 2015		31 grudnia 2016		Spadek liczby bezrobotnych	
	osoby	% udział	osoby	% udział	w osobach	Dynamika 31.12.2015 r. =100
wyższe	19 416	13,1%	16 472	13,7%	-2 944	84,8
policealne i średnie zawodowe	32 709	22,0%	26 453	22,0%	-6 256	80,9
średnie ogólnokształcące	13 656	9,2%	11 213	9,3%	-2 443	82,1
zasadnicze zawodowe	40 604	27,3%	31 765	26,5%	-8 839	78,2
gimnazjalne i poniżej	42 123	28,4%	34 078	28,4%	-8 045	80,9

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku bezrobotni z wyższym wykształceniem (16,5 tys. osób) stanowili 13,7% ogółu zarejestrowanych (przed rokiem 13,1%). W tej zbiorowości zdecydowanie dominowały kobiety (11,0 tys., tj. 67,0%). W ciągu roku liczba bezrobotnych o potencjalnie najwyższych kwalifikacjach spadła o 2,9 tys. osób. W zbiorowości osób z wyższym wykształceniem odsetek długookresowego bezrobocia jest znacznie niższy niż w pozostałych grupach wyodrębnionych ze względu na poziom wykształcenia; blisko 29 procent z tej grupy pozostaje w rejestrach nieprzerwanie ponad 12 miesięcy (przy średniej wojewódzkiej 37,9%).

Bezrobotni z wykształceniem średnim policealnym i zawodowym stanowili 22,0% ogółu zarejestrowanych (31.12.2016 r. – 26,5 tys. osób). W ciągu roku liczebność tej kategorii spadła o 6,3 tys. osób, natomiast udział wśród ogółu bezrobotnych pozostał niezmienny.

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku bez pracy pozostawało 11,2 tys. bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, w tym aż 71,2% to kobiety. Podobnie jak rok wcześniej, osoby z opisywanej kategorii stanowiły 9,3% ogółu.

W końcu grudnia 2016 roku liczba osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym wynosiła 31,8 tys. osób (tj. 26,5% ogółu). W ujęciu rocznym obserwujemy spadek bezrobotnych tej kategorii o 8,8 tys. osób (-21,8 proc.). W tej kategorii notowana jest nadreprezentacja mężczyzn, którzy stanowią 55,2% w zbiorowości bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej stanowili 28,4% ogółu zarejestrowanych (w ciągu roku wysokość tego wskaźnika pozostawała niezmienna). W ujęciu rocznym liczba osób tej kategorii spadła o 8,0 tys. (-19,0 proc.). Bezrobotni z najniższym poziomem wykształcenia są najbardziej narażeni na trwałe bezrobocie. W tej subpopulacji aż 42,7% pozostaje bez pracy nieprzerwanie ponad 12 miesięcy.

Płynność bezrobocia

Na przestrzeni 2016 roku w powiatowych urzędach pracy województwa śląskiego **zarejestrowało się 221,6 tys. osób** tj. o 27,0 tys. mniej niż rok wcześniej (-10,9 proc.). Najwięcej rejestracji było w styczniu 2016 roku (22 300), natomiast najmniej w czerwcu (16 157).

Wśród napływających do bezrobocia panie stanowiły połowę *„napływu”* (50,5%). Zdecydowana większość rejestrujących się to osoby legitymujące się stażem pracy (85,8% „napływu”).

W ubiegłym roku wśród nowo rejestrujących się ponad połowę stanowiły osoby w wieku 25-49 lat (128,6 tys., 58,0%). Bezrobotni w wieku od 18 do 24 lat to 23,6% *„napływu”* (52,3 tys.). Osoby powyżej 50 roku życia odpowiednio 18,4% (40,7 tys.).

W stosunku do danych z 2015 roku, liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych w wieku od 18 do 24 lat spadła o 16,0 proc. Liczba nowo rejestrujących się z przedziału wiekowego od 25-49 lat spadła o 8,9 proc. W „napływie” osób z kategorii 50+, w ujęciu rocznym obserwujemy również spadek o 9,9 proc.

Od stycznia do grudnia 2016 roku z rejestrów wyłączono 250,1 tys. bezrobotnych tj. o 25,7 tys. mniej niż rok wcześniej. W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. kobiety stanowiły 50,3% „odpływu”; w 2015 r. udział pań kształtował się na tym samym poziomie (50,3%).

W 2016 r. liczba wyłączonych z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy wyniosła 60 891 osób (tj. 24,3% „odpływu”). Rok wcześniej liczba osób, które nie potwierdziły gotowości do pracy i utraciły z tego tytułu status bezrobotnego była zdecydowanie wyższa (74 094 osoby tj. 26,9% „odpływu” w 2015 roku).

W całym 2016 roku z tytułu rozpoczęcia pracy wyrejestrowano 117,3 tys. osób (rok wcześniej 129,4 tys.), co stanowiło, podobnie jak w 2015 roku, 46,9% całego „odpływu”.

W 2016 roku znacząco zmalała liczba bezrobotnych, którzy zostali wyłączeni z tytułu rozpoczęcia szkoleń (2015 r.: 7 730 osób; 2016 r.: 5 763; spadek o 1 967 osób, tj. – 25,4%). Zmniejszyła się także liczba bezrobotnych kierowanych na staże (2015 r.: 19 488 osób; 2016 r.: 16 850 osób; redukcja o 2 638 osób, tj.-13,5%).

W ujęciu rocznym zwiększyła się, o blisko 37 proc., liczba bezrobotnych skierowanych do prac subsydiowanych (2016 r.: 20 384 osób; 2015 r.: 14 908 osób). Podobną popularnością cieszyły się dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, które w 2016 r. otrzymało 4 827 bezrobotnych (wobec 4 830 osób w 2015 roku). Dodatkowo 3 808 osób podjęło pracę na stanowiskach utworzonych w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego (rok wcześniej z tego tytułu wyłączono 4100 osób, zatem spadek o 292 osoby, tj. – 7,1%). Wzrosła liczba osób kierowanych do prac interwencyjnych, w 2016 roku podjęło je 2 826 bezrobotnych (w 2015 roku do prac interwencyjnych skierowano 2 656 osób).

W ciągu roku o 7% proc. powiększyła się liczba wyłączonych z powodu podjęcia zatrudnienia w ramach robót publicznych (2015 r.: 2 127 wyłączonych; 2016 r.: 2 275 osób; wzrost o 148 osób rozpoczynających roboty publiczne).

W okresie od stycznia do końca grudnia 2016 roku z tytułu skierowania do prac społecznie użytecznych dokonano 4 300 wyłączeń (w 2015 r. odpowiednio 4 675 wyłączeń).

Od stycznia do grudnia 2016 roku realizowane były także nowe formy aktywizacji zawodowej, wprowadzone w maju 2014 r. znowelizowaną ustawą o promocji zatrudnienie i instytucjach rynku pracy

Wśród nich największą popularnością cieszyło się:

- rozpoczęcie stażu w ramach bonu stażowego: 581 osób (rok wcześniej 1 022 osoby

- rozpoczęcie szkolenia w ramach bonu szkoleniowego: 528 osób (rok wcześniej 637 osób)
- podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie - z tego tytułu wyłączono 434 osoby (rok wcześniej 306 osób)
- podjęcie pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia: 416 osób (rok wcześniej 269 osób)
- podjęcie pracy w ramach bonu zatrudnieniowego: 160 osób (rok wcześniej 260 osób).

Ponadto w 2016 roku 2 249 bezrobotnych skierowano do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych. W 2015 roku ta forma aktywizacji nie była stosowana.

W sumie w 2016 roku z tytułu rozpoczęcia aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (afpb) wyłączono 47 340 osób, rok wcześniej ich liczba była niższa o 486 osób (w 2015 roku z tytułu rozpoczęcia prac interwencyjnych, robót publicznych, podjęcia działalności gospodarczej, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego, podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie, podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego, podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego, podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne, podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia oraz rozpoczęcia szkoleń, staży, prac społecznie użytecznych i *„innych”* form aktywizacji wyłączno 46 854 osoby). Jak wynika z powyższych danych w ujęciu rocznym liczba osób objętych afpd nieznacznie wzrosła (o 1,0 procent).

Dokładne dane dotyczące *odpływu* z bezrobocia zawarto w poniższej tabeli:

Przyczyny wyłączeń z rejestrów	**Bezrobotni ogółem**			
	2015 r.	**2016 r.**	**Spadek / wzrost osoby**	**Dynamika 2015=100**
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych w roku sprawozdawczym	275 797	250 131	-25 666	90,7
z tego z przyczyn: podjęcia pracy - cały rok	129 353	117 314	-12 039	90,7
z tego: niesubsydiowanej	114 445	96 930	-17 515	84,7
subsydiowanej	14 908	20 384	5 476	136,7
z tego: prac interwencyjnych	2 656	2 826	+ 170	106,4
robót publicznych	2 127	2 275	+ 148	107,0
podjęcia działalności gospodarczej	4 827	4 830	+ 3	100,1
w tym bonu na zasiedlenie	12	18	+ 6	150,0
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	4 100	3 808	-292	92,9
podjęcia pracy poza miejscem zamieszkania w ramach bonu na zasiedlenie	306	434	+ 128	141,8
podjęcia pracy w ramach bonu zatrudnieniowego	260	160	-100	61,5
podjęcia pracy w ramach świadczenia aktywizacyjnego	5	2	-3	40,0
podjęcia pracy w ramach grantu na telepracę	0	0	0	x

Przyczyny wyłączeń z rejestrów	Bezrobotni ogółem			
	2015 r.	2016 r.	Spadek / wzrost osoby	Dynamika 2015=100
podjęcia pracy w ramach refundacji składek na ubezpieczenie społeczne	8	8	0	100,0
podjęcia pracy w ramach dofinansowania wynagrodzenia za skierowanie bezrobotnego powyżej 50 roku życia	269	416	+ 147	154,6
inne	350	5 625	+ 5 275	1607,1
rozpoczęcia szkolenia	7 730	5 763	-1 967	74,6
w tym w ramach bonu szkoleniowego	637	528	-109	82,9
rozpoczęcia stażu	19 488	16 850	-2 638	86,5
w tym w ramach bonu stażowego	1 022	581	-441	56,8
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	53	43	-10	81,1
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	4 675	4 300	-375	92,0
w tym w ramach PAI	605	648	+ 43	107,1
skierowania do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych	0	2 249	+ 2 249	x
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	8 302	9 334	+ 1 032	112,4
odmowy ustalenia profilu pomocy	4	2	-2	50,0
niepotwierdzenia gotowości do pracy	74 094	60 891	-13 203	82,2
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	13 323	13 111	-212	98,4
podjęcia nauki	585	513	-72	87,7
osiągnięcia wieku emerytalnego	1 546	1 525	-21	98,6
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	3 421	2 826	-595	82,6
nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego	4 733	4 462	-271	94,3
innych	8 490	10 948	+ 2 458	129,0

Informacje o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej

Od stycznia do grudnia 2016 roku do urzędów pracy zgłoszono ponad 170 tys. informacji o wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej, tj. o 29,1 tys. więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w 2015 r. – 141 tys. ofert). W 2016 roku 13,8% propozycji stanowiły subsydiowane miejsca aktywizacji zawodowej (głównie staże), rok wcześniej analogiczny odsetek wynosił 18,3%.

Zwolnienia grupowe

W 2016 roku w województwie śląskim planowano objąć zwolnieniami grupowymi 3 974 osoby, tj. o 1,9 tys. osób więcej niż w 2015 r.

W 2016 roku śląskie powiatowe urzędy pracy otrzymały informację o dokonanych zwolnieniach grupowych, na podstawie wcześniejszych zgłoszeń, którymi objęto

2 064 osoby. W ujęciu rocznym liczba zwolnionych w ramach tzw. *grupówek* wzrosła o 328 osób (w 2015 r. pracę z tytułu zwolnień grupowych utraciło 1 736 osób).

Aktywność zawodowa według badania aktywności ekonomicznej ludności bael

Z danych Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)[6] wynika, że w III kwartale 2016 r. w województwie śląskim **liczba ludności powyżej 15 roku życia wynosiła 3 698 tys.** i stanowiła 12,0% omawianej zbiorowości w kraju (rok wcześniej odpowiednio 11,4%). W województwie odnotowano niższy niż w kraju współczynnik aktywności zawodowej[7] (o 2,3 p. proc.) i wskaźnik zatrudnienia[8] (o 1,8 p. proc.) oraz niższą stopę bezrobocia (o 0,8 p. proc.).

Według danych BAEL liczba ludności powyżej 15 roku życia w województwie śląskim w ujęciu rocznym wzrosła o 5,1%.

W III kwartale 2016 r. **liczba aktywnych zawodowo wyniosła 1 996 tys.** i zwiększyła się o 5,7% w odniesieniu do analogicznego kwartału poprzedniego roku. Wśród aktywnych zawodowo pracujący stanowili 94,6%, a bezrobotni – 5,1%. W porównaniu z III kwartałem 2015 r. roku wzrosła liczba pracujących (o 146 tys.) i liczba biernych zawodowo (o 70 tys.), natomiast obniżyła się liczba bezrobotnych (o 39 tys. osób).

W odniesieniu do III kwartału 2015 roku zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. **W III kwartale 2016 r. na 1000 pracujących przypadało 951 osób bezrobotnych i biernych zawodowo** (954 w miastach, 942 na wsi), podczas gdy w III kwartale 2015 roku – 1013 (993 w miastach, 1081 na wsi).

Współczynnik aktywności zawodowej w III kwartale 2016 r. wyniósł 54,0% (w kraju 56,3%). Był on wyższy dla mężczyzn niż dla kobiet (61,3% wobec 47,5%) oraz wyższy dla mieszkańców miast niż wsi (54,2% wobec 53,2%). W porównaniu z III kwartałem 2015 r. wartość współczynnika aktywności zawodowej ogółu ludności nieznacznie wzrosła, o 0,3 p. proc. W odniesieniu do zmiennej płci, odnotowano zmniejszenie się współczynnika aktywności zawodowej wśród mężczyzn o 1,3 p. proc. i wzrost wśród kobiet o 1,5 p. proc.
Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania stwierdzamy, że aktywność zawodowa mieszkańców miast pozostała na tym samych poziomie, zaś wzrosła aktywność mieszkańców wsi (o 1,6 p. proc.)[9].

Czynnikiem bardzo silnie różnicującym aktywność zawodową było również wykształcenie. Najwyższy poziom aktywności zawodowej odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (82,2%; rok wcześniej 81,0%) natomiast najniższy wśród mieszkańców regionu legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym lub niższym (13,0%, rok wcześniej wynosił on 14,6%).

W ujęciu rocznym w województwie śląskim wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 15 roku życia wzrósł o 1,5 p. procentowego i wynosił w III kwartale 2016 r. 51,2% (kraj 53,0%).

---

[6] W tej części wykorzystano opracowanie Urzędu Statystycznego w Katowicach pt. Aktywność Ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2016 r.

[7] **Współczynnik aktywności zawodowej** jest to procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

[8] **Wskaźnik zatrudnienia** jest to procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii

[9] *Ta część analizy pochodzi w całości z opracowania Urzędu Statystycznego w Katowicach „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie śląskim w III kwartale 2016 r.", opublikowanym na: http://katowice.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/praca-wynagrodzenie/aktywnosc-ekonomiczna-ludnosci-w-wojewodztwie-slaskim-w-iii-kwartale-2016-r-,2,36.html*

W porównaniu z III kwartałem 2015 r. odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia zarówno dla populacji kobiet, jak i dla populacji mężczyzn (odpowiednio o: 2,5 p. proc. i 0,3 p. proc.). Zwiększył się poziom zaangażowania zawodowego mieszkańców wsi (o 3,4 p. proc.) i mieszkańców miast (o 1,0 p. proc.).

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku i poziomu wykształcenia w III kwartale 2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach				w %			
Ogółem	**3 698**	**1 996**	**1 895**	**101**	**1 702**	**54,0**	**51,2**	**5,1**
WEDŁUG WIEKU								
15 – 17 lat	117	.	.	–	115	x	x	–
18 – 19 lat	84	14	9	5	70	16,7	10,7	35,7
20 – 24 lat	241	141	120	21	100	58,5	49,8	14,9
25 – 29 lat	294	256	249	7	38	87,1	84,7	2,7
30 – 34 lat	337	286	270	15	51	84,9	80,1	5,2
35 – 39 lat	337	306	290	15	32	90,8	86,1	4,9
40 – 44 lat	308	265	256	9	43	86,0	83,1	3,4
45 – 49 lat	270	221	213	8	49	81,9	78,9	3,6
50 – 54 lat	281	197	192	5	85	70,1	68,3	2,5
55 – 59 lat	335	195	186	10	139	58,2	55,5	5,1
60 – 64 lat	331	87	83	.	244	26,3	25,1	x
65 lat i więcej	763	27	26	.	736	3,5	3,4	x
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA								
Wyższe	804	661	642	19	143	82,2	79,9	2,9
Policealne	104	69	64	5	36	66,3	61,5	7,2
Średnie zawodowe	900	546	524	22	354	60,7	58,2	4,0
Średnie ogólnokształcące	346	164	157	8	181	47,4	45,4	4,9
Zasadnicze zawodowe	953	479	445	34	474	50,3	46,7	7,1
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	592	77	63	14	515	13,0	10,6	18,2

Źródło: Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności, Urząd Statystyczny, Katowice, zestawienie WUP

Z punktu widzenia realizacji wskaźników zapisanych w Strategii Lizbońskiej, szczególnie istotne są mierniki notowane dla przedziału wiekowego od 20 do 64 lat.

Bez względu na rok sprawozdawczy, wysokość wskaźnika zatrudnienia w województwie śląskim w tym przedziale wiekowym odbiega in minus od średniej ogólnopolskiej. W Banku Danych Lokalnych GUS najbardziej aktualne informacje dotyczą III kwartału 2016 roku, kiedy to wskaźnik zatrudnienia w grupie ludności w wieku 20-64 lat wynosił w Polsce 69,7%, zaś w naszym województwie 68,0% .

Wskaźnik zatrudnienia – województwo śląskie na tle kraju. III kwartał, lata 2005-2016
Ujęcie rankingowe wg ostatniej kolumny tabeli

Jednostka terytorialna	Ogółem ludność w wieku od 20-64 lat - III kwartał											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Polska	59,0	61,3	63,5	65,7	65,5	65,1	65,0	65,2	65,6	67,3	68,4	69,7
mazowieckie	63,3	66,2	66,8	72,2	72,2	70,8	70,2	71,2	71,1	74,1	73,6	74,9
wielkopolskie	58,7	61,2	63,6	66,7	67,5	65,7	66,3	66,5	67,4	68,0	70,6	71,9
podlaskie	65,9	66,0	67,6	70,1	69,2	67,0	67,9	67,7	67,9	69,0	71,0	71,8
łódzkie	58,7	63,2	66,4	66,4	64,9	66,6	66,5	65,9	66,2	69,5	69,9	71,7
pomorskie	56,4	59,5	61,6	64,9	63,2	65,2	65,2	65,9	64,9	66,3	69,5	70,7
dolnośląskie	55,7	59,2	60,4	62,2	62,1	61,9	62,7	62,3	62,5	66,3	68,7	69,9
lubelskie	63,1	65,9	68,3	66,8	66,5	67,2	67,2	66,4	66,2	66,9	67,6	69,5
małopolskie	63,0	63,0	64,2	67,3	66,5	66,1	66,7	64,9	65,8	66,5	68,1	69,1
lubuskie	57,5	59,7	62,3	64,5	62,9	64,7	64,2	63,1	63,1	64,2	66,8	68,8
opolskie	57,2	59,2	60,1	62,2	63,6	64,1	63,8	64,7	65,6	66,4	68,0	68,8
śląskie	**54,5**	**56,5**	**61,0**	**62,1**	**62,4**	**60,8**	**61,4**	**62,7**	**64,3**	**65,6**	**65,2**	**68,0**
podkarpackie	61,0	62,2	64,2	65,2	65,8	65,8	63,1	63,6	63,4	63,1	63,6	67,1
świętokrzyskie	59,7	63,3	65,8	67,6	65,1	65,1	64,8	64,9	63,8	64,5	67,3	66,9
kujawsko-pomorskie	57,6	57,2	58,1	61,4	61,5	61,5	62,2	64,3	64,3	65,7	65,6	66,6
warmińsko-mazurskie	56,2	59,6	63,4	63,6	61,6	61,7	59,6	58,3	60,0	61,1	63,1	64,1
zachodniopomorskie	54,5	56,1	57,0	58,9	62,0	60,1	59,6	61,7	61,7	64,5	64,3	63,9

W województwie śląskim wśród pracujących największą grupę tworzyły osoby w wieku od 35 do 44 lat (28,9%). Osoby w wieku 25-34 lata stanowiły 27,4% ogółu pracujących. Udział pracujących w wieku 45-54 lata wyniósł 21,4%. Pracujący w wieku 55 lat i więcej stanowili 15,5%. Najmniej liczną grupą były osoby w wieku 15-24 lata (6,9%).

W odniesieniu do sytuacji w III kwartale 2015 r. w większości grup, wyodrębnionych ze względu na wiek, powiększyła się liczba pracujących. Najbardziej, bo aż o 21,6% wzrosła liczba pracujących z przedziału wiekowego od 30 do 34 lat (w ujęciu rocznym liczebność pracujących z tej grupy wiekowej wzrosła o 48 tys.).

Jedynie w grupie wiekowej od 55 do 59 lat odnotowano obniżenie liczby pracujących (o 1,3%, tj. o około 5 tys. osób).

W III kwartale 2016 r. wśród pracujących wykształcenie wyższe posiadało 33,9%, policealne lub średnie zawodowe 31,0%, a zasadnicze zawodowe 23,5%. Wykształceniem średnim ogólnokształcącym legitymowało się 8,3% pracujących. Najmniej pracujących posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe: 3,3% (w całym regionie zaledwie 63 tys. osób).

Najliczniejszymi grupami zawodowymi wśród pracujących byli: specjaliści (17,8%), technicy i inny średni personel (15,5%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz pracownicy usług i sprzedawcy (po 14,7%), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (13,5%). Najmniej liczną grupę zawodową tworzyli rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (2,2%).

Wskaźnik zatrudnienia wśród niepełnosprawnych

Z danych GUS wynika, że wskaźnik zatrudnienia niepełnosprawnych w województwie śląskim należy obecnie do dość wysokich (szóste miejsce w Polsce). W III kwartale 2016 roku na 100 niepełnosprawnych w wieku od 16 do 64 lat pracowało w regionie blisko 25 osób (kraj odpowiednio 22 osoby). Trudno powiedzieć, na ile w województwie śląskim utrzyma się relatywnie wysoki wskaźnik zatrudnienia niepełnosprawnych, w poprzednich okresach sprawozdawczych omawiany miernik należał do najniższych w kraju.

Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku 16-64 lata.
Stan w III kwartale, dane w %
Uszeregowano malejąco, według ostatniej kolumny

Województwa	III kwartał						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Polska	20,9	21,3	21,7	20,8	22,6	21,6	22,1
lubuskie	27,9	28,3	28,4	27,1	31,8	29,9	30,3
pomorskie	19,5	22,5	25,4	18,8	23,0	25,2	28,0
świętokrzyskie	27,0	27,1	24,1	23,8	24,7	28,6	27,4
podkarpackie	28,8	24,1	25,2	27,4	23,2	19,8	25,2
wielkopolskie	22,3	20,5	19,8	21,1	25,7	23,6	24,5
śląskie	18,4	19,4	19,3	18,9	24,4	23,8	24,4
dolnośląskie	16,1	14,6	18,3	21,0	21,5	24,0	23,3
kujawsko-pomorskie	18,9	22,1	24,2	23,8	25,6	22,0	23,2
warmińsko-mazurskie	15,8	18,2	16,8	15,9	16,7	21,2	22,1
łódzkie	25,1	23,0	23,4	21,2	23,9	21,6	21,8
opolskie	20,0	20,5	22,0	18,2	18,9	22,5	21,6
lubelskie	22,8	25,7	27,1	22,9	20,9	21,0	19,5
mazowieckie	18,7	17,9	19,2	16,3	18,3	19,5	18,7
zachodniopomorskie	12,9	15,4	14,9	17,2	22,2	14,0	18,5

podlaskie	20,3	25,0	24,5	16,3	17,3	19,6	18,2
małopolskie	19,4	21,5	21,2	21,2	19,2	14,8	13,0

2.4 Wnioski

1. Nadal notowane jest terytorialne zróżnicowanie stanu bezrobocia, na poziomie powiatów i podregionów. W końcu grudnia 2016 r. najwięcej osób zarejestrowanych jako bezrobotne notowano w miastach o dużym potencjale ludności: Bytomiu (7,5 tys. osób), Sosnowcu (7,1 tys.) i Częstochowie (6,8 osób). Na przeciwległym końcu listy rankingowej lokowały się powiaty o małej liczbie mieszkańców: bieruńsko - lędziński (850 osób) oraz Świętochłowice i Żory (po 1,2 tys. osób).

2. Zróżnicowana jest także stopa bezrobocia rejestrowanego. Według stanu na 31 grudnia 2016 r., na czele listy jednostek terytorialnych o najwyższej stopie bezrobocia rejestrowanego znajdował się Bytom (15,4%) oraz powiaty ziemskie: myszkowski (11,4%), będziński (11,3%), zawierciański (11,3%) i częstochowski (11,2%). Na koniec grudnia 2016 roku najniższy udział bezrobotnych wśród osób aktywnych zawodowo odnotowano w mieście Katowice (2,8%). Na drugim miejscu listy rankingowej znalazło się miasto Bielsko-Biała (3,1%), potem zaś kolejno Tychy (3,4%) i powiat bieruńsko - lędziński i (3,5%). Wydaje się, że polaryzacja zjawiska bezrobocia nadal jest jednym z głównych problemów wojewódzkiego rynku pracy.

3. Pomimo spadku liczby bezrobotnych i zmniejszenia się natężenia zjawiska, niektóre kategorie bezrobotnych są w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, dotyczy to głównie bezrobotnych powyżej 50 roku życia i osób długotrwale bezrobotnych.

   Według stanu na koniec grudnia 2016 r. w regionie zarejestrowanych było 36,5 tys. osób powyżej 50 roku życia. W porównaniu do okresu sprzed roku odnotowano redukcję liczby osób z omawianej kategorii (o 7,6 tys. osób, tj. – 17,3 proc.). Jednak biorąc pod uwagę, że w analizowanym okresie zbiorowość bezrobotnych w wieku od 18 do 49 lat zmniejszyła się o 20,9 tys. osób, tj. – 20,0 proc. (31.12.2015 r. – 104,3 tys. bezrobotnych w wieku poniżej 50 lat; 31.12.2016 r. odpowiednio 83,5 tys.) widać pogorszenie sytuacji najstarszych bezrobotnych. Dowodzi tego także wzrost udziału bezrobotnych powyżej 50 roku życia wśród ogółu zarejestrowanych z 29,7% w grudniu 2015 r. do 30,4% obecnie. Bezrobotni powyżej 50 roku życia to jedna z niewielu kategorii zarejestrowanych, gdzie notujemy nadreprezentację mężczyzn. Niekorzystny jest fakt, że w przypadku, kiedy osoby powyżej 50 roku życia trafiają do rejestrów, ich szanse na podjęcie ponownego zatrudnienia są niewielkie. Najstarsi bezrobotni szczególnie często narażeni są na długookresowe bezrobocie. Możliwości zatrudnieniowe bezrobotnych powyżej 50 roku życia ogranicza niski poziom wykształcenia. W tej kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaledwie 5,6% legitymuje się wyższym wykształceniem. Opierając się na powyższych danych stwierdzić należy, że grupą wymagającą zwiększonego wsparcia są osoby powyżej 50 roku życia, w szczególności mężczyźni.

4. Nadal na rynku pracy trudna jest sytuacja długotrwale bezrobotnych. Do tej kategorii zaliczane są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Co prawda w ujęciu rocznym tej zbiorowości zmniejszyła się o 16,4 tys. osób, do poziomu 63,9 tys. jednak nadal wysoki

pozostaje udział bezrobotnych wśród ogółu (53,3% w końcu 2016 r.). Stąd drugą grupę wymagającą wsparcia stanowić powinny osoby długotrwale bezrobotne.

5. Pomimo, iż większość bezrobotnych to osoby legitymujące się stażem pracy (według stanu na 31.12.2016 r. – 104,4 tys. osób, tj. 87,0% ogółu) zdecydowana większość zarejestrowanych nie pobiera zasiłku dla bezrobotnych. W końcu grudnia 2016 r. prawo do tego świadczenia posiadało 16,2 tys. osób, tj. 13,5% ogółu zaewidencjonowanych. W stosunku do sytuacji sprzed roku liczba zasiłkobiorców spadła o 3,5 tys. osób. Zdarza się, że sytuacja finansowa osób, które nie mają uprawnień zasiłkowych jest trudna. Problemem bywa nawet poszukiwanie pracy (brak środków na dojazdy do potencjalnych pracodawców, niemożność zakupu prasy z ofertami itp.).
6. Wykształcenie, to kolejna ważna społecznie cecha różnicująca bezrobotnych. Problemem pozostaje niski poziom wykształcenia zaewidencjonowanych i niedostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb pracodawcy.
7. Niekorzystny dla wojewódzkiego rynku pracy jest niski wskaźnik zatrudnienia. Bez względu na badany okres, wskaźnik zatrudnienia ludności w wieku od 20 do 64 lat w województwie śląskim należy do jednych z najniższych Polsce .

Pomimo zmniejszenia się stopy bezrobocia rejestrowanego i liczby osób bezrobotnych prawie we wszystkich grupach, rynek pracy wymaga dalszych intensywnych działań, które przyczynią się do utrzymania zaobserwowanych w ostatnim roku tendencji. Wzmocnienia wymagają więc działania mające na celu zarówno wsparcie skierowane bezpośrednio do osób bezrobotnych, poszukujących pracy czy zagrożonych zwolnieniem, jak i dalszą modernizację usług świadczonych przez instytucje rynku pracy, np. poprzez:

- podniesienie lub zmianę umiejętności i kompetencji zarówno osób bezrobotnych – w szczególności długotrwale (aby ułatwić im powrót na rynek pracy), jak i pracujących (w celu utrzymania zatrudnienia na konkurencyjnym rynku lub umożliwienia przekwalifikowania i adaptacji do nowych warunków),
- wspieranie grup defaworyzowanych,
- tworzenie lokalnych partnerstw mających na celu pomoc osobom poszukującym pracy,
- wspieranie działań powiatowych urzędów pracy (m.in. poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników PUP, wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań z zakresu pomocy osobom korzystającym z ich usług, realizację programów specjalnych czy udział w programach regionalnych),
- realizację programów i projektów własnych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach.

3. Założenia Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2017

W oparciu o zapisy *Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2015-2017,* uwzględniając kierunki działań określone w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, *Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020*. Aktualizacja 2015, *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*, *Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020*, *Programie współpracy samorządu województwa śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017* oraz biorąc pod uwagę sytuację na wojewódzkim rynku pracy, proponuje się przyjąć w RPDZ na rok 2017 następujące cele, priorytety i działania:

Celem ogólnym podejmowanych działań w 2017 będzie zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem.

Realizacji tego celu sprzyjać będzie osiągnięcie celów **dodatkowych**, tj. zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej.

Powyższe cele powinny być realizowane za pomocą działań kierunkowych, zgrupowanych w dwóch **obszarach priorytetowych**, którymi są:

1. Zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia.
2. Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

Cele RPDZ na rok 2017 będą realizowane w obrębie **działań kierunkowych,** zgrupowanych we wskazanych obszarach priorytetowych:

I obszar priorytetowy:

1. Rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy.
2. Wspieranie tworzenia partnerstwa na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym.
3. Sięganie po nie wykorzystane zasoby na rynku pracy (bierni zawodowo, ukryte bezrobocie na wsi) oraz uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez migrację zarobkową.

II obszar priorytetowy:

4. Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy.
5. Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie.
6. Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne).
7. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach gospodarczych o wysokim potencjale wzrostu zatrudnienia oraz sektorze ekonomii społecznej.
8. Realizacja programów i strategii regionalnych w obszarze rynku pracy.

3.1 Wskaźniki

Realizacja zadań wpisujących się we wskazane wcześniej działania kierunkowe ma doprowadzić do osiągnięcia następujących wskaźników:

1. Podniesienie wskaźnika zatrudnienia w regionie.
   Po spadku wskaźnika zatrudnienia w III kwartale 2015 r. (49,7%) w porównaniu do III kwartału 2014 r.) w analogicznym okresie 2016 r. nastąpił jego wzrost do 51,2%. Oczekiwanym efektem realizowanych w 2017 r. działań będzie zachowanie tendencji wzrostowej.

2. Zmniejszenie liczby bezrobotnych w województwie w porównaniu do roku poprzedniego.
   Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy na koniec grudnia 2016 roku wyniosła 119 981 i w ciągu roku spadła o 28 527 osób, tj. o 19,2%
   Szczególny nacisk należy położyć na dalsze zmniejszanie liczby bezrobotnych w Bytomiu, gdzie na koniec 2015 r. zarejestrowanych było 9 147 osób a na koniec grudnia 2016 r. 7 483 osoby.
   Oczekiwanym efektem realizowanych działań będzie osiągnięcie wartości wskaźnika na koniec 2017 r. poniżej przedstawionej wielkości.

3. Zmniejszenie stopy bezrobocia w województwie w porównaniu do roku ubiegłego.
   Według stanu na koniec 2016 r. stopa bezrobocia w województwie śląskim wynosiła 6,6%, co w porównaniu ze stanem na koniec 2015 r. oznacza spadek o 1,6 p.proc. (z 8,2%).
   Podobnie jak w przypadku poprzedniego wskaźnika, szczególny nacisk należy położyć na utrzymanie tendencji spadkowej stopy bezrobocia w Bytomiu, która od stycznia do grudnia 2016 r. spadła o 3,1 p.proc. (z 18,5% do 15,4%).
   Oczekiwanym wynikiem działań w 2017 r. jest dalszy spadek wartości wskaźnika.

4. Zwiększenie udziału osób długotrwale bezrobotnych w programach aktywizujących.
   Od stycznia do grudnia 2016 r. w programach aktywizacyjnych wzięło udział 47 340 osób bezrobotnych, z czego 30,43% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne (14 407 osoby). W 2015 r. było to odpowiednio: 46 854 osoby bezrobotne, w tym 17 042 osoby długotrwale bezrobotne, stanowiące 36,37% bezrobotnych, którzy wzięli udział w programach aktywizacyjnych
   Oczekiwanym efektem realizowanych działań będzie zwiększenie wartości wskaźnika na koniec 2017 r.

5. Zmniejszenie liczby długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem.
   W ciągu roku liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 16 442 osoby: z 80 389 osób na koniec 2015 r. do 63 947 osób na koniec 2016 r.
   Oczekiwanym wynikiem działań w 2017 r. jest dalszy spadek tej wartości.

6. Zwiększenie udziału kobiet w programach aktywizujących.
   W aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu od stycznia do grudnia 2016 r. wzięło udział 27 073 kobiet, co stanowi 57,2% ogółu bezrobotnych. W ciągu 2015 r. było to 27 289 kobiet, tj. 58,2% ogółu bezrobotnych. Nastąpił więc nieznaczny spadek udziału kobiet w programach aktywizacyjnych.
   Oczekiwanym wynikiem działań w 2016 r. jest wzrost wartości wskaźnika.

7. Zwiększenie udziału osób powyżej 50 roku życia w programach aktywizujących.
   Liczba osób powyżej 50 roku życia, które rozpoczęły udział w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu w okresie od stycznia do grudnia 2016 r. wyniosła 4 443, co stanowi 9,4% ogółu bezrobotnych. W ciągu 2015 r. było to 4 268 osób, tj. 9,1% ogółu bezrobotnych.
   Oczekiwanym wynikiem działań w 2017 r. jest dalszy wzrost wartości wskaźnika.

8. Wzrost udziału samozatrudnionych w wyniku otrzymania dotacji/pożyczki ze środków krajowych lub europejskich.
   W 2016 r. odnotowano niewielki wzrost liczby bezrobotnych wyłączonych z rejestrów PUP z tytułu uzyskania dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej (4 830 bezrobotnych) w stosunku do roku 2015 (4 827 osób). Udział osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej w grupie bezrobotnych wynosił w 2015 r. 3,25%. W 2016 r. wskaźnik ten wzrósł o 0,77 p.proc. i wynosił 4,02%.
   Oczekiwanym wynikiem działań w 2017 r. jest dalszy wzrost wartości wskaźnika.

9. Wzrost zatrudnienia wśród niepełnosprawnych.
   Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wieku od 16 do 64 lat w województwie śląskim w III kwartale 2015 r. wynosił 23,8% a w III kwartale 2016 r. 24,4% (na podstawie BAEL).
   Biorąc pod uwagę lata wcześniejsze, w których wskaźnik ten należał do najniższych w kraju, należy dążyć do co najmniej utrzymania obecnej wartości.

10. Zmniejszenie liczby bezrobotnych wśród osób do 30 roku życia.
    Na dzień 31.12.2016 r. liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, które nie ukończyły jeszcze 30 roku życia wynosiła 28 866 osób, tj. 24,1% ogólnej liczby osób zarejestrowanych. W ujęciu rocznym liczba bezrobotnej młodzieży spadła o 9 290 osób (z 38 156 osób w 2015 r.), zaś wskaźnik udziału obniżył się o 1,6 p. proc (z 25,7% w 2015 r.).
    Oczekiwanym wynikiem działań w 2017 r. jest utrzymanie tej tendencji.

11. Wzrost liczby ofert pracy niesubsydiowanej.
    Liczba informacji o wolnych, niesubsydiowanych miejscach pracy zgłoszonych w ciągu 2016 r. roku do Powiatowych Urzędów Pracy wyniosła 131 218 i w porównaniu z 2015 r. uległa zwiększeniu o 25 734 miejsca.
    Oczekiwanym wynikiem działań w 2017 r. jest utrzymanie tej tendencji.

4. Działania planowane do realizacji w 2017 roku

Zgodnie z przedstawionymi w części III dokumentu założeniami, w 2017 r. zaproponowano do realizacji zadania wpisujące się w 8 działań kierunkowych zgrupowanych w dwóch obszarach priorytetowych. W Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia przedstawione zostały zadania zaplanowane do realizacji przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, który - zgodnie ze Statutem, realizuje zadania Samorządu Województwa Śląskiego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy oraz z zakresu polityki rynku pracy, a także pełni funkcję Instytucji właściwej w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych. Informacje o planowanych zadaniach przedstawiła również część instytucji zaproszonych do współpracy przy tworzeniu RPDZ (Partnerzy), w tym Powiatowe Urzędy Pracy z województwa śląskiego. Część zadań ustawowych, realizowanych przez PUP, została przedstawiona w formie informacji zbiorczych tak, aby możliwe było całościowe spojrzenie na konkretne formy wsparcia oferowane osobom zarejestrowanym w PUP.

4.1 Obszar priorytetowy I Zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia

Działania podejmowane w powyższym obszarze powinny przyczyniać się do poprawy funkcjonowania i dostępności sektora usług związanych z rynkiem pracy i obejmować np.:

- modernizację polityk rynku pracy,
- zarządzanie rynkiem pracy, wprowadzone znowelizowana ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, często oferujące innowacyjność rozwiązań,
- rozwijanie i doskonalenie stosowanych instrumentów monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy,
- doskonalenie istniejących procedur,
- tworzenie odpowiednich regulacji prawnych,
- zaangażowanie partnerów społecznych i podmiotów niepublicznych w działania na rzecz rynku pracy (partnerstwa na rzecz zatrudnienia zawierane na poziomie lokalnym),
- dalsze doskonalenie systemu edukacji i pełniejsze dostosowanie go do oczekiwań gospodarki.

4.1.1 Działanie kierunkowe 1 Rozwijanie innowacyjnych polityk rynku pracy

Działania realizowane w 2017 roku powinny obejmować dalsze poszukiwanie nowych, bardziej racjonalnych rozwiązań służących podniesieniu efektywności realizowanych działań na rynku pracy. Ponadto stosowanie tych rozwiązań powinno służyć poprawie jakości świadczonych usług oraz zachowaniu osiągniętych już standardów.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach będzie kontynuował realizację **zlecenia działań aktywizacyjnych** dla 2200 osób długotrwale bezrobotnych z województwa śląskiego, świadczonej przez konsorcjum WYG International Sp. z o.o. oraz WYG HR Consulting Sp. z o.o. (Realizator), na podstawie umowy zawartej 03 marca 2016 roku. Celem głównym tego zadania jest aktywizacja zawodowa osób długotrwale bezrobotnych: 1100 osób zaliczonych do II profilu pomocy oraz 1100 osób zaliczonych do III profilu pomocy, pozostających w rejestrach PUP – przy czym 10% całej grupy stanowią osoby bezrobotne w wieku do 25 roku życia. Aktywizacja obejmuje osoby z powiatu bielskiego (300 osób),

częstochowskiego (300 osób), gliwickiego (200 osób) oraz miast: Chorzów (200 osób), Katowice (300 osób), Mysłowice (200 osób), Siemianowice Śląskie (300 osób) i Zabrze (400 osób).

W 2016 roku Powiatowe Urzędy Pracy dokonały rekrutacji i skierowały bezrobotnych do Punktów obsługi osób bezrobotnych utworzonych przez Realizatora w celu dokonania diagnozy sytuacji zawodowej bezrobotnego, zaprojektowania i realizacji działań aktywizacyjnych, doprowadzenia do zatrudnienia przez okres co najmniej 14 dni, a następnie utrzymania w zatrudnieniu przez okres co najmniej 180 dni, w trakcie których Uczestnik powinien być stale wspierany przez przypisanego opiekuna (doradcę zawodowego).

Działania aktywizacyjne mające na celu doprowadzenie osoby bezrobotnej do zatrudnienia, a następnie utrzymania w zatrudnieniu będą prowadzone do końca maja 2017 roku. Później działania Realizatora skoncentrują się na wspieraniu Uczestników w utrzymywaniu zatrudnienia oraz poszukiwania nowej pracy w przypadku przerwania dotychczasowego zatrudnienia. Zakończenie usługi oraz jej rozliczenie nastąpi do końca grudnia 2017 roku.

Minimalny oczekiwany wskaźnik skuteczności zatrudnieniowej (doprowadzenie do zatrudnienia przez minimum 14 dni) ustalono na poziomie 50%, tj. 1100 osób, natomiast minimalny oczekiwany wskaźnik utrzymania w zatrudnieniu przez okres minimum 180 dni zostanie spełniony w momencie zatrudnienia na ten okres minimum 550 osób (tj. kolejne 50%).

Wynagrodzenie jest wypłacane w 4 transzach, na wniosek Realizatora, składany do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnienie warunku uprawniającego do wypłaty wynagrodzenia brutto za jednego bezrobotnego.

Wynagrodzenie jest wypłacane na wniosek Realizatora, składany do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach wraz z dokumentami potwierdzającymi spełnienie warunku uprawniającego do wypłaty wynagrodzenia brutto za jednego bezrobotnego w 4 transzach (I transza – 20%; II transza – 20%; III transza – 30%; IV transza – 30%).

Taki model finansowania przyczynia się do większej efektywności wykorzystania środków Funduszu Pracy przeznaczonych na kontrakt.

Wskaźnik	Planowana wartość
Diagnozy sytuacji zawodowej bezrobotnego i zaprojektowanie planu kariery dla wszystkich Uczestników	2 200 osob
Doprowadzenie do zatrudnienia przez minimum 14 dni co najmniej 50% Uczestników, dla których opracowano diagnozy sytuacji zawodowych i plany karier	1 100 osób
Utrzymanie w zatrudnieniu przez minimum 180 dni co najmniej 50% Uczestników, którzy zostali wcześniej doprowadzeni do zatrudnienia przez okres minimum 14 dni	550 osob
Planowany koszt realizacji zadania:	15 467,3 tys. PLN

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach planuje realizację w ramach Programu Erasmus+ Akcja 2 Współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk, Partnerstwa strategiczne w sektorze Kształcenie i szkolenie zawodowe, edycja 2017, projektu partnerstwa ponadnarodowego pn. „**Młodzież i młodzi NEETs na rynku pracy**" (wpisującego się również w Działanie kierunkowe 6). Celem projektu jest wypracowanie mechanizmów wsparcia młodych ludzi, w tym młodych NEETs, na rynku pracy bazując na doświadczeniach i wiedzy z krajów instytucji partnerskich. Ponadto celem działań jest poprawa jakości i poszerzenie wachlarza oferowanego wsparcia w organizacjach świadczących usługi dla młodzieży na rynku pracy. Cele szczegółowe to:

- Stworzenie modelu obsługi młodych, w tym młodych NEETs: identyfikacja kanałów dotarcia do osób młodych w krajach partnerów, rozpoznanie struktur/instytucji wspierających młodzież w krajach partnerskich, zapoznanie się z przykładowymi dobrymi praktykami realizowanymi w krajach europejskich (działania zachęcające młodzież do podjęcia zatrudnienia, narzędzia oceny kluczowych kompetencji, ciekawe projekty i źródła ich dofinansowania, przykładowe szkolenia w tym szkolenia w miejscu pracy), określenie jakie są zainteresowania współczesnej młodzieży w kontekście ich aktywizacji na rynku pracy, stworzenie zbioru rekomendacji/zaleceń przygotowanych przez grupę partnerską.
- Stworzenie modelu rozmowy doradczej skierowanej do młodzieży z uwzględnieniem ewentualnych różnic jeśli doradca rozmawia z przedstawicielem z grupy NEETs.
- Określenie typowego przedstawiciela populacji NEET przez grupę partnerską: charakterystyka, bariery.
- Zwiększenie dostępu do informacji o usługach świadczonych na rzecz młodzieży przez WUP a Katowicach, powiatowe urzędy pracy.
- Rozwijanie współpracy partnerów wspierających młodzież na lokalnym rynku pracy.

Bezpośrednio projekt skierowany jest do przedstawicieli instytucji partnerskich i instytucji zaangażowanych we wsparcie młodzieży na lokalnym rynku pracy. Faktycznymi beneficjentami wypracowanych rozwiązań będzie młodzież, w tym młodzi mający problem z odnalezieniem się na rynku pracy. W wyniku jego realizacji opracowana zostanie publikacja zawierająca opis modelu obsługi młodych, w tym NEETs. Publikacja będzie skierowana do instytucji wspierających młodzież na lokalnym rynku pracy.

Wskaźnik	Planowana wartość
Strona internetowa projektu	1
Liczba egzemplarzy publikacji zawierającej opis modelu obsługi młodych, w tym NEETs	200
Liczba ulotek dla młodzieży	500
Model rozmowy doradczej skierowanej do młodzieży	1
Planowany koszt realizacji zadania:	*Budżet w trakcie przygotowania*

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach będzie również kontynuował zadanie ***„Doskonalenie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego świadczonych przez PSZ z wykorzystaniem profilowania pomocy i IPD dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy”***. Celem tych działań jest poprawa zakresu, form oraz dostępu do pomocy świadczonej przez PSZ osobom zainteresowanym poprawą swojej sytuacji na rynku pracy oraz pracodawcom, a także podnoszenie jakości usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz indywidualizacji działań na rzecz klientów, monitorowanie realizacji poszczególnych usług i tworzenie warunków do ich rozwoju oraz szerszego wykorzystania systemów teleinformatycznych przy udzielaniu pomocy, doskonalenie narzędzi i metod pracy z klientem oraz zapewnianie możliwości korzystania z aktualnych zasobów informacyjnych, przydatnych przy realizacji usług rynku pracy. W celu zapewnienia większej skuteczności działań podejmowanych przez pracowników publicznych służb zatrudnienia i instytucji partnerskich, zaplanowano realizację poniższych szkoleń, mających na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych:

1) Przeszkolenie doradców zawodowych zatrudnionych w PSZ z terenu województwa śląskiego wg podręcznika "Szukam pracy" zalecanego przez MRPiPS;
2) Szkolenie trenerskie dla pracowników PUP z zakresu stosowania Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych;
3) Szkolenie w zakresie wdrożenia kwestionariusza profilowania osób bezrobotnych;
4) Szkolenie dotyczące nowych zasad zatrudniania cudzoziemców ;
5) Szkolenie trenerskie: Kurs inspiracji;
6) Źródła informacji o rynku pracy i rynku edukacyjnym;
7) Narzędzie Badania Kompetencji (NBK);
8) Budowanie motywacji do zmiany – kluczowa kompetencja doradcy klienta;
9) Kluczowe kompetencje doradcy zawodowego;
10) Warsztat pracy doradcy zawodowego: autotest „Twój profil osobowości”;
11) Przezwyciężanie barier w komunikacji z klientem;
12) Asertywność w pracy;
13) Szkolenie z przedsiębiorczości: Biznesplan - teoria i praktyka;
14) Szkolenie z przedsiębiorczości: Rozliczenia finansowe w firmie;
15) Szkolenie z przedsiębiorczości: ABC zakładania działalności gospodarczej;
16) Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych;
17) Rynek pracy i możliwości zawodowe osób niepełnosprawnych.

Wskaźnik	Planowana wartość
Przeprowadzenie szkoleń w 17 tematach	realizacja 90% zaplanowanych tematów szkoleń
Przeprowadzenie 36 edycji szkoleń	realizacja 90% zaplanowanych edycji szkoleń
Wysoka jakość szkoleń (ocena co najmniej dobra w zakresie oczekiwań uczestników oraz przygotowania prowadzącego szkolenia)	wartość miernika powyżej 3,5 w 6-cio stopniowej skali
Planowany koszt realizacji zadania:	152,9 tys. PLN

4.1.2 Działanie kierunkowe 2 Wspieranie tworzenia partnerstwa na rzecz zatrudnienia na poziomie lokalnym

Większe zaangażowanie partnerów społecznych i podmiotów niepublicznych w działania na rzecz rynku pracy może przyczynić do sprawniejszej realizacji zadań związanych z aktywizacją osób bezrobotnych oraz utrzymaniem zatrudnienia przez osoby pracujące. Partnerstwa zawierane na poziomie lokalnym, ze względu na znajomość konkretnego obszaru, mają szansę na uzyskanie najlepszych efektów w tym zakresie.

Z inicjatywy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach zawiązane zostało w 2016 r. partnerstwo lokalne na rzecz zatrudnienia i rozwoju rynku pracy subregionu częstochowskiego. Do partnerstwa, poza WUP w Katowicach, przystąpiły Powiatowe Urzędy Pracy w: Częstochowie, Kłobucku, Lublińcu, Myszkowie, oraz Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie, Ochotnicze Hufce Pracy Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Częstochowie, Częstochowską Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Częstochowie, Regionalna Organizacja Pracodawców w Częstochowie, Regionalna Izba Przemysłowo-Handlową w Częstochowie, Stowarzyszeniem Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Częstochowie i Loża Częstochowska Business Center Club w Częstochowie. Na mocy zawartej umowy Partnerzy zobowiązali się do współpracy przy realizacji celu „Zadania na rzecz zatrudnienia i rozwoju rynku pracy w subregionie częstochowskim", w szczególności w zakresie:

a) działań na rzecz kształcenia na potrzeby rynku pracy - szkolnictwo zawodowe, praktyczna nauka zawodu, kształcenie dualne, kursy-szkolenia „szyte na miarę",
b) realizacji badań empirycznych rynku pracy, w tym monitorowania lokalnego rynku pracy oraz analizowania potrzeb pracodawców, umiejętności i kompetencji pracowników potrzebnych na regionalnym rynku pracy,
c) informowania, promowania działań partnerów na rzecz rynku pracy - konferencje, sympozja, akcje informacyjne, targi pracy, itp.,
d) ubiegania się i realizacji projektów i programów finansowanych ze środków UE na rzecz edukacji i lokalnego rynku pracy,
e) usług i instrumentów rynku pracy wspierających pracodawców (przedsiębiorców) oraz osoby bezrobotne i poszukujące pracy,
f) opracowania harmonogramu działań,
g) wspierania innych działań na rzecz rozwoju rynku pracy.

Na 2017 r. zaplanowano m.in. przeprowadzenie (przy współudziale organizacji zrzeszających przedsiębiorców) badania ankietowego wśród dużych, średnich i małych firm/przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie całego subregionu oraz organizację konferencji, która ma obejmować 4 zakresy tematyczne: usługi rozwojowe, kształcenie zawodowe, przedsiębiorczość i ekonomię społeczną.

Jednocześnie w związku z możliwością zwolnień grupowych pracowników z firm na terenie województwa śląskiego, podejmowane są działania mające na celu wsparcie mobilności i zatrudnialności zwalnianych pracowników. Wojewódzki Urząd pracy w Katowicach kontynuował będzie działanie, powołanego z inicjatywy Dyrektora WUP w Katowicach, **Regionalnego Zespołu ds. Restrukturyzacji Zatrudnienia w Górnictwie**. W skład tego zespołu wchodzą przedstawiciele: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie, Powiatowych Urzędów Pracy w: Bytomiu,

Chorzowie, Gliwicach, Katowicach, Mikołowie, Pszczynie, Rudzie Śląskiej oraz Zabrzu, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Spółki Restrukturyzacji Kopalń, a także Kompanii Węglowej S.A. Zespół został powołany w celu zaplanowania działań interwencyjnych w przypadku ewentualnych zwolnień z Kompanii Węglowej S.A. Opracowano Plan osłonowy na rzecz wsparcia pracowników tracących zatrudnienie
w Kompanii Węglowej S.A., w ramach którego wskazano możliwości wsparcia osób zagrożonych utratą pracy. W obszarze działania Zespołu jest również stałe monitorowanie sytuacji w Kompanii Węglowej S.A. oraz pozostałych spółkach górniczych.

Uniwersytet Śląski w Katowicach planuje realizację **partnerstwa na rzecz wsparcia rozwoju zawodowego osób młodych** na śląskim rynku pracy. Projekt ten skierowany jest do Instytucji Rynku Pracy, władz samorządowych, uczelni oraz organizacji pracodawców. Jego celem jest opracowanie programu wsparcia dla młodych osób wchodzących na rynek pracy, z uwzględnieniem potrzeb poszczególnych grup oraz możliwości rynku pracy.

Młodzi ludzie, wchodząc na rynek pracy, napotykają szereg trudności, szczególnie związanych z brakiem doświadczenia zawodowego, ale także z niedopasowaniem swoich kompetencji do wymagań pracodawców. Nierzadko jest to wynikiem przestarzałych programów nauczania oraz nieadekwatnego wsparcia tej grupy we wchodzeniu na rynek pracy. Dlatego niezwykle ważne jest, aby korzystając z wiedzy i doświadczeń różnych partnerów i specjalistów pracujących z tą grupą osób, spojrzeć na nowo na ich problemy i stworzyć wytyczne do programu wsparcia. Ponadto odpływ młodych ludzi z województwa śląskiego powoduje zmniejszenie atrakcyjności naszego regionu dla potencjalnych inwestorów, co może nieść za sobą skutki makroekonomiczne. Partnerstwo na rzecz wsparcia rozwoju zawodowego młodych osób na śląskim rynku pracy zrealizowałoby następujące zadania:

- stworzenie charakterystyki tej grupy na podstawie badania,
- wskazanie obszarów, które są szczególnie trudne i wymagają wsparcia na poziomie innowacyjnych polityk rynku pracy,
- wskazanie obszarów, w których należałoby podjąć bezpośrednie działania,
- zaproponowanie działań skierowanych do tej grupy, w tym sformułowanie propozycji projektów partnerskich.

W celu skutecznej realizacji partnerstwa, Uniwersytet Śląski planuje zaprosić do realizacji projektu zarówno instytucje jak i przedsiębiorstwa i organizacje pracodawców:

- Śląski Urząd Marszałkowski,
- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach,
- śląskie uczelnie,
- Śląską Wojewódzką Komendę OHP,
- agencje zatrudnienia,
- organizacje pracodawców (np. Regionalna Izba Gospodarcza, ABSL),
- inkubatory przedsiębiorczości,
- sieci aniołów biznesu,
- centra kształcenia ustawicznego (np. ZDZ w Katowicach),
- Kuratorium Oświaty,
- przedstawicieli pracodawców z różnych branż.

Wskaźnik	Planowana wartość
Partnerstwo na rzecz wsparcia rozwoju zawodowego młodych osób na śląskim rynku pracy	1
Raport nt. sytuacji młodych osób na rynku pracy	1
Stworzenie wytycznych dla innowacyjnych polityk rynku pracy skierowanych do młodych osób	1
Stworzenie dokumentu zawierającego propozycje działań skierowanych bezpośrednio do tej grupy osób oraz listę proponowanych projektów partnerskich	1
Planowany koszt realizacji zadania:	140,0 tys. PLN

Również Powiatowe Urzędy Pracy planują realizację zadań związanych ze wspieraniem tworzenia partnerstwa na rzecz zatrudnienia:

Powiatowy Urząd Pracy w Bytomiu w swoich planach zakłada **inicjowanie, promowanie oraz ciągłe doskonalenie zasad współpracy i wzajemnych zobowiązań partnerów lokalnego rynku pracy** celem świadczenia pomocy na rzecz osób poszukujących zatrudnienia. Do głównych działań w tym zakresie, należeć będzie:

1) Pozyskiwanie informacji na temat innowacyjności i kompleksowości podejmowanych działań przez partnerów na regionalnym rynku pracy;
2) Inicjowanie i organizowanie spotkań z potencjalnymi partnerami rynku pracy, celem promocji usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy oraz przedstawienie korzyści wynikających ze wzajemnej współpracy;
3) Rozszerzanie kręgu partnerskiego;
4) Wymiana doświadczeń oraz podejmowanie wspólnych inicjatyw na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy;
5) Zawieranie stosownych porozumień w celu określenia wzajemnych zobowiązań i zasad współpracy na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy, poprzez podpisanie stosownego porozumienia;
6) Realizowanie przez partnerów rynku pracy wspólnych działań poprzez udział, wzajemną współpracę i wspólne wdrażanie ustalonych zobowiązań i zasad zawartych w porozumieniu.

Powyższe działania skierowane są m.in. do samorządów gminnych, powiatowych, wojewódzkich oraz instytucji im podlegających (ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, regionalnych ośrodków polityki społecznej), agencji zatrudnienia, organizacji samorządowych, organizacji pozarządowych, instytucji edukacyjnych i szkoleniowych, uniwersytetów, przedsiębiorstw, związków pracodawców i OHP. Ich realizacja ma na celu:

- rozpowszechnienie i ułatwienie dostępu do usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- rozwój dialogu i współpracy pomiędzy partnerami rynku pracy na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy,

- zwiększenie wiedzy partnerów rynku pracy na temat działalności Powiatowego Urzędu Pracy i korzyści wynikających ze wzajemnej współpracy,
- wsparcie w dotychczasowej działalności partnerów rynku pracy,
- zintegrowanie działań partnerów rynku pracy nastawionych na rozwiązywanie problemów związanych z bezrobociem,
- aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.

Wskaźnik	Planowana wartość
Liczba zawartych porozumień	20
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie określono*

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie planuje w 2017 r. **tworzenie partnerstw z ośrodkami pomocy społecznej** z terenu działania PUP w Częstochowie, zapewniających prawidłową realizację Programu Aktywizacja i Integracja. Celem jest wspieranie osób, dla których został ustalony III profil pomocy i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz aktywny udział w pracach Partnerstwa realizującego zadania na rzecz zatrudnienia i rozwoju rynku pracy w subregionie częstochowskim. Zadanie ma na celu aktywizowanie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz wspieranie pracodawców, poznanie ich potrzeb i zamierzeń. Zadanie to będzie obejmowało:

1) Współudział w badaniach rynku pracy w zakresie potrzeb pracodawców odnośnie zapotrzebowania na stanowiska pracy.
2) Aktywne uczestnictwo w innych inicjatywach Partnerstwa wynikających z Planu strategii wspólnych działań na 2017 rok.
3) Tworzenie partnerstw z ośrodkami pomocy społecznej zapewniających prawidłową realizację Programu Aktywizacja i Integracja w celu wspierania osób, dla których został ustalony III profil pomocy i korzystających równocześnie ze świadczeń pomocy społecznej.

Wskaźnik	Planowana wartość
Przygotowanie Opracowania nt. potrzeb pracodawców z lokalnego rynku pracy w zakresie stanowisk pracy .	1
Współpraca w ramach Partnerstwa oraz aktywne uczestnictwo w spotkaniach Partnerów.	4
Porozumienia z ośrodkami pomocy społecznej.	4
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie określono*

Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie koordynuje **działania Powiatowej Synergii Rozwoju Zawodowego** w zakresie realizacji obchodów Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery na terenie powiatu pszczyńskiego. OTK jest coroczną akcją Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej, organizowaną w trzecim tygodniu października na terenie całego kraju. Powiat pszczyński włącza się w organizację OTK od 2012 r., a w ramach powołanej z inicjatywy Powiatowego Urzędu Pracy w Pszczynie Powiatowej Synergii Rozwoju Zawodowego - od roku 2013 r. PSRZ skupia jednostki oświaty, rynku

pracy, podmioty gospodarcze oraz organizacje non-profit z terenu powiatu pszczyńskiego w realizacji obchodów Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. Działania Powiatowej Synergii Rozwoju Zawodowego skierowane są do osób bezrobotnych, poszukujących pracy, osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarcze, uczniów szkół oraz dzieci w wieku przedszkolnym, i zmierzają do realizacji następujących celów:

- wprowadzenie i utrwalenie metod współpracy, wymiany idei, doświadczeń, informacji pomiędzy doradcami zatrudnionymi w różnych instytucjach,
- zwiększenie jakości i dostępności usług doradczych,
- prowadzenie wspólnych projektów, w tym udział w obchodach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery,
- tworzenie i wydawanie materiałów informacyjnych,
- szkolenia wewnętrzne,
- popularyzacja wiedzy o usługach doradcy zawodowego w społeczności naszego regionu.

W ramach podpisanej deklaracji współpracy, zakładającej wspieranie wszelkich przedsięwzięć służących skutecznemu działaniu na rzecz zatrudnienia poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów poradnictwa zawodowego, celem każdej placówki/ instytucji jest realizacja różnego rodzaju przedsięwzięć, wpisujących się w hasło obchodów OTK.

Ogólnopolski Tydzień Kariery w powiecie pszczyńskim skupia co roku prawie 30 instytucji/ placówek w ramach Powiatowej Synergii Rozwoju Zawodowego. Połączenie swoich sił w realizacji wspólnego dzieła owocuje organizacją około 160 inicjatyw rocznie, a w tym m.in.:

- warsztatami z doradcami zawodowymi i psychologami,
- case study z zakresu tworzenia koncepcji biznesowej,
- wizytami studyjnymi uczniów w zakładach pracy,
- dwudniowymi stażami dla uczniów,
- spotkaniami z przedstawicielami zawodów,
- projekcjami filmów szkoleniowych,
- symulacjami rozmów kwalifikacyjnych z użyciem kamery,
- konkursami plastycznymi,
- przygotowaniem gazetek i plakatów z zakresu poradnictwa zawodowego,
- spotkaniami z ekspertami rynku pracy i lokalnymi pracodawcami.

Obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery zwieńczone są organizowaną przez Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie konferencją podsumowującą OTK.

Wskaźnik	Planowana wartość
Szacunkowa liczba bezpośrednich uczestników	5300
Szacunkowa liczba odbiorców medialnych OTK	18000
Szacunkowa liczba inicjatyw	160
Liczba instytucji partnerskich	80
Planowany koszt realizacji zadania:	1,0 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Żywcu planuje w 2017 r. **rozwój współpracy z partnerami społecznymi,** w tym między innymi z:

- Powiatową Radą Rynku Pracy (opiniowanie form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, opiniowanie kierunków kształcenia i szkolenia, opiniowanie programów specjalnych);
- Ochotniczymi Hufcami Pracy (współpraca Lokalnych Punktów Informacyjno-Konsultacyjnych z Młodzieżowymi Centrami Kariery OHP);
- Centrami Integracji Społecznej (wypłata świadczeń integracyjnych uczestnikom zajęć w CIS);
- agencjami zatrudnienia (w zakresie realizacji Programu Regionalnego, pośrednictwa pracy, w tym w ramach sieci EURES, uczestnictwo w spotkaniach, targach pracy i innych wydarzeniach w regionie);
- instytucjami szkoleniowymi (pomoc w doborze kierunków szkolenia, udostępnianie informacji na temat kierunków szkoleń, współpraca w zakresie organizacji szkoleń).

Współpraca z partnerami rynku pracy dotyczy m.in. tworzenia i realizacji działań adresowanych do osób bezrobotnych, w tym znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz wspieranie inicjatyw podejmowanych przez niepubliczne instytucje rynku pracy na rzecz realizacji polityki rynku pracy w powiecie.

Wskaźnik	Planowana wartość
Liczba uczestników Centrów Integracji Społecznej, którym wypłacono świadczenia integracyjne	60
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

4.1.3 Działanie kierunkowe 3 Sięganie po niewykorzystane zasoby na rynku pracy (bierni zawodowo, ukryte bezrobocie na wsi) oraz uzupełnienie istniejących niedoborów na rynku pracy poprzez migrację zarobkową.

Na zasoby rynku pracy składają się osoby zatrudnione, bezrobotne (niepracujące i gotowe do podjęcia zatrudnienia) oraz bierne/nieaktywne zawodowo (niepracujące i nieposzukujące pracy). O ile w odniesieniu do osób bezrobotnych podejmowane są stałe działania aktywizacyjne, które zostały opisane w innych częściach niniejszego dokumentu, grupa osób biernych zawodowo pozostaje poza zasięgiem publicznych służb zatrudnienia. Poza osobami nieposiadającymi zdolności do podjęcia zatrudnienia (np. emeryci, dzieci), niewykorzystana na rynku pracy pozostaje wciąż spora grupa osób. Między innymi do tej grupy skierowane są projekty, które mogą być realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. W przypadku Działań/Poddziałań, za wdrażanie których odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, są to Poddziałania: 7.1.1, 7.1.2, 7.1.3 i 7.1.4, w których grupę docelową stanowią osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin): a) bezrobotne, b) nieaktywne zawodowo) oraz Poddziałania: 7.3.1, 7.3.2 i 7.3.3, w przypadku których grupą docelową są osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin) planujące rozpocząć działalność gospodarczą tj. osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo. Poddziałania te zostały dokładniej opisane w części 4.2.1.4.

W powyższe działanie kierunkowe wpisują się również zadania realizowane przez Śląską Wojewódzką Komendę Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach, kierującej swoje działania do młodzieży, która wypadła z powszechnego systemu edukacji i stanowi grupę osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i potencjalną grupę osób biernych zawodowo.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego planuje w 2017 r., realizację działań skierowanych do osób podlegających wykluczeniu społecznemu, w tym w szczególności osób uzależnionych od alkoholu oraz od narkotyków lub innych środków odurzających.

Również Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego będzie podejmował działania w ramach Osi priorytetowej IX RPO WSL, uwzględniające osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Wyodrębnione zadania, zaplanowane do realizacji przez powyższe instytucje w 2017 r., zostały szerzej przedstawione w dalszej części dokumentu.

Mimo istniejących niewykorzystanych zasobów rynku pracy występują również lokalne czy regionalne niedobory pracowników w określonych zawodach. W celu ułatwienia rotacji potencjalnych pracowników na szerszym obszarze zastosowanie znajdują instrumenty rynku pracy wskazane w ustawie *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, takie jak bony na zasiedlenie. Jest to forma wsparcia, która będzie wykorzystywana przez Powiatowe Urzędy Pracy również w 2017 r. Stopień wykorzystania środków finansowych na powyższej formy wsparcia w 2016 r. obrazuje poniższa tabela:

(w tys. zł)

Powiatowe Urzędy Pracy	Bon na zasiedlenie
Będzin	23,7
Bielsko Biała	88,6
Bytom	53,9
Chorzów	22,5
Cieszyn	189,0
Częstochowa	998,1
Dąbrowa Górnicza	63,7
Gliwice	134,4
Jastrzębie-Zdrój	100,0
Jaworzno	47,1
Katowice	0,0
Kłobuck	315,0
Lubliniec	92,5
Mikołów	0,0
Mysłowice	32,4
Myszków	111,9
Piekary Śląskie	40,0
Pszczyna	30,0
Racibórz	180,7
Ruda Śląska	16,7
Rybnik	126,1
Siemianowice Śląskie	29,1
Sosnowiec	232,5
Świętochłowice	0,0

Tarnowskie Góry	138,0
Tychy	0,0
Wodzisław Śląski	118,0
Zabrze	75,0
Zawiercie	224,0
Żory	47,6
Żywiec	63,0
Ogółem	**3 593,5**

Jednocześnie Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach bierze udział w badaniach *"**Barometr zawodów**"*, które są krótkookresową (jednoroczną) prognozą zapotrzebowania na zawody. Badanie realizowana było od 2009 roku w województwie małopolskim. Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej, od 2015 r. „Barometr zawodów" został wdrożony w pozostałych 15 województwach. Jedną z funkcji Barometru jest możliwość porównania jakie zawody zostały zaklasyfikowane do grupy deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych w poszczególnych województwach, co umożliwia trafniejsze sterowanie migracją zarobkową.

„Barometr zawodów" dostępny jest na stronie https://barometrzawodow.pl/

4.2 Obszar priorytetowy II Zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy

Działania podejmowane w tym obszarze mają na celu przede wszystkim podniesienie jakości kapitału ludzkiego w okresie całego życia zawodowego, co z kolei – poprzez sprostanie wymaganiom zmieniającej się gospodarki – pozwoli na zmniejszenie ryzyka utraty pracy/zatrudnialności lub pozwoli na płynne przejście do kolejnego pracodawcy.

Realizowane zadania obejmują np.:

- inwestycje podejmowane w ramach tzw. zielonej gospodarki,
- zwiększenie jakości kapitału ludzkiego; wdrożenie uczenia się i podnoszenia kwalifikacji przez całe życie zawodowe,
- rozwijanie bardziej przyjaznych form zatrudnienia,
- działania wspierające osoby zagrożone ubóstwem,
- mobilność pracowników (przestrzenna i zawodowa),
- działania służąc zwiększeniu innowacyjności przedsiębiorstw i kreatywności społeczeństwa, przyczyniające się pośrednio do wzrostu zatrudnienia,
- podniesienie efektywności usług EURES,
- wspieranie grup defaworyzowanych na rynku pracy: osób starszych, kobiet, osób młodych, osób niepełnosprawnych.

4.2.1 Działanie kierunkowe 4 Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy

4.2.1.1 Poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy

Poradnictwo zawodowe jest usługą rynku pracy, polegającą na udzielaniu pomocy przez pracownika urzędu pracy w rozwiązywaniu problemów zawodowych osób zgłaszających się po taką pomoc. Pomoc może być świadczona w formie indywidualnej lub w formie spotkania grupowego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach prowadzi poradnictwo zawodowe w formie grupowej dla młodzieży z uwzględnieniem zagadnień wyboru kierunku kształcenia i szkolenia, wejścia na rynek pracy oraz aktywnego poszukiwania zatrudnienia i planowania kariery zawodowej. Zajęcia odbywają się w formie warsztatów, prezentacji, wykładów oraz innych przedsięwzięć skierowanych do osób młodych wchodzących na rynek pracy i wymagających wsparcia w procesie przechodzenia od nauki do pracy i planowaniu kariery zawodowej. Celem tych działań jest poprawa sytuacji osób młodych poprzez wyposażenie w wiedze i umiejętności konieczne do skutecznego poszukiwania pracy i planowania kariery zawodowej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba przeprowadzonych spotkań grupowych	100
Liczba uczestników spotkań	1 222
Planowany koszt realizacji zadania:	1 6,2 tys. PLN

Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach będzie prowadziła w 2017 r. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe i szkolenia zawodowe na rzecz młodzieży poszukującej pracy i uczącej się. Celem tego zadania jest marketing usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych, tj. dostosowanie do różnorodnych oczekiwań pracodawców celem pozyskania nowych partnerów rynku pracy i zwiększenia ilości ofert pracy oraz dostosowanie do różnorodnych oczekiwań młodzieży celem zwiększenia wiedzy na temat zasad rządzących rynkiem pracy. Działania skierowane są do młodzieży uczącej się i poszukującej pracy, pracodawców, instytucji rynku pracy oraz innych partnerów rynku pracy.

Prowadzenie usług pośrednictwa pracy, polegające na pozyskiwaniu ofert pracy stałej dla osób, które ukończyły szkoły ponadgimnazjalne i pozostałych osób bezrobotnych oraz ofert pracy krótkoterminowej dla młodzieży uczącej się, odbywa się na zasadzie kojarzenia odpowiedniego kandydata z pracodawcą składającym ofertę pracy. W ramach tej usługi zaplanowano nawiązywanie i utrzymywanie stałych, bezpośrednich kontaktów z zakładami pracy (osobiście, drogą elektroniczną, telefoniczną lub korespondencyjną) w celu poznania specyfiki firmy oraz oczekiwań wobec nowozatrudnionych pracowników, szczegółowa rejestracja osób poszukujących pracy pod kątem posiadanych kwalifikacji zawodowych w celu sprawnego wyszukiwania kandydatów na złożone przez pracodawców oferty pracy i stawiane przez nich wymagania. Dodatkowo prowadzone jest pośrednictwo pracy w ramach sieci europejskich ofert pracy EURES.

Prowadzenie usług poradnictwa zawodowego realizowane jest w 4 obszarach: porady indywidualne, porady grupowe, informacje indywidualne i informacje grupowe. Tego rodzaju wsparcie realizowane jest wśród młodzieży uczącej się w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, na wyższych uczelniach oraz wśród osób bezrobotnych chcących zaistnieć na rynku pracy. Partnerami wspomagającymi oprócz szkół są również fundacje, stowarzyszenia zrzeszające młodzież, zakłady karne, areszty śledcze, świetlice środowiskowe, domy dziecka, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Celem prowadzenia wszystkich usług doradczych jest aktywizacja zawodowa, poszerzenie świadomości zawodowej, określenie predyspozycji i możliwości zawodowych oraz przygotowanie do życia społecznego i zawodowego młodych ludzi. Najczęściej poruszana tematyka to: przygotowanie do prowadzenia własnego biznesu (szeroko rozumiana przedsiębiorczość), warsztaty

aktywnego poszukiwania pracy, autoprezentacja, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, redagowanie dokumentów aplikacyjnych, określanie kompetencji i predyspozycji zawodowych.

Szkolenia zawodowe z kolei umożliwiają młodzieży nabycie nowych lub uzupełnienie posiadanych kwalifikacji zawodowych. Kursy zawodowe organizowane są zgodnie z zapotrzebowaniem na dane zawody na lokalnym rynku pracy oraz w zależności od indywidualnych potrzeb kandydata.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ofert pracy	30 460
Liczba młodzieży zaewidencjonowanej	37 890
Liczba uczestnictw młodzieży, która podjęła pracę	21 750
Liczba usług z zakresu poradnictwa zawodowego	14 083
Liczba uczestnictw młodzieży w poradnictwie zawodowym	41 770
Liczba szkoleń zawodowych	24
Liczba uczestników szkoleń zawodowych	240
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie określono*

Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie realizował będzie zadanie **„Zawodowy drogowskaz”**, którego celem jest promocja kształcenia zawodowego wśród uczniów chorzowskich szkół gimnazjalnych, zwłaszcza klas III. W ramach zadania odbędą się spotkania doradców zawodowych z uczniami, a także z ich rodzicami na temat sytuacji na lokalnym rynku pracy, prognoz popytu na pracę oraz zapotrzebowania na zawody uzyskiwane w drodze kształcenia zawodowego. Aranżowanie spotkań pracodawców z młodzieżą gimnazjalną umożliwiających praktyczne poznanie zawodu poprzez wizyty w zakładach pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, w ramach programu **„Niezbędnik Absolwenta”**, będzie prowadził w szkołach ponadgimnazjalnych zajęcia skierowane do uczniów ostatnich klas - zarówno w formie wykładowej jak i praktycznych zajęć - zakładających aktywne uczestnictwo młodzieży. Tematyka warsztatów obejmuje zagadnienia dotyczące przedsiębiorczości, predyspozycji zawodowych, rynku pracy (w tym sytuacji na lokalnym rynku pracy), wyboru dalszej drogi edukacyjnej, możliwości szkoleń zawodowych oraz oferty urzędu pracy dla rejestrujących się absolwentów. Uczestnicy zajęć będą umieli scharakteryzować lokalny rynek pracy, wyróżnić zawody nadwyżkowe i deficytowe, określić co to rynek pracy jawny i ukryty. Poznają metody poszukiwania zatrudnienia, zasady sporządzania dokumentów aplikacyjnych. Zbadają swoje predyspozycje zawodowe, określą mocne i słabe strony. Dowiedzą się też w jaki sposób założyć własną firmę oraz poznają źródła finansowania działalności gospodarczej. Ponadto będą umieli wyszukiwać informacje dotyczące możliwości nabywania nowych kwalifikacji zawodowych. Uczestnicy zajęć dowiedzą się również o możliwościach wsparcia ze strony urzędu pracy, ze szczególnym uwzględnieniem form skierowanych do młodzieży.

W ramach programu zaplanowano również zorganizowanie spotkania dla pedagogów szkolnych, wychowawców klas i innych nauczycieli zainteresowanych tą tematyką, którzy

stanowiliby dodatkowe wsparcie dla młodzieży w kwestii wyboru dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba uczestników zajęć	450
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie określono*

Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie, w celu zwiększenia potencjału zawodowego uczniów szkół gimnazjalnych, również będzie prowadził poradnictwo zawodowe w szkołach gimnazjalnych, co pomoże uczniom w wyborze odpowiedniego zawodu oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba uczniów biorący udział w spotkaniach z zakresu poradnictwa zawodowego	87
Planowany koszt realizacji zadania:	0,1 tys. PLN

Pośrednictwo pracy może mieć zasięg powiatowy, krajowy lub ponadnarodowy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach realizuje działania w zakresie krajowego **pośrednictwa pracy** - wyłącznie **o zasięgu ponadpowiatowym** i we współpracy z właściwymi Powiatowymi Urzędami Pracy oraz zadania związane z międzynarodowym przepływem pracowników, wynikających z odrębnych przepisów, umów międzynarodowych i innych porozumień zawartych z partnerami zagranicznymi. WUP odpowiada również za realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, o których mowa w art.1 ust. 3 pkt. 2 lit. a-c ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 645 z późn. zm.), w szczególności przez:

- wspieranie i realizację zadań sieci EURES, w tym koordynowanie realizacji tych działań przez Powiatowe Urzędy Pracy na terenie województwa, we współpracy z ministrem właściwym do spraw pracy, samorządami powiatowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi do realizacji działań sieci EURES,
- współpracę przy realizacji zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES, na terenie działania tych partnerstw.

Na podstawie dostępnych danych statystycznych GUS za 2015 rok, międzywojewódzkie migracje na pobyt stały według ekonomicznych grup wieku w województwie śląskim wykazały ujemne saldo na poziomie 3 449 osób. W województwie śląskim zameldowano 6 855 osób a wymeldowano 10 304 osoby. Dane odnoszące się do struktury migracji według ekonomicznych grup wieku w województwie śląskim wskazują, iż najwięcej wymeldowań (7 503) odnotowano wśród osób w wieku produkcyjnym, a saldo wyniosło -2 568 osób.

Dostępne dane statystyczne dotyczące migracji zagranicznych na pobyt stały za 2014 rok wykazują ujemne saldo na poziomie 3 531 osób. Ujemne są także współczynniki salda migracji we wszystkich grupach ekonomicznych, w tym największy wskaźnik salda migracji (-10) dotyczy osób w wieku produkcyjnym.

Powiatowy Urząd Pracy w Raciborzu realizuje zadania w zakresie **partnerstwa transgranicznego**. Ich celem jest wsparcie dla transgranicznej mobilności siły roboczej,

aby stała się integralną częścią regionalnego rynku pracy oraz działania na rzecz usuwania przeszkód, które zakłócają tą mobilność. Zadanie to realizowane jest poprzez ułatwianie pośrednictwa pracy na przygranicznym rynku pracy, realizację wspólnych projektów rekrutacyjnych, transgraniczną działalność pośrednictwa pracy, rekrutację a także wymianę informacji na temat warunków życia i pracy w krajach uczestniczących w partnerstwie. Powyższym wsparciem objęte są osoby bezrobotne i poszukujące pracy.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w regionach przygranicznych - Czechy i Słowacja	30
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Mobilność i zatrudnialność pracowników ułatwiają różnego rodzaju targi pracy, organizowane przez instytucje, zarówno o zasięgu krajowym, jak i międzynarodowym. W 2017 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach będzie organizatorem Europejskich Dni Pracy (EDP) on-line na platformie https://www.europeanjobdays.eu/pl stworzonej przez Komisję Europejską.

Do udziału w Targach zaproszeni zostaną: pracodawcy krajowi z następujących branż IT, transport i logistyka, księgowość i finanse, elektroniczna i telefoniczna obsługa klienta, branża metalowa, BPO, agencje zatrudnienia, instytucje edukacyjne/szkoleniowe oraz wspierające przedsiębiorczość. Podczas wydarzenia planuje się organizację czatów, gdzie między innymi doradcy będą udzielać porad oraz odpowiadać na pytania osób zainteresowanych w zakresie zakładania własnej firmy, pisania dokumentów aplikacyjnych oraz warunków życia i pracy.

Przy organizacji EDP planuje się współpracę z przedstawicielami następujących państw Słowacja, Czechy, Węgry, Rumunia, Słowenia, Litwa, Łotwa, Estonia, Chorwacja, UK, IRL, Norwegia, Niemcy oraz Holandia. Umożliwi to nawiązanie kontaktów między pracodawcami, osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy, pomoc pracodawcom z kraju (w tym agencjom zatrudnienia) w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach, pomoc osobom poszukującym pracy i bezrobotnym w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, dostarczenie osobom zainteresowanym kompleksowych informacji ułatwiających powrót na rynek pracy i poruszanie się po nim (m.in. informacje nt. poszukiwania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, europejskiego rynku pracy, itp.).

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba edycji Targów	1
Liczba pracodawców zarejestrowanych na platformie	15
Liczba odwiedzających bezrobotnych / poszukujących pracy zarejestrowanych na platformie	100
Planowany koszt realizacji zadania:	31,0 tys. PLN

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej będzie współorganizatorem spotkań w zaplanowanym na listopad, **Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości**. Jest to międzynarodowa kampania, która promuje świadomy rozwój, aktywną postawę wobec życia i podejmowanie biznesowych inicjatyw. Skierowana jest do uczniów szkół średnich, studentów i absolwentów. W celu wsparcia oraz inspiracji młodych ludzi zostanie stworzona

przestrzeń wymiany informacji oraz kontaktów pomiędzy firmami, studentami i Trzecim Sektorem. W związku z tym planowane jest przeprowadzenie szeregu szkoleń, wykładów oraz innych aktywności, które pozwolą młodym ludziom nabyć nowe kompetencje oraz poznać liderów branż działających w sektorze innowacji i przedsiębiorczości.

Światowy Tydzień Przedsiębiorczości organizowany jest od 2008 r. w ponad 150 krajach świata, w tym w Polsce. Pomysłodawcami Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości byli: premier Wielkiej Brytanii Gordon Brown, prezes amerykańskiej Fundacji Kauffmana - Carl Schramm i brytyjska rządowo-biznesowa organizacja Make Your Mark. Koordynatorem ŚTP w Polsce jest Fundacja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości, która dąży do stworzenia jak najszerszej koalicji organizacji, instytucji i osób, które zaangażują się w organizację tego przedsięwzięcia. W planowanym wydarzeniu, pod patronatem Fundacji, Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej wraz z partnerami zorganizuje spotkania mające na celu wymianę doświadczeń i uruchomienie potencjału następnych pokoleń. Zagadnienia dotyczących planowanych warsztatów i wykładów oscylować będą wokół kompetencji miękkich, ale również nowoczesnych metod pracy tj.: Design Thinking. Celem będzie zaangażowanie jak największej liczby osób zainteresowanych tematyką szeroko rozumianej przedsiębiorczości. Tydzień bezpłatnych szkoleń, warsztatów, debat i konkursów pomoże zdobyć studentom i innym zainteresowanym wiedzę z zakresu zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej, marketingu, budowania sieci kontaktów, zakładania start-upów, prowadzenia negocjacji z pracodawcą, kompetencji związanych z media mediami społecznościowymi. Spotkania te, będą idealną okazją do udziału w sieciach tematycznych, w których udział wezmą pracodawcy, właściciele firm, menedżerowie działów, eksperci z danej dziedziny jak i osoby dopiero rozpoczynające swoją działalność przedsiębiorczą.

Wskaźnik	Wartość planowana
Rozwój kompetencji przedsiębiorczych u uczestników eventu, wzrost konkurencyjności studentów na rynku pracy, kształtowanie proaktywnej postawy, w efekcie zaopatrzenie uczestników w środki koniecznie potrzebne do założenia własnej firmy - liczba uczestników	1 500
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach planuje **organizację targów i giełd pracy**. Ich celem jest umożliwienie nawiązania bezpośrednich kontaktów między pracodawcami, a osobami poszukującymi pracy, pomoc pracodawcom w pozyskaniu pracowników o odpowiednich kwalifikacjach, dostarczenie osobom zainteresowanym informacji dot. poszukiwania pracy, prowadzenia działalności gospodarczej, europejskiego i krajowego rynku pracy. W targach i giełdach pracy zaplanowano udział pracodawców, instytucji rynku pracy, instytucji szkoleniowych i wspierających przedsiębiorczość, wyższych uczelni, instytucji pomocy społecznej i innych partnerów rynku pracy. Powyższe przedsięwzięcia skierowane są do młodzieży uczącej się, poszukującej zatrudnienia krótkoterminowego lub pracy stałej w kraju i za granicą, osób zainteresowanych uruchomieniem działalności gospodarczej, pracodawców, instytucji wspierających przedsiębiorczość, wyższych uczelni, instytucji szkoleniowych i innych partnerów rynku pracy.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba targów pracy	27
Liczba prezentowanych ofert w trakcie targów pracy	17 430
Liczba giełd pracy	227
Liczba pozyskanych ofert w trakcie giełd pracy	1868
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej organizuje również **Targi Pracy i Praktyk Studenckich**, które odbędą się w marcu. Ich celem jest pomoc osobom poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia, stażu czy praktyki, a jednocześnie udzielenie wsparcia w wyborze przyszłej drogi zawodowej. Dodatkowo realizowanym celem jest wzrost kompetencji oraz networking wśród grona uczestników w targach. X Targi Pracy i Praktyk studenckich WSB zaplanowane są na 3 marca 2017 r., inicjatywa ta jest wydarzeniem, które gromadzi największą liczbę młodych ludzi w rejonie Zagłębia Dąbrowskiego i dotyczy tematyki związanej z rozwojem zawodowym. Targi Pracy w WSB to przestrzeń dialogu dla pracodawców i kandydatów do pracy, ale i również szansa na podniesienie posiadanych kompetencji. Jest to możliwe dzięki corocznie organizowanej Akademii Rozwoju Kompetencji. Targi, jak co roku, rozpoczną się wykładem inauguracyjnym, który będzie dotyczył możliwości rozwoju zawodowego na obecnym rynku pracy. Przestrzeń dla pracodawców zakłada udział ponad 70 czołowych firm zatrudniających w rejonie województwa śląskiego. W ramach Akademii Rozwoju Kompetencji zostanie zrealizowanych ponad 20 szkoleń. Patronat honorowy nad Targami dotychczas objęło Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, Federacja Lewiatan oraz Urząd Miasta Dąbrowa Górnicza. W trakcie Targów dyżur będzie pełnił doradca zawodowy oraz specjalista ds. zakładania własnej działalności z Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości.

Wskaźnik	Wartość planowana
Rozwój kompetencji studentów, wzrost ich konkurencyjności jako kandydatów do pracy, bezpośredni kontakt z pracodawcami, networking - liczba uczestników	2 000
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku, jako przedstawiciel Rybnickiej Platformy Poradnictwa Zawodowego – lokalnego partnerstwa działającego na rzecz poradnictwa zawodowego, zrzeszającego 13 instytucji rynku pracy i edukacji, będzie organizatorem **IX Rybnickich Dni Kariery** organizowanych w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery. W ramach OTK prowadzone będą kampanie tematyczne, wykłady, warsztaty, panele dyskusyjne, punkty konsultacyjno-informacyjne, wizyty studyjne i zawodoznawcze oraz różnego rodzaju imprezy skierowane do uczniów różnych typów szkół, ich rodziców, osób bezrobotnych i poszukujących pracy, pracodawców i ich pracowników oraz nauczycieli i pedagogów różnych typów szkół.

Kolejnym zaplanowanym zadaniem Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej jest realizacja projektu ,,**3 dni studiujesz, 2 dni pracujesz**". Jest to projekt edukacyjny, skierowany do studentów WSB, którego celem jest przygotowanie studentów studiów stacjonarnych do wejścia na rynek pracy, jako pełnowartościowych kandydatów zarówno pod względem wykształcenia jak i doświadczenia. Realizując ideę kształcenia praktycznego studenci w trakcie studiów stacjonarnych obligatoryjnie biorą udział w dodatkowych aktywnościach, które pozwalają na rozwój kompetencji pożądanych na rynku pracy.

W ramach programu zajęcia dydaktyczne, tak jak w poprzednich latach, są zaplanowane tylko 3 dni w tygodniu, pozostałe dni studenci przeznaczą na aktywność zawodową i szkoleniową. Idea programu wynika z aktualnych potrzeb studentów: obecnie student pragnie doskonalić się w zakresie wiedzy i kompetencji, ale i również przywiązuje wagę do zdobywania doświadczenia zawodowego zgodnego z kierunkiem studiów. Podczas poszukiwania pracy znaczącym elementem jest posiadanie doświadczenia zawodowego i umiejętności wykraczających poza ramowy program nauczania. Zgodnie z tym, każdy student ma możliwość odbycia praktyk zawodowych oraz pracy już w trakcie studiów. Ponadto warto podkreślić, że Akademickie Biuro Karier aktywnie wspiera studentów w procesie poszukiwania pracy, praktyk, staży poprzez przygotowanie wraz ze studentem dokumentów aplikacyjnych, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej oraz zarekomendowanie pracodawcom wybranych studentów. W związku z tym w ramach programu planowane jest nawiązanie współpracy w zakresie programów praktyk i staży z kolejnymi firmami w rejonie województwa śląskiego.

Wskaźnik	Wartość planowana
Wzmocnienie kompetencji studentów na rynku pracy, wzrost ich konkurencyjności jako kandydatów do pracy - liczba uczestników	1 000
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 17 ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* zadaniem związanym z pośrednictwem pracy jest **prowadzenie** przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach **rejestru agencji zatrudnienia** oraz wydawanie certyfikatów o dokonaniu wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.

Prowadzenie Rejestru obejmującego podmioty, których uprawnienia w zakresie pośrednictwa pracy/poradnictwa zawodowego zostały zweryfikowane przez Wojewódzki Urząd Pracy, zwiększa szanse wielu osób na znalezienie zatrudnienia, przyczyniając się tym samym do zmniejszenia liczby osób bezrobotnych na rynku pracy.

Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju Sp. z o.o. prowadzi **Punktu Informacji Europejskiej Europe Direct – Śląsk**, mający na celu zapewnienie mieszkańcom regionu bezpłatnego dostępu do informacji, pobudzanie dyskusji na tematy związane z Unią Europejską, odpowiedzi na pytania dotyczące instytucji UE, jej ustawodawstwa, polityk oraz możliwości ubiegania się o dofinansowanie z projektów funduszy unijnych, rynku pracy, itp. Działania GAPiR obejmują prowadzenie otwartego punktu informacji europejskiej, aktywne działanie w terenie m.in. poprzez prowadzenie wykładów i warsztatów podczas konferencji, seminariów, organizowanie stoisk informacyjno-konsultacyjnych, udział punktu w rozpowszechnianiu informacji o Unii Europejskiej dzięki współpracy z lokalnymi mediami, działania promocyjne (patronat nad różnego rodzaju przedsięwzięciami europejskimi

w regionie), przekazywanie informacji zwrotnej do Komisji Europejskiej oraz współdziałanie z innymi ośrodkami Europe Direct.

Otwarty punkt informacji europejskiej oferuje odwiedzającym:

- bezpośrednie konsultacje,
- korzystanie z bezpłatnego dostępu do Internetu,
- korzystanie z zasobów bogato wyposażonej czytelni,
- możliwość bezpłatnego połączenia telefonicznego z Centrum Kontaktowym Europe Direct z siedzibą w Brukseli, za pomocą numeru 00 800 67 89 10 11 (*informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub aparaty w budkach telefonicznych mogą naliczać opłaty*), gdzie dostępne są informacje na wszelkie tematy związane z działalnością Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej,
- fachową obsługę punktu, prowadzonego przez wykwalifikowany personel.

Bieżąca praca punktu to:

- prowadzenie konsultacji merytorycznych z zakresu integracji europejskiej w tym rynku pracy,
- udzielanie odpowiedzi na zapytania bezpośrednie, telefoniczne i zadawane drogą elektroniczną przez przedstawicieli społeczności lokalnej,
- prowadzenie stałych spotkań, wykładów otwartych dla mieszkańców województwa śląskiego oraz szkoleń dla różnych grup społecznych i zawodowych, w tym nauczycieli, samorządowców i przedsiębiorców oraz bezrobotnych,
- dystrybucję materiałów informacyjnych i promocyjnych o Unii Europejskiej w regionie,

Działalność Europe Direct - Śląsk obejmuje także udział w projektach o charakterze europejskim, organizowanych w regionie, a także współpracę z partnerami lokalnymi i regionalnymi oraz mediami w zakresie informowania społeczności lokalnych na temat procesu integracji europejskiej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Stoisko informacyjne – VII Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw	1
Stoisko informacyjne - Ogólnopolskie Targi Edukacyjne "Edukacja 2017"	1
Liczba spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców	8
Liczba uczestników spotkań informacyjnych dla przedsiębiorców	200
Śląski Dzień Europy – piknik informacyjny na Rynku w Gliwicach	1
Fabularna lekcja parkowa „Gdzie jest Schumann”	1
Dzień Pomocy Humanitarnej	1
Wystawa „Travelling exhibition of the 60th anniversary of the Treaties of Rome”	1
Planowany koszt realizacji zadania:	84,3 tys. PLN

Podejmowane są również bieżące działania, mające na celu wsparcie osób zagrożonych zwolnieniami. Poza pracami - wspomnianego w części 4.1.2 dokumentu - Regionalnego Zespołu ds. Restrukturyzacji Zatrudnienia w Górnictwie, inicjatywy podejmują również inne instytucje, np. Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach, na podstawie informacji o planowanych zwolnieniach grupowych z zakładów działających w branży związanej z górnictwem, podjął decyzję o konieczności podjęcia działań służących aktywizacji osób bezrobotnych zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracowników tj. możliwości przekwalifikowania, otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub podjęcia zatrudnienia w ramach refundowanego stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. Program skierowany jest do 30 osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi.

Wskaźnik	Wartość planowana
Efektywności zatrudnieniowa przewidziana do uzyskania w ramach realizowanego programu.	75%
Planowany koszt realizacji zadania:	510,0 tys. PLN

4.2.1.2 Programy specjalne

Programy specjalne mają na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Uczestnikami takich programów są w pierwszej kolejności bezrobotni i osoby poszukujące pracy, w stosunku do których stosowane wcześniej instrumenty rynku pracy okazały się niewystarczające. Część tych programów wpisuje się również w działanie kierunkowe 6. *Wspieranie osób zaliczanych do grup de faworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne).* Realizacje takich programów zadeklarowały:

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie będzie realizował od marca 2017 r. do maja 2018 r. projekt **„Wspólne dążenie do zatrudnienia”**, którego celem jest umożliwienie osobom bezrobotnym oddalonym od rynku pracy podniesienie ich aktywności zawodowej, nawiązanie realnego kontaktu z pracodawcami, a w efekcie zwiększenie ich zdolności do podjęcia i utrzymania zatrudnienia. Projekt skierowany jest do 20 osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy, w tym osób które uczestniczyły w programie Aktywizacja i Integracja i dalej pozostają w rejestrze PUP oraz osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W ramach programu przewidziano realizację:

- czterodniowych warsztatów aktywizujących dla uczestników,
- pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, w tym identyfikację indywidualnych barier i przyznawanie „bonów na przełamanie barier”,
- „koszyka usług i instrumentów rynku pracy”, w ramach którego uczestnicy będą mogli skorzystać ze stażu, szkolenia, zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, zatrudnienia w ramach robót publicznych, przydzielenia dotacji na prowadzenie działalności gospodarczej, zwrotu kosztów dojazdu do miejsca odbywania stażu/zatrudnienia tam i z powrotem lub/i refundacji kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną (katalog form wsparcia dostępnych w ramach „koszyka” pozwoli na dopasowanie się do aktualnie występujących potrzeb, biorąc pod uwagę aktualne możliwości uczestnika);

- wypłatę premii dla pracodawców, za zatrudnienie/utrzymanie zatrudnienia uczestnika programu.

Wskaźnik	Wartość planowana
Poziom osiągniętej efektywności zatrudnieniowej	50%
Planowany koszt realizacji zadania:	291,4 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie planuje realizację zadania mającego na celu zwiększenie zatrudnienia osób bezrobotnych, zarejestrowanych w PUP w Częstochowie w ramach **programu specjalnego pn."Aktywność przeciw bezrobociu"** skierowanego w szczególności do osób defaworyzowanych na rynku pracy, tj. z ustalonym III profilem pomocy, osób młodych do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, bezrobotnych długotrwale, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, niepełnosprawnych.

W programie zaplanowano wspieranie osób defaworyzowanych na rynku pracy w ramach założonych ścieżek aktywizacji:

1. Zatrudnienie w ramach robót publicznych – 60 osób -zatrudnienie bezrobotnego w pełnym wymiarze czasu pracy w ramach umowy o pracę. Celem robót publicznych jest zachęcenie bezrobotnego do poszukiwania pracy, a także uniknięcie zjawiska bezrobocia długotrwałego. Czas trwania robót publicznych - do 6 miesięcy.
2. Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych – 50 osób. Prace interwencyjne polegają na zatrudnieniu przez pracodawcę osób bezrobotnych, przy jednoczesnym refundowaniu przez urząd pracy kosztów wynagrodzenia i składek ZUS za zatrudnione osoby. W ramach projektu założono 6-miesięczne prace interwencyjne dla 50 osób bezrobotnych. Jest to forma wsparcia bardzo korzystna dla osób bezrobotnych, gdyż zapewnia umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. Po zakończeniu okresu refundacji pracodawca jest zobowiązany do zatrudnienia tej osoby na kolejne 3 miesiące. Pracodawca zyskuje w ten sposób pracownika sprawdzonego i posiadającego doświadczenie na zajmowanym dotychczas stanowisku pracy.
3. Zatrudnienia na refundowanym stanowisku pracy – 50 osób. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to pomoc ze strony urzędu w związku z tworzeniem lub przystosowaniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego. Forma ta cieszy się dużym zainteresowaniem zarówno pracodawców jak i bezrobotnych, gdyż pracodawca uzyskuje pomoc finansową na utworzenie stanowiska, a osoba bezrobotna zatrudnienie na min. 24 miesiące na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ponadto każdy uczestnik programu uzyska wsparcie w ramach usługi doradczej w celu zmotywowania osoby do aktywnego poszukiwania pracy, wzmocnienia wiary we własne siły, poznania własnych predyspozycji i mocnych stron, a dodatkowo w ramach elementu specyficznego zaplanowano dla wszystkich uczestników dodatek wyrównawczy przez okres do 6 miesięcy w wysokości 400,00zł. za każdy przepracowany miesiąc bez absencji chorobowej w celu zniwelowania indywidualnych barier utrudniających podjęcie pracy np. trudności w dojeździe do pracy, zaniedbania w wyglądzie, niedostatki w odzieży.

Wskaźnik	Wartość planowana
Podpisane umowy o pracę przez osoby bezrobotne aktywizowane w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, zatrudnienia na refundowanych stanowiskach pracy.	160
Planowany koszt realizacji zadania:	2 510,0 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Jastrzębiu-Zdroju w ramach dwóch programów specjalnych skierował działania do osób bezrobotnych: w pierwszym przypadku, dla których ustalono III profil pomocy a w drugim przypadku - dla których ustalono II profil pomocy.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób (III profil) objętych wsparciem w programie	15
Planowany koszt realizacji zadania:	60,0 tys. PLN
Liczba osób (II profil) objętych wsparciem w programie	30
Planowany koszt realizacji zadania:	230,0 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnowskich Górach planuje kontynuację realizacji **programu specjalnego** dla osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy. Grupę docelową będą stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, dla których ustalono II i III profil pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które:

- ukończyły 30 rok życia,
- ukończyły 50 rok życia,
- posiadają co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- posiadają orzeczony stopień niepełnosprawności,
- nie posiadają doświadczenia zawodowego.

Wsparcie uczestników w ramach programu będzie miało charakter kompleksowy. Dobór formy dla każdego beneficjenta odbędzie się z uwzględnieniem jego kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, umiejętności oraz predyspozycji psychofizycznych, na podstawie sporządzonego wraz z doradcą klienta Indywidualnego Planu Działania. W ramach programu specjalnego przewiduje się organizację następujących form wsparcia: staże zawodowe, prace interwencyjne, wyposażenie lub doposażenie miejsca pracy dla skierowanego bezrobotnego, jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenia zawodowe, pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla wszystkich uczestników programu.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób podejmujących zatrudnienie, inną pracę zarobkową, działalność gospodarczą lub prace interwencyjne	4
Liczba osób, które uzyskały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	4
Liczba osób zatrudnionych w ramach prac	4

interwencyjnych	
Planowany koszt realizacji zadania:	96,5 tys. PLN

W 2017 r. kontynuowany będzie przez PUP w Tarnowskich Górach również **program specjalny**, skierowany do osób bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy, w stosunku do których wcześniej zastosowane usługi i instrumenty rynku pracy okazały się niewystarczające do powrotu na rynek pracy bądź utrzymania miejsc pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób, które:

- nie ukończyły 30 rok życia,
- ukończyły 50 rok życia,
- posiadają co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia
- posiadają orzeczony stopień niepełnosprawności,
- nie posiadają doświadczenia zawodowego.

Celem programu jest podniesienie konkurencyjności na rynku pracy osób długotrwale bezrobotnych, dla których ustalono III profil pomocy, poprzez nabycie doświadczenia zawodowego przez uczestnictwo w stażach i pracach interwencyjnych lub zatrudnieniu w wyniku otrzymania bonu zatrudnieniowego, podniesienie samooceny, pobudzenie kreatywności, aktywności oraz samodzielności w podejmowaniu działań zawodowych, nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy w wyniku uczestnictwa w poradzie indywidualnej z doradcą zawodowym.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób podejmujących zatrudnienie, inną pracę zarobkową	5
Liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych	2
Planowany koszt realizacji zadania:	109,6 tys. PLN

4.2.1.3 Program Aktywizacja i Integracja

Program Aktywizacja i Integracja obejmuje działania mające na celu aktywizację zawodową oraz integrację społeczną osób bezrobotnych. Działania te są inicjowane samodzielnie przez Powiatowy Urząd Pracy lub we współpracy z ośrodkiem pomocy społecznej i są realizowane po zaopiniowaniu przez powiatową radę rynku pracy. Do udziału w tym Programie kierowane są osoby bezrobotne, dla których został ustalony profil pomocy III, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej.

Realizację PAI w 2017 r. zaplanowały:

Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku – Program ma za zadanie:

a) aktywizację zawodową osób bezrobotnych, w formie prac społecznie użytecznych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku,
b) integrację społeczną osób bezrobotnych realizowaną w formie działań, takich jak: indywidualne i grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia, zorganizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Celem jest pomoc osobom bezrobotnym znajdującym się w trudnej sytuacji na rynku pracy, oddalonym od rynku pracy, z powodu m.in. braku kwalifikacji, odpowiednich kompetencji i innych barier utrudniających funkcjonowanie w środowisku.

Wskaźnik	Wartość planowana
Zwiększenie poziomu własnej motywacji, zwiększenie swojej samodzielności w życiu społeczno-zawodowym, przygotowanie do samodzielnego poruszania się na rynku pracy.	37 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	115,4 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Tychach działaniami w ramach PAI obejmie dwie grupy po 10 osób bezrobotnych, dla których został określony III profil pomocy, zarejestrowanych w PUP w Tychach, zamieszkujących na terenie m. Tychy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, borykających się z deficytami lub dysfunkcjami wpływającymi na obniżenie ich szans na rynku pracy, posiadających obniżoną motywację do podjęcia zatrudnienia. W ramach programu przewiduje się:

1. Działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych (zajęcia warsztatowe, poradnictwo specjalistyczne oraz poradnictwo specjalistyczne z psychologiem/coachem).
2. Działania w zakresie aktywizacji zawodowej realizowane w ramach prac społecznie użytecznych.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba bezrobotnych osób objętych działaniami aktywizacyjnymi	20
Efektywność zatrudnieniowa	3 osoby
Wzrost motywacji do podjęcia działań na rzecz aktywizacji zawodowej - zmiana ustalonego profilu pomocy	8 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	21,5 tys. PLN

4.2.1.4 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

W działanie kierunkowe „*Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy*" wpisują się także projekty finansowane ze środków unijnych. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach jest odpowiedzialny za wdrażanie części Działań i Poddziałań w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (opisany w Działaniu kierunkowym 6. *Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne)*) oraz **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020**.

Regionalny Program Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 został przyjęty przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 r. Jest jednym z 16 programów operacyjnych zarządzanych i wdrażanych na poziomie regionalnym. Program jest współfinansowany zarówno z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,

jak i z Europejskiego Funduszu Społecznego. Alokacja Unii Europejskiej w ramach EFS to 978 045 635 EUR.

Na podstawie *Porozumienia* nr 13/RR/2015 *w sprawie realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*, zawartego 17 marca 2015 r. pomiędzy Zarządem Województwa Śląskiego (Instytucja Zarządzająca RPO WSL) a Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach, IZ powierzyła WUP w Katowicach rolę Instytucji Pośredniczącej w realizacji następujących Działań i Poddziałań:

- Działanie 7.1 *Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu* w ramach Osi Priorytetowej VII *Regionalny rynek pracy*, w skład którego wchodzą:
  - ✓ Poddziałanie 7.1.1 *Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – **ZIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 7.1.2 *Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – **RIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 7.1.3 *Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – **konkursy**,*
  - ✓ Poddziałanie 7.1.4 *Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych – projekty **pozakonkursowe EURES***

- Działanie 7.2 *Poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez zatrudnienia* – projekty **pozakonkursowe** (dla publicznych służb zatrudnienia) w ramach Osi Priorytetowej VII *Regionalny rynek pracy;*

- Działanie 7.3 *Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej* w ramach Osi Priorytetowej VII *Regionalny Rynek Pracy*, w skład którego wchodzą:
  - ✓ Poddziałanie 7.3.1 *Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – **ZIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 7.3.2 *Promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych – **RIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 7.3.3 *Promocja samozatrudnienia – **konkurs**;*

- Działanie 7.4 *Wspomaganie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie (działania z zakresu outplacementu)* w ramach Osi Priorytetowej VII *Regionalny rynek pracy*, w skład którego wchodzą:
  - ✓ Poddziałanie 7.4.1 *Outplacement – **ZIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 7.4.2 *Outplacement – **konkurs**;*

- Działanie 8.2 *Wzmacnianie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw, przedsiębiorców i ich pracowników*, w ramach Osi Priorytetowej VIII *Regionalne kadry gospodarki oparte na wiedzy*, w skład którego wchodzą:
  - ✓ Poddziałanie 8.2.1 *Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – **ZIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 8.2.2 *Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – **RIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 8.2.3 *Wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa – **konkurs**;*

- Działanie 11.3 *Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy – kształcenie zawodowe osób dorosłych, w ramach Osi Priorytetowej XI* Wzmocnienie potencjału edukacyjnego;
- Działanie 11.4 *Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób dorosłych, w ramach Osi Priorytetowej XI* Wzmocnienie potencjału edukacyjnego, w skład którego wchodzą:
  - ✓ Poddziałanie 11.4.1 *Kształcenie ustawiczne – **ZIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 11.4.2 *Kształcenie ustawiczne – **RIT**,*
  - ✓ Poddziałanie 11.4.3 *Kształcenie ustawiczne – **konkurs**.*

W roku 2017 w trybie pozakonkursowym przewiduje się jeden nabór projektów w ramach Działania 7.2.

W trybie konkursowym planuje się w roku 2017 następujące nabory:

- Poddziałanie 7.1.1;
- Poddziałanie 7.1.3;
- Poddziałanie 7.3.1;
- Poddziałanie 7.3.2 – dwa nabory (po jednym dla RIT Zachodniego i Południowego);
- Poddziałanie 7.3.3;
- Poddziałanie 7.4.1;
- Poddziałanie 7.4.2;
- Działanie 11.3;
- Poddziałanie 11.4.1;
- Poddziałanie 11.4.2 – dwa nabory (po jednym dla RIT Zachodniego i Południowego);
- Poddziałanie 11.4.3.

W dalszych częściach dokumentu przedstawione zostały zadania realizowane w 2017 r. w ramach powyższych Działań i Poddziałań. Szczegółowe informacje dotyczące Działań/Poddziałań zawarte zostały w *Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (SZOOP RPO WSL 2014-2020)*, dostępnym np. na stronie http://rpo.slaskie.pl/repo/.

W działanie kierunkowe *Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy* wpisują się **Poddziałania: 7.1.1, 7.1.2 i 7.1.3** RPO WSL (Ze względu na grupę docelową, Poddziałania te wpisują się również w działanie kierunkowe 6 *Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne)*). Celem projektów realizowanych w tych Poddziałaniach jest wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia. Projekty skierowane są do osób powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin):

a) bezrobotnych;
b) nieaktywnych zawodowo

zwłaszcza tych należących co najmniej do jednej z poniższych, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup:

- osób powyżej 50 roku życia,
- kobiet,
- osób z niepełnosprawnościami,
- osób długotrwale bezrobotnych,
- osób o niskich kwalifikacjach.

Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

W projektach mogą być realizowane:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne);
2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji;
3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców jak i przedsiębiorców;
4. Działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i pracodawców.

Poddziałanie 7.1.1

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	1
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	*
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	13 284 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naboru, przewidywany czas na jego przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2017 r.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

Poddziałanie 7.1.2 (RIT)

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	*
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	5 431 tys. PLN

*Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie miało wpływ tempo realizacji projektów wyłonionych do dofinansowania w 2017 r.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

W ramach Poddzialania 7.1.2 projekt **„Praca dźwignią sukcesu”** będzie realizował Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie. Celem projektu jest wzrost aktywności zawodowej osób powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin) poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych RIT Subregionu Południowego. Cel ten zostanie osiagnięty poprzez wsparcie zatrudnienia, nabycie potrzebnych na lokalnym rynku pracy kwalifikacji zawodowych oraz wzmocnienie aktywności uczestników/uczestniczek projektu na rynku pracy. Grupę docelową stanowi 135 osób bezrobotnych, dla których został ustalony I lub II profil pomocy, należących co najmniej do jednej z poniższych grup: osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełno sprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach. Osoby te zostaną objęte następującymi formami wsparcia:

- szkolenia,
- staże,
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- prace interwencyjne,
- wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego,
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia.

Udzielanie wsparcia w postaci usług i instrumentów wskazanych w ustawie o promocji zatrudnienia instytucjach rynku pracy zostanie poprzedzone pogłębioną analizą umiejętności,

predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika projektu, m.in. poprzez opracowanie/aktualizację Indywidualnego Planu Działania.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	135
Minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej w przypadku: - osób z niepełnosprawnościami, - osób o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3 włącznie), - osób długotrwale bezrobotnych, - osób w wieku 50 lat i więcej, - kobiet, - uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z poniżej wymienionych grup docelowych	 33% 38% 30% 33% 39% 43%
Planowany koszt realizacji zadania:	1 999,9 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim będzie realizował w ramach powyższego Poddziałania projekt **"Gotowi na zmiany"**. Jego celem jest wzrost aktywności zawodowej 50 osób powyżej 30 roku życia, w tym co najmniej 30 kobiet zarejestrowanych w PUP w Wodzisławiu Śląskim jako bezrobotne, dla których został ustalony I lub II profil pomocy. Część z nich będzie należała co najmniej do jednej z wymienionych grup: kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach. Kompleksowa aktywizacja uczestników projektu, w formie usługi poradnictwa zawodowego lub pośrednictwa pracy (w tym Indywidualny Plan Działania), indywidualnych szkoleń / kursów, organizacji staży oraz indywidualnej opieki mentora przyczyni się do osiągnięcia założonego celu i założonych wskaźników projektu. Projekt będzie realizowany w okresie 01.01.2017 r. – 31.01.2018 r., a miejscem jego realizacji będzie powiat wodzisławski. Uczestnikami projektu będą osoby powyżej 30 roku życia, zarejestrowane w PUP Wodzisław Śl. jako bezrobotne, dla których został ustalony I lub II profil pomocy. Część z nich będzie należała co najmniej do jednej z wymienionych grup: kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	50
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	40
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	25
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	3
Odsetek uczestniczek, które podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyły udział w projekcie	39%
Odsetek uczestników długotrwale bezrobotnych,	30%

którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	
Odsetek uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	43%
Odsetek uczestników o niskich kwalifikacjach, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	38%
Odsetek uczestników w wieku 50 lat i więcej, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	33%
Odsetek uczestników z niepełnosprawnościami, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	33%
Planowany koszt realizacji zadania:	384,3 tys. PLN (2017 r.; całkowity koszt: 388,7 tys. PLN)

Poddziałanie 7.1.3

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	1
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	*
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	131 947 tys. PLN

*Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naboru, przewidywany czas na jego

przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2016 i 2017 roku.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

W tym Poddziałaniu **projekt „Spawacz MAG – pracownik na wagę złota"** będzie realizowała Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. Celem głównym projektu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia 100 osób w wieku powyżej 30 roku życia, bezrobotnych lub biernych zawodowo, o niskich kwalifikacjach, zamieszkujących na terenie województwa śląskiego (do 30.09.2018 r.). Projekt oferuje uczestnikom (osobom powyżej 30 roku życia, o niskich kwalifikacjach (którzy ukończyli co najmniej szkołę podstawową - do poziomu ISCED 3 włącznie), które są bezrobotne lub bierne zawodowo, zamieszkują na terenie województwa śląskiego oraz posiadają zdolność do wykonywania zawodu spawacza, potwierdzoną świadectwem lekarskim) wsparcie w postaci spotkań z Doradcą Zawodowym celem opracowania Indywidualnego Planu Działania, ciągłe wsparcie ze strony Specjalisty ds. zatrudnienia, kurs zawodowy z zakresu spawania metodą MAG z dodatkowym modułem rysunku technicznego (świadectwo Instytutu Spawalnictwa) oraz dla najlepszych uczestników także staże zawodowe.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	100
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	90
Planowany koszt realizacji zadania:	1 433,3 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Myszkowie, w ramach Poddziałania 7.1.3, planuje realizację **projektu „Mój cel to zatrudnienie"**. Jego celem jest zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem przy jednoczesnym zmniejszenia stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększeniu wskaźnika aktywności zawodowej. Grupę docelową projektu stanowi 110 osób powyżej 30 roku życia zarejestrowanych w PUP w Myszkowie, objętych II profilem pomocy, w tym:
- 37 osób powyżej 50 roku życia,
- 12 osób z niepełnosprawnościami,
- 65 osób długotrwale bezrobotnych,
- 99 osób z niskimi kwalifikacjami.

W ramach realizacji projektu przewidziane są następujące formy aktywizacji zawodowej :
- staże dla 50 osób,
- prace interwencyjne – 30 osób,
- częściowa refundacja kosztów zatrudnienia osób powyżej 50 roku życia – 30 osób.

Wskaźnik	Wartość planowana
Minimalna efektywność zatrudnieniowa w grupie docelowej w ramach projektu	
dla osób pow. 50 r.ż	33%
dla osób niepełnosprawnych	33%

dla długotrwale bezrobotnych	30%
dla osób o niskich kwalifikacjach	38%
Planowany koszt realizacji zadania:	1 197,7 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Pszczynie – Partner, Centrum Społecznego Rozwoju z siedzibą w Łaziskach Górnych – Lider Projektu, będą realizowali w ramach Poddziałania 7.1.3 **projekt „Pewnie na rynku pracy".** W ramach projektu planuje się: wsparcie grupowe i indywidualne w obszarze identyfikacji potrzeb oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego (wypracowanie Indywidualnego Planu Działania dla każdego uczestnika), kompleksowego i zindywidualizowanego pośrednictwa pracy, umożliwienia nabywania i podwyższania kompetencji i kwalifikacji (kursy zawodowe), nabywanie i uzupełniania doświadczenia zawodowego poprzez prace interwencyjne i staże. Dodatkowo działania ukierunkowane będą na wsparcie w zakresie motywacji do aktywności pro zawodowej, podstawowej wiedzy w zakresie aktywnego poruszania się po rynku pracy. Projekt zakłada również kompleksowe wsparcie w zakresie zdobycia i utrzymania zatrudnienia poprzez działania trenerów pracy. Planowany okres realizacji projektu: do 28.02.2018 r. Ma on na celu zwiększenie potencjału prozatrudnieniowego, aktywności zawodowej oraz rozwinięcie i wzmocnienie kompetencji związanych z efektywnym poruszaniem się po rynku pracy 65 osób powyżej 29 roku życia bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych z terenu powiatu pszczyńskiego poprzez udzielenie wsparcia w postaci zindywidualizowanych i kompleksowych działań aktywizujących zawodowo. Grupę docelową stanowić będzie 65 osób (37K, 28M) powyżej 29 roku życia z terenu powiatu pszczyńskiego bezrobotne (zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pszczynie) o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3 włącznie) w tym długotrwale bezrobotne – 30% uczestników projektu – 20 osób (12K, 8M) oraz osoby bezrobotne 50+ - 42% grupy docelowej – 27 osób (15K, 12M) oraz osoby niepełnosprawne – minimum 5 osób (3K, 2M).

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	65
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	20
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	5
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	27
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	65
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	12
Odsetek uczestników długotrwale bezrobotnych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	17%
Odsetek uczestników o niskich kwalifikacjach, którzy podejmą pracę w okresie do trzech	18%

miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	
Odsetek uczestników z niepełnosprawnościami, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	*17%*
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje	*65*
Planowany koszt realizacji zadania:	949,6 tys. PLN*

* budżet całkowity projektu; budżet po stronie PUP w Pszczynie: 649,7 tys. PLN

Rezultaty i wskaźniki określone zostały w odniesieniu do całego projektu.

Również w ramach Poddziałania 7.1.3, Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej zaplanował do realizacji **projekt „*Gotowi do pracy*”**. Jego celem głównym będzie podniesienie w horyzoncie czasowym 2017-2018 zatrudnialności (zdolności do podjęcia zatrudnienia) 40 osób bezrobotnych (22 kobiet i 18 mężczyzn) powyżej 29 r.ż. (od dnia 30-tych urodzin) zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej i zamieszkujących na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, należących co najmniej do jednej z poniższych, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, grup: - osób powyżej 50 roku życia; - kobiet (szczególnie powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dziecka); - osób niepełnosprawnych, - osób długotrwale bezrobotnych; - osób o niskich kwalifikacjach ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez wdrożenie kompleksowej ścieżki wsparcia obejmującej następujące typy projektów:

1) identyfikację potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia oraz diagnozowanie możliwości w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez opracowanie/aktualizację Indywidualnego Planu Działania dla 40 osób,
2) poradnictwo zawodowe w zakresie planowania rozwoju kariery zawodowej w formie grupowej porady zawodowej dla 40 osób,
3) nabywanie, podwyższanie kompetencji niezbędnych na rynku pracy poprzez szkolenie "Spadochron" dla 40 osób,
4) indywidualne pośrednictwo pracy dla 40 osób,
5) nabywanie lub uzupełnianie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności w zakresie wykonywania danego zawodu poprzez staże dla 40 osób Planuje się, iż projekt ten realizowany będzie na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza w okresie styczeń 2017 – czerwiec 2017.

Grupę docelową projektu stanowić będzie 40 osób (22 kobiety i 18 mężczyzn) bezrobotnych powyżej 29 r.ż. (tj. od dnia 30-tych urodzin), zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej, zamieszkujących na terenie Dąbrowy Górniczej w rozumieniu Kodeksu Cywilnego, dla których ustalono I lub II profil pomocy, należących co najmniej do jednej ze znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: osób powyżej 50 roku życia; kobiet (szczególnie powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dziecka); osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych; osób o niskich kwalifikacjach. W ramach projektu szczególnie premiowany będzie udział osób długotrwale bezrobotnych (min. 40% udział w grupie docelowej) oraz

kobiet powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dziecka.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	40
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	17 (wartość planowana do osiągnięcia w 2018 roku)
Odsetek uczestników o niskich kwalifikacjach, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	36% (wartość planowana do osiągnięcia w 2018 roku)
Odsetek uczestników długotrwale bezrobotnych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	35% (wartość planowana do osiągnięcia w 2018 roku)
Odsetek uczestników niepełnosprawnych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	17% (wartość planowana do osiągnięcia w 2018 roku)
Odsetek uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	43% (wartość planowana do osiągnięcia w 2018 roku)
Planowany koszt realizacji zadania:	558,5 tys. PLN*

*Koszt całkowity; koszt w 2017 r.: 432,7 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie realizuje od 01.08.2016 r. do 31.01.2018 r. **projekt „Do pracy wskocz - sukcesów poczuj moc!”** (Poddziałanie 7.1.3). Jego celem głównym jest zwiększenie poziomu zatrudniania osób powyżej 29 roku życia, pozostających bez pracy, zamieszkujących teren Gminy Skoczów, poprzez wsparcie zatrudnienia u przedsiębiorcy lub innego pracodawcy poprzez pokrycie kosztów subsydiowania zatrudnienia, nabycia wskazanych przez pracodawców kwalifikacji zawodowych oraz wzmocnienie aktywności uczestników/ uczestniczek projektu na rynku pracy. W ramach projektu przewiduje się objęcie wsparciem grupy 40 osób, zarejestrowanych jako osoby bezrobotne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie, zamieszkujące teren Gminy Skoczów, należące co najmniej do jednej z poniższych, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy grup: - osoby powyżej 50 roku życia; - kobiety - osoby niepełnosprawne – osoby długotrwale bezrobotne; - osoby o niskich kwalifikacjach. Wszyscy uczestnicy projektu będą osobami o niskich kwalifikacjach. Osoby w grupie docelowej zostaną objęte następującymi formami wsparcia:

- warsztaty „Wskocz do pracy”',
- „Nakreślam kierunek” praca zespołowa uczestnika z doradcą zawodowym oraz specjalistą ds. kontaktów z pracodawcami,

- szkolenia indywidualne,
- staże,
- prace interwencyjne,
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	40
Minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej w przypadku:	
osób z niepełnosprawnościami	17 %
osób o niskich kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3 włącznie)	38%
osób długotrwale bezrobotnych	30%
osób w wieku 50 lat i więcej	33%
kobiet	39%
uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z poniżej wymienionych grup docelowych	43%
Planowany koszt realizacji zadania:	636,7 tys. PLN

Kolejnym projektem w ramach tego Poddziałania jest **projekt „AKTYWNI 30+”**, Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu. Realizowany jest on na terenie powiatu raciborskiego w okresie od 01.09.2016 r. do 31.08.2017 r. W trakcie projektu przewiduje się następujące rodzaje wsparcia dla osób bezrobotnych: organizację szkoleń zawodowych, zorganizowanie staży, zorganizowanie szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, objęcie profesjonalnym poradnictwem zawodowym lub pośrednictwem pracy wszystkich uczestników projektu. Dla każdego z uczestników przedstawienie konkretnej oferty aktywizacji zawodowej poprzedzi analiza umiejętności, predyspozycji i problemów zawodowych danego uczestnika. Celem projektu jest zwiększenie możliwości zatrudnienia osób powyżej 29 roku życia o niskich kwalifikacjach pozostających bez pracy w powiecie raciborskim. Skierowany jest do osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach w tym w szczególności osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób niepełnosprawnych, osób długotrwale bezrobotnych.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem	75
Efektywność zatrudnieniowa	80 %
Planowany koszt realizacji zadania:	512,2 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Siemianowicach Śląskich, w ramach Poddziałania 7.1.3 RPO WSL, realizuje **projekt „Gotowi do zmiany! - wsparcie dla osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia w Siemianowicach Śląskich”**. Projekt ma na celu aktywizację zawodową 94 osób bezrobotnych (w tym 56 kobiet) zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siemianowicach Śląskich (PUP) W ramach projektu, zakwalifikowanym osobom zostanie

zapewnione poradnictwo zawodowe oraz zajęcia z kompetencji miękkich, sposobność do zdobycia doświadczenia zawodowego w postaci staży lub zatrudnienia subsydiowanego, a dla części osób szkolenia zawodowe. Projekt będzie realizowany w okresie 01.08.2016 - 31.07.2018 na terenie miasta Siemianowice Śl. Projekt przewiduje efektywność zatrudnieniową na poziomie co najmniej: 17% dla os. niepełnosprawnych, 35% dla os. długotrwale bezrobotnych, 36% dla os. o niskich kwalifikacjach, 43% dla os. niekwalifikujących się do wym. grup. Zakłada się, iż 70 osób uczestniczących w projekcie podejmie pracę. Celem głównym projektu jest zwiększenie zatrudnienia do 07.2018 r. wśród 94 nieuczących się, nie szkolących się i pozostających bez pracy osób, powyżej 29 roku życia (należących do jednej z poniższych grup w trudnej sytuacji: osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, długotrwale bezrobotne, o niskich kwalifikacjach), zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siemianowicach Śląskich.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób, którym udzielono wsparcia doradczego	94 (w tym 56 kobiet)
Liczba uczestników objętych pośrednictwem pracy	94
Liczba uczestników skierowanych do odbycia staży u pracodawców	78
Liczba uczestników skierowanych do odbycia zatrudnienia subsydiowanego	16
Liczba uczestników skierowanych na szkolenia indywidualne	50
Planowany koszt realizacji zadania:	1 250,0 tys. PLN

Powiatowy Urząd Pracy w Wodzisławiu Śląskim jest realizatorem **projektu „Pracowity start”** (Poddziałanie 7.1.3), którego celem jest zwiększenie możliwości zatrudnienia 64 osób powyżej 29 roku życia (w tym co najmniej 41 kobiet) o niskich kwalifikacjach, zarejestrowanych w PUP Wodzisław Śl. jako bezrobotne, dla których został ustalony I lub II profil pomocy. Część z nich będzie należała jednocześnie co najmniej do jednej z wymienionych grup: osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne. Kompleksowa aktywizacja uczestników projektu, w formie usługi poradnictwa zawodowego (w tym Indywidualny Plan Działania), usługi poradnictwa zawodowego w formie warsztatów, indywidualnych szkoleń/kursów, organizacji staży i indywidualnej opieki doradców klienta przyczyni się do osiągnięcia założonego celu i założonych wskaźników projektu. Projekt będzie realizowany w okresie 01.01.2017 r. – 31.03.2018 r., a miejscem jego realizacji będzie powiat wodzisławski.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	64
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	64

Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	32
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	4
Odsetek uczestników długotrwale bezrobotnych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	35%
Odsetek uczestników o niskich kwalifikacjach, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	36%
Odsetek uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z powyższych grup docelowych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	43%
Odsetek uczestników z niepełnosprawnościami, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie	17%
Planowany koszt realizacji zadania:	647,0* tys. PLN

* całkowity koszt projektu; koszt w 2017 r.: 602,8 tys. PLN

Poddziałanie 7.1.4:
W odniesieniu do Poddziałań 7.1.1, 7.1.2 i 7.1.3, projekty realizowane w tym Poddziałaniu obejmują wyłącznie działania EURES związane z bezpośrednim świadczeniem usług dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i pracodawców. Rozszerzona została natomiast grupa docelowa o pracodawców i przedsiębiorców.
W ramach tego Poddziałania realizowany jest projekt Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, pn.: „***Praca z EURESem – Twoim sukcesem”.*** Celem tego projektu jest pobudzenie aktywności zawodowej w aspekcie podjęcia pracy za granicą 56 osób (w tym min. 14 kobiet) z terenu województwa śląskiego pozostających bez zatrudnienia poprzez udzielenie wsparcia:

- diagnostycznego (poradnictwo zawodowe, PDP),
- szkoleniowo-doradczego (warsztaty, kursy językowe, kursy komputerowe, szkolenia zawodowe),
- finansowego (ryczałt na przejazd oraz dodatek relokacyjny (ryczałt) na osiedlenie w związku z podjęciem pracy za granicą) oraz w postaci międzynarodowego pośrednictwa pracy do 28.02.2018 r.

Projekt zakłada realizację następujących działań:

1. Rekrutacja (nabór 56 osób do projektu)
   a) nabór - akcja promocyjno-informacyjna (ogłoszenia, plakaty, ulotki, współpraca z powiatowymi urzędami pracy, strona internetowa projektu),
   b) weryfikacja i selekcja kandydatów – obligatoryjna rozmowa z doradcą zawodowym (1h / osobę), po dokonaniu oceny formalnej formularza zgłoszeniowego,

c) przygotowanie PDP (Planu Działania w Projekcie) (2h / osobę).

2. Warsztaty grupowe
   a) warsztaty nt. przygotowania dokumentów aplikacyjnych i autoprezentacji (16 godzin). (14 grup x 4 osoby),
   b) warsztaty nt. warunków życia i podejmowania pracy w krajach UE/EOG i Szwajcarii (8 godzin). (14 grup x 4 osoby).

3. Kursy językowe i szkolenia profesjonalne.
   a) grupowe szkolenia językowe angielski/niemiecki/francuski (120h) wraz z egzaminem certyfikującym np. TOEIC, TOEFL, SD1 (dla 40 osób) (zwrot kosztów dojazdu na szkolenie, stypendium szkoleniowe) (max. 10 grup x 4 osoby),
   b) szkolenia profesjonalne (tj. kwalifikacyjny kurs zawodowy lub kurs nadający uprawnienia zawodowe – dla 40 osób). Kierunek szkolenia zidentyfikowany na poziomie PDP (zwrot kosztów dojazdu na szkolenie, obowiązkowych badań lekarskich, stypendium szkoleniowe),
   c) szkolenia komputerowe (różnego rodzaju) (dla 24 osób).

4. Organizacja spotkań rekrutacyjnych z pracodawcami zagranicznymi. 4 dwudniowe lub 8 jednodniowych spotkań z przedstawicielami pracodawców zagranicznych. Miejsce spotkania: województwo śląskie. Rozmowy kwalifikacyjne.

5. Organizacja usług dla uczestników projektu bezpośrednio wspierających podjęcie zatrudnienia zagranicą.
   a) pośrednictwo pracy przy pomocy sieci EURES,
   b) ryczałt na pokrycie kosztów podróży w związku z podjęciem zatrudnienia zagranicą (800,00zł – 1 500,00zł jednorazowo),
   c) dodatek relokacyjny[10] (w formie ryczałtu) na zakwaterowanie w związku z podjęciem zatrudnienia zagranicą (aktualnie 8 038,16 zł jednorazowo),
   d) tłumaczenie zwykłe i przysięgłe dokumentów aplikacyjnych potwierdzających wykształcenie, kwalifikacje i doświadczenie zawodowe uczestników projektu.

6. Przetłumaczenie podręcznika pn.: *Życie i praca w Polsce – 2016* przygotowanego i udostępnionego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej poruszającego tematy podejmowania pracy, zakładania działalności gospodarczej i warunków życia w Polsce dla obcokrajowców planujących osiedlenie na terenie województwa śląskiego oraz Polaków powracających do kraju (10 wersji językowych: bułgarski / chorwacki / czeski / grecki / hiszpański / portugalski / rumuński / słowacki / słoweński / węgierski). Publikacje w formie e-book dostępne na stronie internetowej projektu, w formie zwartej (wydruk) – dostępne w Biurze projektu.

7. 5 warsztatów dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie powiatów przygranicznych woj. śląskiego: powiat – miasto: Jastrzębie Zdrój oraz powiaty ziemskie: żywiecki, cieszyński, wodzisławski, raciborski. Tematyka spotkań: bazy ofert pracy: - Centralna Baza Ofert Pracy: www.oferty.praca.gov.pl oraz portal EURES Komisji Europejskiej: www.eures.europa.eu (rejestracja, obsługa, korzystanie), CV – format

[10] Dodatek relokacyjny przeznacza się na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem stałego zamieszkania (zgodnie z zapisami dokumentu o sygn.: MR/H/2014-2020/14(2–)/11/2016 pn.: *Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020.* Minister Rozwoju i Finansów, Warszawa, 2 listopada 2016 r.

EUROPASS, przygotowanie oferty pracy i poszukiwanie pracowników z terenu UE/EOG, w szczególności z regionów przygranicznych Polski, Słowacji i Czech, współpraca pracodawców i przedsiębiorców działających na terenach przygranicznych Polski, Słowacji i Czech, współpraca z publicznymi służbami zatrudnienia, itp. (Zadanie planowane do realizacji we współpracy z partnerstwem EURES-T Beskydy pomiędzy Polską, Czechami i Słowacją).

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	56
Liczba osób objętych szkoleniami/ doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych	24
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	21
Odsetek uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z pozostałych wymienionych grup docelowych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	43%
Odsetek uczestników z niepełnosprawnościami, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	33%
Odsetek uczestników w wieku 50 lat i więcej, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	33%
Odsetek uczestniczek, które podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyły udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	39%
Odsetek uczestników długotrwale bezrobotnych, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	30%
Odsetek uczestników o niskich kwalifikacjach, którzy podejmą pracę w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie (efektywność zatrudnieniowa)	38%
Planowany koszt realizacji zadania:	906,3 tys. PLN

Działanie 7.2

Realizowane jest przez Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa śląskiego. W ramach projektów PUP mogą być finansowane usługi i instrumenty rynku pracy określone w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z wyłączeniem robót publicznych. – zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.* Projekty te skierowane są do osób powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin), bezrobotnych, dla których został ustalony I (tzw. bezrobotni aktywni) lub II profil pomocy (tzw. wymagający wsparcia) w rozumieniu art. 33 wyżej cytowanej ustawy należące co najmniej do jednej z następujących grup: osoby powyżej 50 roku życia, kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, osoby długotrwale bezrobotne, osoby o niskich kwalifikacjach.

W ramach ogłoszonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach naboru planowane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	1
Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu	*
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	
Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	72 473 tys. PLN

*Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. częściowe osiągnięcie wskaźników z naboru ogłoszonego w 2017 r. oraz zatwierdzenie wniosków o płatność końcową z projektów realizowanych w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

W podziale na poszczególne Powiatowe Urzędy Pracy, planowana wartość projektów przewidzianych do realizacji w 2017 r. przedstawia się następująco:

Lp	Samorząd powiatu	Planowany koszt realizacji projektu (tys. PLN)
1	PUP w Będzinie	3 496,1
2	PUP w Bielsku-Białej	3 590,0
3	PUP w Bytomiu	5 411,7
4	PUP w Chorzowie	1 846,4
5	PUP w Cieszynie	2 250,3
6	PUP w Częstochowie	7 835,1
7	PUP w Dąbrowie Górniczej	2 539,7
8	PUP w Gliwicach	3 977,2
9	PUP w Jastrzębiu-Zdroju	1 382,2
10	PUP w Jaworznie	994,6
11	PUP w Katowicach	3 099,8
12	PUP w Kłobucku	1 827,5
13	PUP w Lublińcu	1 233,2
14	PUP w Mikołowie	985,7
15	PUP w Mysłowicach	1 064,7
16	PUP w Myszkowie	1 841,7
17	PUP w Piekarach Śląskich	1 145,7
18	PUP w Pszczynie	943,3
19	PUP w Raciborzu	1 181,9
20	PUP w Rudzie Śląskiej	1 434,7
21	PUP w Rybniku	2 523,6
22	PUP w Siemianowicach Śląskich	1 334,6
23	PUP w Sosnowcu	4 217,7
24	PUP w Świętochłowicach	875,5
25	PUP w Tarnowskich Górach	2 195,7
26	PUP w Tychach	1 564,0
27	PUP w Wodzisławiu Śląskim	2 196,0
28	PUP w Zabrzu	2 919,8
29	PUP w Zawierciu	3 049,5
30	PUP w Żorach	790,7
31	PUP w Żywcu	2 723,9
	Kwota łączna:	**72 472,5**

Poddziałania: 7.3.1 (ZIT), 7.3.2 (RIT) oraz 7.3.3

Ukierunkowane są na rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia. W ramach tych Poddziałań mogą być realizowane projekty obejmujące bezzwrotne dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wsparcie doradczo-szkoleniowe dla osób planujących rozpoczęcie działalności a także wsparcie pomostowe. Grupę docelową stanowią osoby powyżej 30 roku życia (od dnia 30 urodzin), planujące rozpocząć działalność gospodarczą, tj. osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo, należące co najmniej do jednej z poniższych grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy: osoby powyżej 50 roku życia; kobiety; osoby z niepełnosprawnościami; osoby długotrwale bezrobotne; osoby o niskich kwalifikacjach – z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	7.3.1: 1 7.3.2: 2 7.3.3: 1
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	*
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	
Planowany koszt realizacji zadania: 7.3.1 7.3.2 7.3.3	 26 615 tys. PLN 8 461 tys. PLN 48 293 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naboru, przewidywany czas na jego przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2017 r. (w 2016 i 2017 w przypadku Poddziałania 7.3.3).

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

Poddziałania: 7.4.1 (ZIT) i 7.4.2

Oferują wsparcie typu *outplacement* dla pracowników przedsiębiorstw zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy i mają na celu złagodzenie skutków restrukturyzacji przedsiębiorstw w regionie. Projekty w ramach tego Poddziałania skierowane mogą być do pracowników przedsiębiorstw sektora MŚP, przedsiębiorstw przechodzących procesy restrukturyzacyjne, przedsiębiorstw odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej, przedsiębiorstw znajdujących się w sytuacji kryzysowej – zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy – z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	7.4.1: 1

	7.4.2: 1
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	*
Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	
Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania: 7.4.1 7.4.2	 13 879 tys. PLN 53 250 tys. PLN

*Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naboru, przewidywany czas na jego przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2017 roku (w 2016 i 2017 w przypadku Poddziałania 7.4.2).

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

Powiatowy Urząd Pracy w Myszkowie, w ramach Poddziałania 7.4.2 Outplacement, planuje realizację projektu mającego na celu zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem przy jednoczesnym zmniejszenia stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększeniu wskaźnika aktywności zawodowej. W ramach realizacji projektu przewidziane są następujące formy aktywizacji zawodowej :
- staże dla 12 osób,
- szkolenia indywidualne – 12 osób,
- subsydiowane zatrudnienie – 70 osób.

Wskaźnik	Wartość planowana
Ogólny poziom efektywności zatrudnieniowej	55%
Planowany koszt realizacji zadania:	1 094,4 tys. PLN

W ramach tego Poddziałania Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach realizuje **projekt „Zawód spawacza szansą na sukces”**. Jego celem jest wzrost poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia 50 osób o niskich kwalifikacjach zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Projekt rozpoczęty w 2016 r. a zakończenie planowane jest 30 września 2017 r. Działanie oferuje kompleksowe wsparcie obejmujące:
1. Poradnictwo zawodowe - Indywidualne Plany Działania;
2. Szkolenia MAG/TIG – nabycie kompetencji potwierdzonych egzaminem zewnętrznym;
3. Staże zawodowe (3 miesiące);
4. Pośrednictwo pracy.

Grupa docelowa projektu to 50 osób (w tym 5 kobiet) zamieszkałych (według KC) lub pracujących na terenie woj. śląskiego zagrożonych zwolnieniem, przewidzianych

do zwolnienia lub zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy pracowników przedsiębiorstw MŚP; przechodzących procesy restrukturyzacyjne; odczuwających negatywne skutki zmiany gospodarczej; znajdujących się w sytuacji kryzysowej, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników lub byłych pracowników jednostek organizacyjnych spółek węglowych z terenu woj. śląskiego oraz przedsiębiorstw z terenu woj. śląskiego z nimi powiązanych, w tym również osoby bezrobotne i niepełnosprawne.

Wskaźnik	Wartość planowana
Podjęcie zatrudnienia	min 25 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	843,3 tys. PLN

Poddziałania: 8.2.1 (ZIT), 8.2.2 (RIT) i 8.2.3

Mają na celu wsparcie dla przedsiębiorców i ich pracowników w zakresie rozwoju przedsiębiorstwa. Skierowane są do pracowników przedsiębiorstw sektora MŚP oraz kadry zarządzającej przedsiębiorstwem sektora MŚP – z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności. Projekty realizowane w ramach tych Poddziałań mogą obejmować:

1) dostarczenie usług rozwojowych doradczych, szkoleniowych zgodnych z potrzebami przedsiębiorstwa (m.in.: usług w zakresie wsparcia kapitałowego, zarządzania i prowadzenia działalności gospodarczej, budowania i rozwoju biznesu, organizacyjnych, ekonomiczno-finansowych, prawnych, marketingowych, w zakresie zarządzania strategicznego, audytów strategicznych, szkolenia z transferu i komercjalizacji wiedzy oraz ochrony własności przemysłowej);
2) wspieranie rozwoju kwalifikacji pracowników zgodnie z potrzebami pracodawców.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	*
Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie	
Liczba mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie	
Liczba osób pracujących objętych wsparciem w programie (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	
Liczba osób pracujących (łącznie z pracującymi na własny rachunek) w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	
8.2.1	8 650 tys. PLN
8.2.2	1 902 tys. PLN
8.2.3	425 684 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie miało wpływ tempo realizacji projektów wyłonionych do dofinansowania w 2017 r. w ramach konkursu ogłoszonego w 2016 r.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

W działanie kierunkowe „*Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy*" wpisuje się też projekt **„Jadę na staż! Zagraniczne doświadczenia zawodowe szansą na rynku pracy osób w wieku 18-35 lat ze Śląska"**, realizowany w ramach Osi priorytetowej IV „Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa" Działanie 4.2 „Programy mobilności ponadnarodowej" Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój[11]. Powiatowy Urząd Pracy w Chorzowie oraz Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu są partnerami w projekcie realizowanym przez Fundację Imago. Partnerami ponadnarodowymi są Ronal GmbH I Bildungswerk der Sächsischen Wirtschaft GmbH. Projekt skierowany jest do 54 osób młodych (15 kobiet, 39 mężczyzn) należących do tzw. grupy NEET, w wieku 18-35 lat (zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu), zamieszkujących na terenie subregionu centralnego i zachodniego woj. śląskiego. Co najmniej 50% uczestników stanowić będą osoby długotrwale bezrobotne i niepełnosprawne. Głównym celem projektu jest stopniowa i trwała integracja z rynkiem pracy 54 osób poprzez realizację kompleksowego programu aktywizacji społeczno-zawodowej (poradnictwo zawodowe, wsparcie psychologiczne, kursy zawodowe, staże ponadnarodowe i krajowe, pośrednictwo pracy, mentoring) oraz wzajemne uczenie się i wymiana doświadczeń między partnerami krajowymi i ponadnarodowymi. W ramach projektu planuje się takie działania jak: rekrutacja uczestników, proces przygotowawczy uczestników do udziału w stażach zagranicznych (kształtowanie kompetencji językowych, zawodowych, kulturowych i miękkich), organizacja staży zagranicznych u niemieckich pracodawców w branżach produkcyjno-przemysłowych, realizacji strategii aktywizacji uczestników po powrocie do Polski, obejmującej doradztwo zawodowe metodą socjodynamiczną, pośrednictwo pracy, staże i szkolenia zawodowe.

Wskaźnik	Wartość planowana
PUP w Chorzowie:	
zdobycie doświadczenia zawodowego - staże krajowe realizowane przez PUP Chorzów	9 osób
PUP w Zabrzu:	
zdobycie doświadczenia zawodowego - staże krajowe realizowane przez PUP Zabrze	9 osób
Planowany koszt realizacji zadania: PUP w Chorzowie PUP w Zabrzu	 42,9 tys. PLN 42,9 tys. PLN

Również w ramach Działania 4.2 PO WER realizowany jest projekt partnerski Żorskiej Izby Gospodarczej i Powiatowego Urzędu Pracy w Żorach. Grupę docelową stanowią osoby młode bezrobotne do 35 roku życia, NEET. Celem zadania jest podniesienie ich aktywności zawodowej i doświadczenia zawodowego. Planuje się efektywne wykorzystanie możliwości,

[11] Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój został szerzej przedstawiony w części 4.2.3 niniejszego dokumentu

jakie daje mobilność ponadnarodowa poprzez zindywidualizowane wsparcie, łączące fachową pomoc ze strony PUP Żory i uwzględniające potrzeby potencjalnych pracodawców. Zrealizowano: indywidualne doradztwo, dedykowane szkolenia, warsztaty, zagraniczną mobilność i kompleksową aktywizacje zawodową.

Wskaźnik	Wartość planowana
Długotrwałe zatrudnienie poprzez dopasowanie umiejętności osób kierowanych do pracy na podstawie zdobytych doświadczeń poza granicami kraju	20 osób bezrobotnych
Planowany koszt realizacji zadania:	718,3 tys. PLN

4.2.1.5 Badania i analizy

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach odpowiedzialny jest za wykonywania zadań dotyczących statystyki rynku pracy oraz zadań związanych z prowadzeniem badań i analiz rynku pracy, które mają na celu efektywniejsze zatrudnienie pracowników. Na rok 2017 zaplanowane zostały następujące badania:

1) **„Wielowymiarowy opis stanowisk pracy – pilotaż”** - na podstawie literatury przedmiotu i wniosków z badań „Zapotrzebowanie na zawody na rynku pracy województwa śląskiego w opiniach śląskich przedsiębiorców” stworzenie schematu opisu stanowiska pracy (nazwa stanowiska pracy, czynności/zadania zawodowe, kwalifikacje/ umiejętności zawodowe, kompetencje społeczne, uprawnienia/certyfikaty/ dyplomy itp.). Badanie jakościowe. „Formularz stanowiska pracy” dla pracodawców „Formularz kompetencji kandydata do pracy” dla bezrobotnych/ kandydatów do pracy. Testowanie dwóch formularzy w wybranych powiatowych urzędach pracy;
2) **„Potrzeby edukacyjne/szkoleniowe przedsiębiorców z Subregionu Północnego”** Partnerstwo lokalne na rzecz zatrudnienia i rozwoju rynku pracy subregionu częstochowskiego;
3) **Badania efektywności wsparcia finansowanego z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) w roku 2016 w województwie śląskim**;
4) **Pracownicy w wieku 50+ na śląskim rynku pracy.** Kontynuacja badań dotyczących osób w wieku 50+. Sytuacja osób w wieku 50+ w opiniach pracowników z tej generacji:
   - Jak osoby pracujące w wieku 50+ postrzegają siebie na rynku pracy?
   - Czego pracownicy w wieku 50+ oczekują od pracodawcy?
   - Jak osoby w wieku 50+ postrzegają własną karierę zawodową teraz i jakie mają plany na przyszłość?

Opracowane zostaną dokumenty:

5) **„Rynek pracy w województwie śląskim w 2016 r."** - *w* materiale omówiona zostanie sytuacja zatrudnieniowa w woj. śląskim;
6) **Zmiany na polskim i wojewódzkim rynku pracy w latach 2004 – 2016** - Informacja statystyczna z wykorzystaniem danych Eurostatu i BAEL;
7) **„Informacja o niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy”***;*

8) **Analiza zbiorcza**, uwzględniająca okres 3 poprzednich lat, na temat sytuacji na śląskim rynku pracy i potrzeb edukacyjnych mieszkańców województwa śląskiego;

9) **"Barometr zawodów"** to krótkookresowa (jednoroczna) prognoza zapotrzebowania na zawody realizowana od 2009 roku w województwie małopolskim. Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej, od 2015 r. „Barometr zawodów" został wdrożony w pozostałych 15 województwach. Wyniki „Barometru zawodów" mogą być wykorzystywane przez różne instytucje, w tym PSZ oraz instytucje edukacyjne. Wyniki Barometru zawodów są również pomocniczo wykorzystywane podczas opiniowania przez WRRP wniosków o otwarcie nowych kierunków kształcenia w szkołach zawodowych. Barometr zawodów jest również dobrym narzędziem służącym kontaktom PSZ z mediami – w prosty i klarowny sposób pokazuje bowiem szanse na znalezienie zatrudnienia według zawodów.

4.2.2 Działanie kierunkowe 5. Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie.

Odpowiedni system edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się i podnoszenia kwalifikacji przez całe życie daje większe szanse na rynku pracy. W celu realizacji tego zadania podejmowane są różne inicjatywy, służące zarówno wypracowaniu nowych modeli działania, jak i oferowanie konkretnego wsparcia edukacyjnego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach realizuje **projekt partnerski "Uniwersalny model profesjonalnego kursu zawodowego na współczesne opiekunki dla dzieci dedykowany dla kobiet w wieku 50-64 lata"** (*projekt wpisuje się również w działanie kierunkowe 6 Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne)*).
Partnerami w projekcie są:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach – lider,
- Bimec - prywatna firma szkoleniowa z Bułgarii,
- M'am'amloca – organizacja pozarządowa z Czech, zajmująca się aktywizacją osób starszych,
- ProActive Ireland - organizacja pozarządowa z Irlandii, zajmują się aktywizacją osób w każdym wieku,
- The Government Office of Bekes County – Węgry, publiczne służby zatrudnienia,
- COOSS (Cooperativa Sociale COOSS MARCHE ONLUS Societa Cooperativa per Azioni spółdzielnia) organizacja pozarządowa z Włoch, zajmująca się przygotowywaniem kursów zawodowych i szkoleniem również osób starszych.

Bezpośrednią grupą docelową projektu będą pracownicy organizacji partnerskich, wśród których będą doradcy zawodowi, psycholodzy, trenerzy i koordynatorzy projektów. Pośrednią grupą docelową, dla której kierowany będzie projekt i jego rezultaty są bezrobotne kobiety, które w przyszłości mogłyby uczestniczyć w kursie zawodowym opartym na wytworzonym modelu. Projekt rozpoczął się w październiku 2016 r. i będzie trwał do końca września 2018 roku. Głównym jego celem jest **opracowanie koncepcji modelu kształcenia zawodowego dla potencjalnych opiekunek dla dzieci**. Poprzez nawiązanie współpracy międzynarodowej związanej z wymianą doświadczeń, informacji, idei podczas trwania projektu wypracowane zostaną: sposoby sprawdzania predyspozycji przyszłych opiekunek oraz przykładowy zakres tematyczny uniwersalnego modelu kursu zawodowego, który pozwoli na aktywizację zawodową kobiet w wieku 50-64 lata; informacje na temat dobrych

praktyk w aktywizacji osób po 50 roku życia. W 2017 roku opracowana zostanie oficjalna strona internetowa projektu, ulotka promocyjna oraz odbędą się 2 międzynarodowe spotkania projektowe w Bułgarii i Czechach. Oficjalna broszura z rezultatami projektowymi zostanie przygotowana na koniec projektu w 2018 roku.

Wskaźnik	Wartość planowana
Strona internetowa	1
Ulotka informacyjna	Wydrukowanie i rozpowszechnienie 100 szt.
Spotkania międzynarodowe	2 spotkania po 2 osoby
Planowany koszt realizacji zadania:	35,5 tys. PLN*

*Planowany koszt realizacji zadania (przyjęto kurs 1 Euro = 4,2725 PLN):

Budżet całego projektu (2016-2018): 303,3 tys. PLN
w tym budżet WUP w Katowicach: 70,9 tys. PLN

Budżet projektu na 2017 r.: 140,4 tys. PLN
w tym budżet WUP w Katowicach: 35,5 tys. PLN

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego planuje w 2017 r. organizowanie różnych form doskonalenia zawodowego (szkolenia, seminaria, konferencje etc.) przeznaczonych dla osób pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. **Szkolenia** skierowane są do **grup zawodowych działających w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie**, w tym do przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, systemu oświaty, służby zdrowia, Policji, samorządów lokalnych, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych. Celem tych działań jest wzrost wiedzy, podwyższenie kwalifikacji zawodowych, wymiana doświadczeń i dobrych praktyk oraz integracja przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźnik	Wartość planowana
liczba zrealizowanych w 2017 roku szkoleń	7
liczba zrealizowanych w 2017 roku konferencji	2
liczba uczestników szkoleń/ konferencji pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	ok. 500
Planowany koszt realizacji zadania:	165,2 tys. PLN*

Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach planuje, aby w 2017 r. w jednostkach opiekuńczo wychowawczych kształcenie rozpoczęło i ukończyło średnio 3550 uczestników OHP. Poprzez **zatrudnianie młodzieży bezrobotnej w powiązaniu z edukacją i socjalizacją młodzieży zaniedbanej wychowawczo**, młodzież

uzupełni wykształcenie na poziomie ZSZ i Gimnazjum. Adresatami tych działań będzie młodzież w wieku od 15-18 lat, która wypadła z powszechnego systemu edukacji, bez wykształcenia ogólnego lub zawodowego. Jednostki organizacyjne Śląskiej WK OHP umożliwią zdobycie wykształcenia i zmianę kwalifikacji zawodowych młodzieży - 3550 uczestnikom, co w konsekwencji pozwoli grupie absolwentów na znalezienia pracy. Działania Śląskiej WK OHP są ważnym i znaczącym ogniwem w systemie wychowania, resocjalizacji i reedukacji młodzieży zagrożonej demoralizacją, patologiami, a także przestępczością. Umożliwiają zdobycie wykształcenia na poziomie gimnazjum i ZSZ oraz zdanie egzaminów na tytuły kwalifikacyjne.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba uczestników, którzy ukończą edukację na poziomie gimnazjum i ZSZ	3550
Liczba uczestników, którzy ukończą ZSZ	2150
Liczba uczestników, którzy ukończą gimnazjum	1400
W tym Liczba uczestników, którzy ukończą szkolenie kursowe	50
Liczba uczestników, którzy zdadzą egzaminy kwalifikacyjne	600
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie określono*

Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach realizuje **kształcenie teoretyczne w ramach przygotowania zawodowego dorosłych**. Na 2017 r. zaplanowane zostały szkolenia teoretyczne (200 godzin) przygotowujące do egzaminu czeladniczego lub na tytuł zawodowy. Adresatami tych działań są osoby bezrobotne z województwa śląskiego, skierowane przez powiatowe urzędy pracy.

Wskaźnik	Wartość planowana
Ukończenie kształcenia teoretycznego przez uczestników szkolenia	4 osoby
Planowany koszt realizacji zadania:	14,0 tys. PLN

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, co roku organizuje **cykl bezpłatnych szkoleń dla słuchaczy studiów podyplomowych**, celem podniesienia kwalifikacji i kompetencji słuchaczy. Uczestnictwo w szkoleniach ma bezpośredni wpływ na wzrost atrakcyjności uczestników szkoleń na rynku pracy, potwierdzone Certyfikatem. Tematyka szkoleń, dostosowana jest do potrzeb rynku pracy słuchaczy. Zrealizowane zostaną szkolenia z zakresu: zarządzania, coachingu, przywództwa, zarządzania czasem, pedagogiki, prawa pracy, negocjacji, ponadto z zakresu sprzedaży, informatyki, zarządzania projektami oraz z zakresu transportu.

Wskaźnik	Wartość planowana
Wzmocnienie kompetencji słuchaczy na rynku pracy – liczba osób	800
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Kolejnym działaniem WSB jest wsparcie rozwoju biznesu przez **Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości w Dąbrowie Górniczej**. Głównym celem inicjatywy jest wsparcie osób przedsiębiorczych posiadających pomysł na własny biznes, bez konieczności rejestracji działalności gospodarczej lub spółki. Skierowany jest do mieszkańców województwa śląskiego m.in. studentów, osób bezrobotnych, osób aktywnych zawodowo.

Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości (ZIP) działający w strukturach Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości to praktyczna szkoła prowadzenia biznesu dla startup'ów. ZIP umożliwia przetestowanie pomysłu na biznes na preferencyjnych warunkach na rynku i bez konieczności rejestracji działalności gospodarczej lub spółki. Nowo otwarta firma korzysta z osobowości prawnej jaką posiada Inkubator.

Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości realizuje specjalistyczne szkolenia dla przyszłych przedsiębiorców, których celem jest rozwój umiejętności biznesowych, postaw przedsiębiorczych i pomysłów na biznes. Szkolenia dotyczą m.in. autoprezentacji, metod kształtowania autorytetu, marketingu w firmie, budowania zespołu i modeli biznesowych, metod zarządzania projektami, tworzenia innowacyjnych pomysłów biznesowych, kreatywności w biznesie oraz przemówień publicznych.

Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości aktywnie wspiera osoby przedsiębiorcze poprzez organizację takich wydarzeń jak Światowy Tydzień Przedsiębiorczości, Światowy Tydzień Startupów, Business Mixery, dni otwarte, gry miejskie oraz prezentacje w szkołach. W strukturze Zagłębiowskiego Inkubatora Przedsiębiorczości działa kilka startupów m.in. branży informatycznej, szkoleniowej, handlowej oraz medialnej.

Zagłębiowski Inkubator Przedsiębiorczości powstał przy współpracy Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości Śląsk oraz Urzędu Miasta Dąbrowa Górnicza. Swoją działalność otworzył 18.11.2015 r.

Wskaźnik	Wartość planowana
Wspieranie rozwoju biznesu w regionie poprzez wzmocnienie kompetencji z zakresu przedsiębiorczości wśród mieszkańców województwa śląskiego – liczba uczestników	50
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej od 2011 roku organizuje **Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Logistycznej**, którego VII edycja odbędzie się w dniu 8 marca 2017 roku w siedzibie Uczelni. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz policealnych z terenu całego kraju, którzy kształcą się na specjalnościach, takich jak: technik logistyk i technik spedytor. Celem konkursu jest promocja zatrudnienia w branży Transport Logistyka Spedycja jako kluczowej i stale rozwijającej się branży w województwie śląskim.

Inicjatywa cieszy się dużym prestiżem i niesłabnącym zainteresowaniem wśród uczniów pasjonujących się problematyką branży TSL. We wszystkich edycjach Konkursu udział wzięło ponad 900 uczniów z 16 województw. Nagrodą główną w Konkursie jest Złoty Indeks Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, uprawniający do bezpłatnych studiów inżynierskich na kierunku Logistyka oraz staże i wizyty studyjne w czołowych przedsiębiorstwach logistycznych. Ogólnopolski Konkurs Wiedzy Logistycznej jest

przedsięwzięciem, którego głównym celem jest wyróżnienie szczególnie uzdolnionych uczniów, a także promocja kształcenia na kierunkach logistycznych i spedycyjnych.

Inicjatywa stanowi doskonałą okazję do spotkania uczniów, nauczycieli, przedstawicieli świata praktyki gospodarczej i biznesu, a także naukowców – specjalistów z zakresu logistyki. W poprzednich edycjach Honorowy Patronat nad Ogólnopolskim Konkursem Wiedzy Logistycznej obejmowali: Minister Transportu i Budownictwa, Marszałek Województwa Śląskiego, Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza, Przewodniczący Zarządu Polskiego Towarzystwa Logistycznego. Nad przebiegiem Konkursu czuwa Kapituła Honorowa Konkursu, w skład której wchodzą wybitni naukowcy, a także przedstawiciele praktyki gospodarczej.

Organizator planuje, że udział w konkursie weźmie 150 osób z 16 województw. Laureaci będą mieli okazję uczestniczyć w wizytach studyjnych u liderów branży TSL, będących partnerami Konkursu. Przewidziano również możliwości odbycia staży u potencjalnych pracodawców. Zwycięzca konkursu otrzyma Złoty Indeks WSB, czyli bezpłatne studia inżynierskie w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba uczestników konkursu	150
Planowany koszt realizacji zadania:	15,0 tys. PLN

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej bierze też udział w projekcie **„Otwarta Akademia Nauki WSB”** . Udział w projekcie jest bezkosztowy a terminy i tematyka spotkań dostosowane są do potrzeb i oczekiwań placówek i instytucji. W 2017 r. będą one realizowane w okresie styczeń – czerwiec i wrzesień – grudzień. Projekt skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Otwarta Akademia Nauki WSB to cykl zajęć popularyzujących naukę, mających na celu rozszerzenie programu kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych. W 2017 r. odbędą się spotkania z zakresu informatyki, logistyki, transportu, anglistyki, edukacji dla bezpieczeństwa, przedsiębiorczości, doradztwa zawodowego, wiedzy o społeczeństwie, ekonomii i geografii. Wykłady prowadzą eksperci z poszczególnych dziedzin. Podczas spotkań z młodzieżą prowadzone są też konsultacje z zakresu doradztwa zawodowego, mające na celu pomoc w nakreśleniu ścieżki kariery. Konsultacje prowadzą wykwalifikowani doradcy zawodowi, coachowie, trenerzy na co dzień współpracujący z Wyższa Szkołą Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Celem działań jest wzmocnienie kompetencji uczniów na rynku pracy, nawiązanie relacji z ekspertami i potencjalnymi pracodawcami będącymi wykładowcami Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej oraz rozwój postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba uczestników	5 500
Planowany koszt realizacji zadania:	-

W 2017 r. Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej będzie też organizatorem **VI Ogólnopolskiego Turnieju Klas o Profilu Mundurowym**. Turniej skierowany jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w których realizowany jest przedmiot Edukacja dla bezpieczeństwa. Przedsięwzięcie to ma na celu integrację środowisk związanych

z edukacją oraz działaniami na rzecz bezpieczeństwa (szkół ponadgimnazjalnych, przedstawicieli służb mundurowych, ośrodków akademickich, przedsiębiorców oraz pasjonatów). Turniej służy wyłonieniu najlepszego zespołu reprezentującego szkołę ponadgimnazjalną, realizującą przedmiot Edukacja dla bezpieczeństwa oraz przygotowującą potencjalnych kandydatów do pracy w służbach mundurowych. W Turnieju uczestniczą zespoły 2-osobowe: męskie, damskie oraz mieszane reprezentujące szkoły ponadgimnazjalne z całej Polski. Konkurencje turniejowe prowadzone są przez 3 dni, zarówno w dzień, jak i w nocy. W programie przewidziane są konkurencje sprawdzające poziom wiedzy z zagadnień związanych z bezpieczeństwem oraz obronnością państwa, a także konkurencje sprawnościowe (m.in. bieg rzeźnika, pierwsza pomoc, konkurencje wspinaczkowe oraz strzelanie).

Podczas Turnieju uczestnicy nabywają dodatkową wiedzę z zakresu bezpieczeństwa i umiejętności fizycznych, które mają poszerzyć ich kompetencje i zwiększyć szanse na zatrudnienie.

Turniej przyczynia się do integracji młodych ludzi ze społeczeństwem. Wychodzi naprzeciw naturalnym potrzebom młodego człowieka: spożytkowania młodzieńczej energii i zapału, ciekawości, chęci przeżycia przygody, kształtowania tężyzny fizycznej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba uczestników	120
Planowany koszt realizacji zadania:	*nie podano*

Uniwersytet Śląski realizuje zadanie **Matura z Uniwersytetem Śląskim, mające na celu** wsparcie merytoryczne i rozwojowe osób dorosłych, które chcą zdać egzamin maturalny. Osoby aktywne zawodowo, które nie zdały matury a jest im ona potrzebna do dalszego kształcenia, mogą korzystać tylko z masowej oferty szkół policealnych. Warto jednak podejść do nich w sposób bardziej zindywidualizowany: zbadać ich potrzeby, zaproponować przygotowanie przedmiotowe w małych grupach dopasowane do poziomu ich wiedzy i stylów uczenia się, doradzić jakie przedmioty wybrać, zapewnić konsultacje z doradcą zawodowym lub coachem. Osoby, które przez dłuższy czas nie miały kontaktu z systemem edukacji potrzebują zarówno skrojonego na miarę przygotowania merytorycznego jak i wsparcia rozwojowego, motywacyjnego.

Wskaźnik	Wartość planowana
1. Kurs z języka polskiego na poziomie podstawowym *2.* Kurs z matematyki na poziomie podstawowym *3.* Kurs z angielskiego na poziomie podstawowym *4.* Coaching/doradztwo zawodowe	3 kursy przedmiotowe x 8 osób = 24 osoby Coachin/doradztwo =20 osós
Planowany koszt realizacji zadania:	50,0 tys. PLN

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego planuje realizację projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Oś

priorytetowa XI *Wzmocnienie potencjału edukacyjnego*, **Działanie 11.2** *Dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy - kształcenie zawodowe uczniów*.

Grupę docelową w tym projekcie będą stanowili:
- uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe;
- młodociani pracownicy;
- szkoły ponadgimnazjalne i placówki prowadzące kształcenie zawodowe;
- szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- pracodawcy/przedsiębiorcy/rzemieślnicy oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia;
- nauczyciele zawodu i pracownicy pedagogiczni szkół ponadgimnazjalnych i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorzy praktycznej nauki zawodu;
- uczniowie ze specjalnymi potrzebami;
- doradcy zawodowi i brokerzy edukacyjni;
- rodzice i opiekunowie prawni dzieci w wieku szkolnym;
- jednostki samorządu terytorialnego oraz inne organy prowadzące szkoły zawodowe;
- partnerzy społeczno – gospodarczy;

(Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające).

Działania projektowe będą się skupiały na poprawie dostępu do wysokiej jakości edukacji. Zmiany gospodarcze wymuszają dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców, gdyż osoby bez odpowiednich kwalifikacji mają niewielkie szanse na prawidłowe wejście i funkcjonowanie na rynku pracy. W województwie śląskim, gdzie szczególnie widoczne są następstwa restrukturyzacji przemysłu konieczność sprostania tym wymaganiom dotyczy dzieci, młodzieży, jak i w znacznym stopniu osób dorosłych. Podejmowana interwencja na wszystkich etapach kształcenia skupia się na kompetencjach i kwalifikacjach potrzebnych do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy, takich jak komunikatywność, korzystanie z nowych technologii, przedsiębiorczość, kreatywność, jak również umiejętnościach kluczowych. Duże znaczenie w kontekście dynamicznych zmian gospodarczych ma skoncentrowanie interwencji na szkolnictwie zawodowym, które powinno stać się coraz mocniej związane z otoczeniem, szczególnie z pracodawcami. Przewidziano również możliwość wsparcia uczniów w zakresie kształcenia ogólnego, tak, aby pozwalało ono zdobywać umiejętności przydatne w późniejszym wejściu na rynek pracy. Jednocześnie, w związku z rozwojem nowoczesnej technologii konieczne jest doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, aby mogli oni dostosowywać swoją wiedzę do potrzeb uczniów. W ramach zadania będą realizowane działania ukierunkowane na:

- poprawę jakości edukacji w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami, poprzez:
  a) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu,
  b) podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia,
  c) rozwój współpracy szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym,
  d) rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego;

- realizację działań w zakresie stworzenia w szkole i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe warunków kształcenia zawodu, odzwierciedlających naturalne warunki pracy.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS	21
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu	68
Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	2 096
Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie	85
Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	21
Planowany koszt realizacji zadania:	87 667,2 tys. PLN

Innym Działaniem w ramach RPO WSL, wpisującym się w omawiane działanie kierunkowe, jest **Działanie 11.3,** za wdrażanie którego odpowiedzialny jest Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach:

Projekty realizowane w ramach tego Działania mają na celu wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia i skierowane są do:

1) osób dorosłych, zgłaszających z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia) lub uczestniczących z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach;
2) placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego, szkół prowadzących kształcenie dla dorosłych, szkół policealnych;
3) partnerów społeczno – gospodarczych;
4) nauczycieli zawodu i pracowników pedagogicznych szkół ponadgimnazjalnych i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe, instruktorów praktycznej nauki zawodu;
5) pracodawców/przedsiębiorców/rzemieślników oraz ich zrzeszenia i stowarzyszenia.

Z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Udział nauczycieli, kadry pedagogicznej oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu będzie możliwy jedynie jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do uczniów- osób dorosłych.

Działanie to pozwala na realizację następujących typów projektów:

1. Kwalifikacyjne kursy zawodowe dla osób dorosłych, zainteresowanych zdobyciem nowej kwalifikacji lub szkolenia przygotowujące do egzaminu sprawdzającego, czeladniczego lub mistrzowskiego;
2. Kursy umiejętności zawodowych;
3. Pozaszkolne formy rozwoju kompetencji ogólnych, w tym kursy kompetencji ogólnych – możliwy do realizacji wyłącznie w powiązaniu z kwalifikacyjnymi kursami zawodowymi;
4. Kursy, inne niż wymienione, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych;
5. Programy formalnej oceny i potwierdzania umiejętności/wiedzy uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny w odniesieniu do kwalifikacji zawodowych;
6. Kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych, z własnej inicjatywy zainteresowanych zdobyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem wykształcenia i kwalifikacji zawodowych;
7. Realizacja działań w zakresie stworzenia w szkole prowadzącej kształcenie dla dorosłych i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych warunków kształcenia zawodu – możliwy do realizacji wyłącznie z typami 1-6;
8. Poprawa jakości edukacji w szkołach prowadzących kształcenie dla dorosłych i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe dla dorosłych we współpracy z otoczeniem, w szczególności z pracodawcami, w tym doskonalenie umiejętności nauczycieli zawodu.
9. Tworzenie i rozwój centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz wsparcie usług edukacyjnych realizowanych przez te podmioty lub inne zespoły realizujące zadania zbieżne z zadaniami CKZiU na rzecz kształcenia zawodowego, a także podejmujących działania w zakresie poradnictwa edukacyjno - zawodowego i informacji zawodowej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	1
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia	*
Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	
Liczba osób uczestniczących w szkolnych formach kształcenia w programie	
Liczba podmiotów realizujących zadania centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	118 643 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naboru, przewidywany czas na jego przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2016 i 2017 roku.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

W ramach powyższego Działania, realizację projektu „***Warsztaty szkolne drogą do sukcesu instytucji i subregionu*”** (okres realizacji 01.01.2017 – 31.12.2018), którego celem będzie zwiększenie zatrudnienia wśród osób młodych, zaplanowała Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy. Realizacja projektu umożliwi zdobycie kwalifikacji w niezmiennie potrzebnym i rozwijającym się na rynku pracy zawodzie montera zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. Osiągnięcie założeń zostanie dokonane poprzez stworzenie warunków kształcenia na terenie subregionu południowego woj. śląskiego (stworzenie infrastruktury warsztatów szkolnych) i przeprowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Projekt skierowany jest do 60 osób z terenu subregionu południowego woj. śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem ustawowej grupy docelowej OHP, tj. osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do 25 roku życia.

Wskaźnik	Wartość planowana
Kwalifikacyjne kursy zawodowe	50 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	1 275,8 tys. PLN

W działanie kierunkowe *Wspieranie systemu edukacji zawodowej, ustawicznej oraz uczenia się przez całe życie* wpisują się również kolejne Poddziałania powierzone WUP w Katowicach: **Poddziałania: 11.4.1 (ZIT), 11.4.2 (RIT) oraz 11.4.3** RPO WSL. Projekty realizowane w ramach powyższych Poddziałań maja na celu uzyskiwanie kwalifikacji lub zdobywanie i poprawa kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach. Skierowane są do osób dorosłych pracujących, uczestniczących z własnej inicjatywy w szkoleniach i kursach, należących do grup defaworyzowanych, czyli wykazujących największą lukę kompetencyjną i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w tym m. in. osoby o niskich kwalifikacjach i osoby powyżej 50 roku życia – z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności. Ze względu na wskazaną grupę docelową, realizację projektów w ramach tych Poddziałań można również przypisać do działania kierunkowego 6. *Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne)*. Powyższe Poddziałania pozwalają na realizację następujących typów projektów:

1. Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w obszarze umiejętności ICT i znajomości języków obcych.
2. Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	11.4.1: 1 11.4.2: 2 11.4.3: 1
Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	*
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które	

uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	
Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu	
Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie	
Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania: 11,4.1 11,4.2 11,4.3	 20 994 tys. PLN 7 090,5 tys. PLN 71 430,5 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r. będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naborów, przewidywany czas na ich przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2017 r.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach prowadzi również **Rejestr Instytucji Szkoleniowych**, w tym zarządza elektroniczną bazą danych dotyczących województwa śląskiego oraz przeprowadza analizę oferty szkoleniowej z terenu województwa śląskiego i ją upowszechnia. Rejestr prowadzony jest w oparciu o art. 20 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 października 2004 r. *w sprawie rejestru instytucji szkoleniowych* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 781).

Skuteczność działań związanych z aktywizacją osób bezrobotnych i realizacją zadań rynku pracy uzależniona jest od jakości kadr instytucji realizujących te zadania. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach prowadzi działania mające na celu podniesienie przez pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia - zarówno Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach jak i pracowników Powiatowych Urzędów Pracy kompetencji zawodowych oraz umożliwia doskonalenie rozwoju osobistego. Dzięki tym działaniom pracownicy ulepszają swój warsztat pracy, poznają nowe metody przeciwdziałania bezrobociu, które wykorzystują w praktyce. Także możliwość doskonalenia i rozwoju osobistego pracowników w pozytywny sposób przedkłada się na sprawną i efektywną pracę.

W roku 2017 zaplanowano wiele szkoleń, zgodnie z zapotrzebowaniem złożonym przez pracowników np. w zakresie kształcenia z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – podstawowego narzędzia pracy służb zatrudnienia. Pracownicy zajmujący się planowaniem kariery zawodowej, będą podnosić kwalifikacje z zakresu przedsiębiorczości, podatków, prawa pracy i swoją wiedzę będą przekazywali osobom zainteresowanym otwarciem działalności gospodarczej. Podwyższać swoje kompetencje i umiejętności będą

także doradcy zawodowi na szkoleniach z zakresu emisji głosu, poradnictwa zawodowego czy też możliwości delegowania pracowników do pracy za granicą. Szkolenia z nowych instrumentów rynku pracy, jak również z realizacji projektów np. Programu Erasmus+, zostały zaplanowane przez pracowników Wydziału ds. Rynku Pracy. Wiele szkoleń dotyczyć będzie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego czy obsługi trudnego klienta. Biorąc pod uwagę fakt, iż klientami Powiatowych Urzędów Pracy, jak i Wojewódzkiego Urzędu Pracy, są osoby bezrobotne lub poszukujące pracy, szkolenia z umiejętności kontaktu i relacji interpersonalnych są wskazane i pożądane. W kontekście specyfiki działań systemu Publicznych Służb Zatrudnienia, szkolenia obejmujące zarządzanie zasobami ludzkimi oraz przeciwdziałanie stresowi i wypaleniu zawodowemu jest bardzo istotne, dlatego też przewidywane są szkolenia z tego zakresu.

Wszystkie opisane powyżej obszary szkoleniowe, wynikają z przeprowadzonego badania potrzeb szkoleniowych pracowników i wpisują się w działania Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na rok 2017.

4.2.3 Działanie kierunkowe 6. Wspieranie osób zaliczanych do grup defaworyzowanych na rynku pracy (osoby młode, kobiety, osoby 50+, grupa NEET, rodzice z małymi dziećmi, osoby niepełnosprawne).

Osoby defaworyzowane na rynku pracy stanowią szczególne grupy odbiorców wsparcia. Często są to osoby o utrudnionym dostępie do rynku pracy, stykające się z nierównym traktowaniem i zachowaniami dyskryminacyjnymi pracodawców. Często też wykazują największą lukę kompetencyjną i posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji.

Osoby młode

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) to drugi z wymienionych wcześniej w dokumencie programów operacyjnych, za wdrażanie którego w części odpowiada Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach. Został zatwierdzony przez Komisję Europejską 17 grudnia 2014 r. Jest krajowym programem operacyjnym współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz w ramach *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych (Youth Employment Initiative – YEI).*

Zgodnie z Umową Partnerstwa alokacja środków EFS na Program wynosi 4 436,8 mln EUR oraz 252,4 mln EUR w ramach specjalnej linii budżetowej *Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych*. Wkład Unii Europejskiej na realizację PO WER wynosi 4 689 mln EUR, a współfinansowanie ze środków krajowych - 740,3 mln EUR. Całkowita alokacja PO WER to 5 429 614 480 EUR.

Na podstawie *Porozumienia* WER/ŚL/2015/1 *w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020*, zawartego 27 stycznia 2015 r. pomiędzy Ministrem Infrastruktury i Rozwoju (Instytucja Zarządzająca PO WER) a Województwem Śląskim, w imieniu którego działa Zarząd Województwa Śląskiego reprezentowany przez Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, Instytucja Zarządzająca PO WER powierzyła WUP w Katowicach pełnienie w województwie śląskim roli Instytucji Pośredniczącej w realizacji Osi Priorytetowej I (Osoby młode na rynku pracy) dla:

- Działania 1.1 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe*, Poddziałania 1.1.1: *Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego*; projekty są realizowane przez powiatowe urzędy pracy;

- Działania 1.2 *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty konkursowe*, Poddziałania 1.2.1 *Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego*; projekty są realizowane w trybie konkursowym i mają na celu zwiększenie możliwości zatrudnienia ludzi młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET[12]) poprzez pomoc w zakresie określenia ścieżki zawodowej, szkolenia i egzaminy, staże.

W 2017 planuje się jeden nabór wniosków pozakonkursowych w ramach Poddziałania 1.1.1 PO WER oraz jeden nabór w konkursie w ramach Poddziałania 1.2.1 PO WER.

W ramach **Poddziałania 1.1.1** realizowane wsparcie będzie wynikało z realizacji zadań publicznych przez Powiatowe Urzędy Pracy województwa. Zakres i zasady realizacji tego typu projektów pozakonkursowych zostaną ograniczone do przedsięwzięć wskazanych w wiążących wytycznych horyzontalnych. Ograniczenie grupy Beneficjentów do wskazanych jednostek warunkowane jest możliwością realizacji planowanych działań wyłącznie przez te podmioty, zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Celem projektów realizowanych w ramach Poddzialania 1.1.1 jest Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne (należących do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET), zgodnie z definicją osoby z kategorii NEET przyjętą w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

W ich ramach możliwe jest zastosowanie następujących instrumentów i usług rynku pracy wynikających z Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.), z wyłączeniem robót publicznych, odnoszących się do następujących typów projektów:

1. Instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne);
2. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji;
3. Instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców;
4. Instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES);
5. Instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych;
6. Instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Wsparcie jest udzielane w projekcie zgodnie ze standardami określonymi w Planie realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce, tzn. w ciągu czterech miesięcy osobom młodym zostanie zapewniona wysokiej jakości oferta zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia

[12] Za osobę z kategorii NEET uznaje się osobę młodą w wieku 15-29 lat, która spełnia łącznie trzy warunki, czyli nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo), nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym) ani nie szkoli (tj. nie uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy; w procesie oceny czy dana osoba się nie szkoli, a co za tym idzie kwalifikuje się do kategorii NEET, należy zweryfikować czy brała ona udział w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni). Kształcenie formalne w trybie stacjonarnym rozumiane jest jako kształcenie w systemie szkolnym na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych, jak również kształcenie na poziomie wyższym w formie studiów wyższych lub doktoranckich realizowanych w trybie dziennym.

do zawodu lub stażu. Przy czym, okres 4 m-cy, w ciągu którego należy udzielić wsparcia osobom do 25. roku życia liczony będzie od dnia rejestracji w urzędzie pracy, a w przypadku osób powyżej 25. roku życia okres ten liczony będzie od dnia przystąpienia do projektu.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	1
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	*
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	93 615 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. częściowe osiągnięcie wskaźników z naboru ogłoszonego w 2017 r. oraz zatwierdzenie wniosków o płatność końcową z projektów realizowanych w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

W podziale na poszczególne Powiatowe Urzędy Pracy, planowana wartość projektów przewidzianych do realizacji w 2017 r. przedstawia się następująco:

Lp	**Samorząd powiatu**	**Planowany koszt realizacji projektu (tys. PLN)**
1	PUP w Będzinie	4 143,1
2	PUP w Bielsku-Białej	3 934,0
3	PUP w Bytomiu	6 594,6
4	PUP w Chorzowie	2 247,5
5	PUP w Cieszynie	3 116,4
6	PUP w Częstochowie	8 962,9
7	PUP w Dąbrowie Górniczej	2 894,4
8	PUP w Gliwicach	5 041,5
9	PUP w Jastrzębiu-Zdroju	2 111,7
10	PUP w Jaworznie	1 374,6
11	PUP w Katowicach	3 610,7
12	PUP w Kłobucku	2 856,5
13	PUP w Lublińcu	1 856,9
14	PUP w Mikołowie	1 425,9

15	PUP w Mysłowicach	1 403,0
16	PUP w Myszkowie	2 475,6
17	PUP w Piekarach Śląskich	1 482,2
18	PUP w Pszczynie	1 374,7
19	PUP w Raciborzu	1 727,5
20	PUP w Rudzie Śląskiej	2 201,4
21	PUP w Rybniku	3 818,4
22	PUP w Siemianowicach Śląskich	1 790,6
23	PUP w Sosnowcu	4 913,2
24	PUP w Świętochłowicach	1 145,2
25	PUP w Tarnowskich Górach	3 071,7
26	PUP w Tychach	1 963,0
27	PUP w Wodzisławiu Śląskim	3 465,9
28	PUP w Zabrzu	3 828,2
29	PUP w Zawierciu	4 089,0
30	PUP w Żorach	1 129,1
31	PUP w Żywcu	3 566,0
	Kwota łączna:	**93 615,1***

*Dokładna kwota to 93 615 119,0 PLN. Ze względu na zaokrąglenia kwot poszczególnych PUP „łączna kwota" wychodzi zawyżona, tj. 93 615,4 tys. PLN

W ramach **Poddziałania 1.2.1** realizowane jest wsparcie skierowane do osób młodych, w tym niepełnosprawnych, w wieku 15-29 lat bez pracy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu – tzw. młodzież NEET, w tym w szczególności osób niezarejestrowanych w urzędach pracy, z wyłączeniem grupy określonej dla trybu konkursowego w Poddziałaniu 1.3.1. Celem jest zwiększenie możliwości zatrudnienia powyższej grupy osób.

Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej osób młodych (bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy) poprzez:

1) instrumenty i usługi rynku pracy służące indywidualizacji wsparcia oraz pomocy w zakresie określenia ścieżki zawodowej (obligatoryjne),
2) instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób, które przedwcześnie opuszczają system edukacji lub osób, u których zidentyfikowano potrzebę uzupełnienia lub zdobycia nowych umiejętności i kompetencji,
3) instrumenty i usługi rynku pracy służące zdobyciu doświadczenia zawodowego wymaganego przez pracodawców,
4) instrumenty i usługi rynku pracy służące wsparciu mobilności międzysektorowej i geograficznej (uwzględniając mobilność zawodową na europejskim rynku pracy za pośrednictwem sieci EURES),
5) instrumenty i usługi rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych,
6) instrumenty i usługi rynku pracy służące rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia.

Realizowane projekty muszą zapewniać uzyskanie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej na takim samym poziomie jak w przypadku projektów pozakonkursowych, wsparcie musi być kompleksowe i udzielane zgodnie ze standardami określonymi w Planie realizacji Gwarancji dla młodzieży w Polsce.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba ogłoszonych naborów	1
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	*
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	
Planowany koszt realizacji zadania:	81 428 tys. PLN

* Wartości docelowe nie zostały określone, gdyż na ich wykonanie w 2017 r., będzie składało się kilka aspektów, tj. zaplanowany termin naboru, przewidywany czas na jego przeprowadzenie i ocenę złożonych projektów oraz trwająca już realizacja projektów wyłonionych do dofinansowania w 2016 i 2017 roku.

Wskaźniki rezultatu i produktu będą sukcesywnie osiągane w wyniku realizacji projektów i zatwierdzania wniosków o płatność beneficjentów w 2017 r. i wykazane w Sprawozdaniu z RPDZ za 2017 r.

Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie realizuje w ramach powyższego Poddziałania **projekt „Stawiamy na działanie”** (01.06.2016 – 31.12.2017). Celem głównym projektu jest zwiększenie poziomu zatrudniania osób młodych do 25 roku życia, pozostających bez pracy w powiecie cieszyńskim, dzięki nabyciu doświadczenia zawodowego poprzez udział w stażu skutkującym podjęciem pracy po jego zakończeniu. W ramach projektu zaplanowano następujące działania:

- Warsztaty „Aktywni na rynku pracy” - zajęcia przygotowywały uczestniczki/uczestników do samodzielnego, aktywnego poszukiwania organizatora stażu. Zajęcia składają się z modułów prowadzonych przez specjalistę ds. staży, psychologa oraz doradcę zawodowego.
- Organizacja staży: uczestnicy/uczestniczki odbywają 8-miesieczne staże lub 6-miesięczne staże w ramach bonu stażowego u pracodawców, którzy złożyli prawidłowo wypełnione wnioski.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w programie	37
Minimalny poziom kryterium efektywności zatrudnieniowej w przypadku:	
osób z niepełnosprawnościami	17 %

kwalifikacjach (do poziomu ISCED 3 włącznie)	48%
osób długotrwale bezrobotnych	35%
uczestników nie kwalifikujących się do żadnej z poniżej wymienionych grup docelowych	43%
Liczba osób pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	22
Liczba osób poniżej 30 lat, które zdobyły doświadczenie zawodowe dzięki udziałowi w projekcie	32
Planowany koszt realizacji zadania:	470,1 tys. PLN

W ramach Poddziałania 1.2.1 PO WER Izba Rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach realizuje **projekt Adepci Śląskiego Rzemiosła** dedykowany grupie NEET (projekt realizowany jest w okresie od 1 lipca 2016 roku do 30 kwietnia 2018 roku). Głównym jego celem jest zwiększenie możliwości zatrudnienia 50 osób młodych do 29 roku życia (18 kobiet i 32 mężczyzn) z woj. śląskiego, pozostających bez pracy w szczególności nie uczestniczących w kształceniu i szkoleniu, poprzez udział w indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowo-edukacyjnej prowadzącej do zdobycia tytułu czeladnika w zawodach rzemieślniczych. Realizacja projektu obejmuje:

1. Doradztwo zawodowe:
   Badanie i analiza poziomu motywacji, predyspozycji zawodowych, weryfikacja stopnia ryzyka nieosiągnięcia przez uczestnika pełnej ścieżki szkoleniowej. Objęcie 50 uczestników/czek Indywidualnym Planem Działania, opracowanie ofert zawodowych, dokonanie analizy SWOT, dokonanie analizy możliwości i wyboru sposobu rozwiązania problemu zawodowego. Udzielaniu porad indywidualnych/grupowych - wsparcie motywacyjne w zaplanowanych działaniach oraz w podjęciu zatrudnienia.
2. Pośrednictwo pracy.
3. Warsztaty z autoprezentacji i aktywnych metod poszukiwania pracy.
4. Nauka zawodu u pracodawcy w ilości 1008 godz.
5. Potwierdzenie kwalifikacji zawodowych - egzaminy czeladnicze.

Wskaźnik	Wartość planowana
Ukończenie kształcenia teoretycznego przez uczestników szkolenia	45 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	927,0 tys. PLN

Zakład Doskonalenia Zawodowego w Katowicach kontynuuje realizację rozpoczętego w 2016 r. **projektu „Nastawieni na sukces”** (planowane zakończenie: 31 maja 2017 r.). Jego celem jest wzrost aktywności zawodowej 60 niepracujących i nieuczących się osób w wieku 18-29 lat z terenu woj. Śląskiego, w tym 3 kobiet, poprzez udzielenie im kompleksowego wsparcia aktywizującego prowadzącego do nabycia kompetencji zawodowych i zatrudnienia. W ramach tego projektu oferowane jest kompleksowe wsparcie obejmujące:

1. Poradnictwo zawodowe - Indywidualne Plany Działania

2. Szkolenia MAG/TIG – nabycie kompetencji potwierdzonych egzaminem zewnętrznym
3. Staże zawodowe (3 miesiące)
4. Pośrednictwo pracy

Wskaźnik	Wartość planowana
Podjęcie zatrudnienia	min. 26 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	1 044,9 tys. PLN

Śląska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Katowicach w ramach **Poddziałania 1.3.1** PO WER będzie realizowała dwa projekty:

1) Projekt Gwarancje dla młodzieży – **„Obudź swój potencjał - EFS"** (w okresie 01.02.2016 – 30.04.2017). Celem zadania jest poprawa sytuacji na rynku pracy uczestników objętych wsparciem - osób młodych w wieku 18-24 lata z grupy NEET poprzez zwiększenie ich aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia w trakcie trwania projektu. Grupę docelową stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia, nieuczące się i nieszkolące w wieku 18-24 l. Wsparcie OHP adresowane będzie przede wszystkim do młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, w szczególności do osób wywodzących się z rodzin niepełnych, bezrobotnych, niewydolnych wychowawczo i zagrożonych patologiami społecznymi. W ramach programu oferowane są następujące formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, wsparcie psychologiczne, kursy zawodowe, kursy językowe, kursy komputerowe, kurs prawa jazdy, kurs przedsiębiorczości, staże zawodowe, pośrednictwo pracy oraz zajęcia z kreowania wizerunku.

Wskaźnik	Wartość planowana
Uzyskanie kwalifikacji po opuszczeniu programu	72 osoby
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie.	240 osób
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie.	34 osoby
Planowany koszt realizacji zadania:	3 505,2 tys. PLN

2) Projekt Gwarancje dla młodzieży – **„Akcja aktywizacja - EFS"** (w okresie 01.03.2016 – 31.08.2017). Celem tego zadania jest poprawa sytuacji na rynku pracy uczestników objętych wsparciem - osób młodych w wieku 15-24 lata z grupy NEET poprzez zwiększenie ich aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia w trakcie trwania projektu. Zadanie skierowane jest do dwóch grup osób:

   - I grupa (15-17 lat) – to z racji wieku osoby bierne zawodowo, zaniedbujące obowiązek szkolny lub obowiązek nauki (nie kontynuujące nauki po ukończeniu gimnazjum) zagrożone wykluczeniem społecznym, które mają problemy z odnalezieniem się na rynku pracy i usamodzielnieniem się.
   - II grupa (18-24 lata) – to osoby bierne zawodowo, nieuczące się, których ograniczenia materialne i środowiskowe, a także brak kwalifikacji zawodowych, zbyt niskie kwalifikacje zawodowe lub kwalifikacje zawodowe niedostosowane do potrzeb

rynku pracy oraz brak doświadczenia zawodowego i wiedzy na temat skutecznych metod poszukiwania pracy utrudniają samodzielne nabycie umiejętności umożliwiających wejście na rynek pracy i gwarantujących udany start życiowy.

W ramach programu oferowane są formy wsparcia: poradnictwo zawodowe, wsparcie psychologiczne, kursy zawodowe, kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy językowe, kursy komputerowe, kurs prawa jazdy, kurs przedsiębiorczości, warsztaty wyrównawcze z przedmiotów szkolnych, staże zawodowe, pośrednictwo pracy oraz zajęcia z kreowania wizerunku.

Wskaźnik	Wartość planowana
Uzyskanie kwalifikacji po opuszczeniu programu	72 osoby
Odsetek osób z niepełnosprawnościami, które podjęły zatrudnienie po opuszczeniu programu	6 osób
Odsetek osób o niskich kwalifikacjach, które podjęły zatrudnienie po opuszczeniu programu	115 osób
Odsetek pozostałych osób, które podjęły zatrudnienie po opuszczeniu programu	103 osoby
Liczba osób biernych zawodowo, nieuczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, objętych wsparciem w programie	240 osób
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	34 osoby
Planowany koszt realizacji zadania:	3 232,0 tys. PLN

Szczegółowe informacje dotyczące Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój dostępne są np. na stronie internetowej http://efs.wup-katowice.pl, w zakładce „PO WER 2014-2020".

4.2.3.1 Środki Funduszu Pacy na realizację zadania, o którym mowa w art. 150f *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.*

W celu wspierania osób młodych, ustawa z dnia 25 września 2015 r. *o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 645 z późn. zm.) wprowadziła art. 150f stanowiący, że Starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych skierowanych bezrobotnych w miesiącu oraz kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach monitoruje wykorzystanie powyższych środków przez Powiatowe Urzędu Pracy.

Zgodnie z Uchwałą nr 2427/82/V/2015 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 22 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia kwot środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych Województwa Śląskiego na realizację w latach 2016-2018 zadania, o którym mowa w art. 150f *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, podział powyższych środków w 2017 r. przedstawia się następująco:

Lp	Samorząd powiatu	Kwota ustalonego limitu (tys. PLN)
1	PUP w Będzinie	3 567,1
2	PUP w Bielsku-Białej	4 309,9
3	PUP w Bytomiu	5 452,2
4	PUP w Chorzowie	2 375,2
5	PUP w Cieszynie	3 457,1
6	PUP w Częstochowie	8 383,1
7	PUP w Dąbrowie Górniczej	2 734,0
8	PUP w Gliwicach	5 761,8
9	PUP w Jastrzębiu-Zdroju	2 873,4
10	PUP w Jaworznie	2 128,1
11	PUP w Katowicach	3 671,5
12	PUP w Kłobucku	3 468,7
13	PUP w Lublińcu	2 747,7
14	PUP w Mikołowie	2 195,3
15	PUP w Mysłowicach	2 038,8
16	PUP w Myszkowie	2 917,5
17	PUP w Piekarach Śląskich	2 076,6
18	PUP w Pszczynie	2 346,7
19	PUP w Raciborzu	2 399,0
20	PUP w Rudzie Śląskiej	2 740,5
21	PUP w Rybniku	5 393,7
22	PUP w Siemianowicach Śląskich	2 102,2
23	PUP w Sosnowcu	4 202,1
24	PUP w Świętochłowicach	1 886,6
25	PUP w Tarnowskich Górach	3 354,6
26	PUP w Tychach	3 474,4
27	PUP w Wodzisławiu Śląskim	3 908,4
28	PUP w Zabrzu	3 788,6
29	PUP w Zawierciu	3 890,0
30	PUP w Żorach	2 052,1
31	PUP w Żywcu	3 837,8
	Kwota łączna:	**105 534,7**

Osoby w wieku 50+

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach realizuje **projekt partnerski pn. „Sposoby wzmacniania idei aktywnego starzenia się poprzez wolontariat". Ways to enhance active aging through volunteering – WEActiveVol**. Projekt został złożony w odpowiedzi na konkurs w ramach edycji Programu Erasmus+ na rok 2016. Wniosek został zaakceptowany do dofinansowania przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję programu Erasmus+ w Polsce (termin realizacji 01.10.2016-31.03.2018). W skład grupy partnerskiej wchodzą:

- Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach – koordynator, instytucja wnioskująca,
- E-Seniors Association (stowarzyszenie z Francji) – partner,
- The Initiatives Network Association (Stowarzyszenie Inicjatyw Sieciowych z Litwy) – partner,
- Centrum dobrovol'nictwa (Centrum Wolontariatu ze Słowacji) – partner,
- Centrul de Voluntariat Cluj-Napoca (Centrum Wolontariatu z Rumunii) – partner,
- National Volunteer Centre (Krajowe Centrum Wolontariatu z Węgier) – partner.

Projekt jest skierowany do pracowników organizacji partnerskich zaangażowanych w jego realizację (edukatorzy/trenerzy/coachowie działający w sektorze edukacji dorosłych, koordynatorzy wolontariatu, menedżerowie projektów, praktycy działający w obszarze wolontariatu i aktywnego starzenia się, decydenci z organizacji partnerskich). Jego celem jest wzmocnienie wolontariatu osób powyżej 50 roku życia poprzez europejską wymianę doświadczeń i dobrych praktyk.

Starzenie się społeczeństwa to nieunikniony proces współczesnej Europy. Zwiększony udział osób starszych wskazuje na potrzebę podejmowania działań, które sprawią, że będą one aktywne nie tylko w sensie zawodowym, ale i społecznym. Zachęcanie osób starszych do wolontariatu stanowi szansę dla starzejących się społeczeństw na pełniejsze wykorzystanie posiadanych przez nie umiejętności i wolnego czasu, a dla osób powyżej 50 roku życia – doskonałą okazję do nabywania nowych umiejętności i doświadczeń oraz podtrzymywania aktywności społecznej. Wolontariat jest powszechnie kojarzony z aktywnością osób młodych, i wciąż, wskutek percepcji wolontariatu oraz braku kultury w zakresie zaangażowania społecznego, osoby powyżej 50 roku życia są w niewielkim stopniu zaangażowane w możliwości uczestnictwa w wolontariacie. Kadra organizacji partnerskich podejmie się współpracy aby wymienić się wiedzą i doświadczeniem dotyczącym wolontariatu osób powyżej 50 roku życia. Partnerstwo na poziomie europejskim umożliwi wymianę dobrych praktyk w Europie i zaznajomienie z nowymi ideami i koncepcjami odnośnie efektywności wolontariatu wśród osób powyżej 50 roku życia.

Projekt zakłada:

1) zdobycie wiedzy na temat ram prawnych regulujących wolontariat w krajach partnerskich,
2) poznanie metod pracy z wolontariuszami 50+ w krajach partnerów,
3) poznanie przeszkód, które ograniczają aktywność w sferze wolontariatu wśród osób powyżej 50 roku życia;
4) zdobycie informacji na temat postaw wobec wolontariatu osób 50+ wśród organizatorów wolontariatu,
5) promocję wolontariatu w krajach partnerów poprzez organizację seminariów i wydanie broszury dobrych praktyk.

Wskaźnik	Wartość planowana
Strona internetowa projektu	1
Ulotka informująca o projekcie	600 szt (w tym wydruk 100 szt przez WUP w Katowicach)
Protokoły z 4 spotkań grupy partnerskiej	4
Prezentacje ppt ze spotkań grupy partnerskiej	24
Warsztaty tematyczne dla uczestników spotkań grupy partnerskiej	3
Wzór kwestionariusza oceny kompetencji/kwalifikacji do wykonywania wolontariatu	1
Wzory kwestionariuszy do badania opinii wśród wolontariuszy powyżej 50 roku życia i organizatorów wolontariatu	2
Rekomendacje dotyczące zakresu kursu szkoleniowego dla osób powyżej 50 roku życia zainteresowanych wolontariatem	1
Broszura zawierająca przykłady dobrych praktyk z zakresu wolontariatu osób powyżej 50 roku życia	1200 szt (w tym wydruk 200 szt przez WUP w Katowicach)
Planowany koszt realizacji zadania:	281,5 tys. PLN*

*Koszt całkowity: 281,5 tys. PLN (66 000 EUR), w tym 62,9 tys. PLN (14 750 EUR) dla WUP w Katowicach (do przeliczenia przyjęto kurs 1 EUR=4,2655).

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach realizuje również **Program Regionalny 50+**, skierowany do osób w wieku powyżej 50 lat. Program został przedstawiony w części 4.2.5 niniejszego dokumentu.

Osoby niepełnosprawne

Oddział Śląski Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Katowicach, jako jeden z celów zadań realizowanych w 2017 roku przyjął zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Ww. cel zamierza się osiągnąć poprzez realizację przez Oddział Śląski programów, zadań skierowanych do osób, powiatów, miast, organizacji pozarządowych i pracodawców. Programy, które będą realizowane w 2017 roku po otrzymaniu limitu środków z Biura Funduszu:

1. „Aktywny samorząd".
2. „Program Wyrównywania Różnic między Regionami III".

Zadania ustawowe:

1. Dofinansowanie do szkolenia języka migowego.
2. Refundacja dodatkowych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. Refundacja kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Aktywny samorząd – głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Realizatorem programu są Miasta i Powiaty odpowiedzialne za realizację programu oraz jednostki organizacyjne samorządu powiatowego (MOPS, PCPR, OPS, MOPR) – realizujące program.

W ramach programu realizowane są Moduły I i Moduł II

Moduł I:

- obszar A likwidacja barier transportowych (pomoc przy zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy),
- obszar B likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym (pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego i oprogramowania, dofinansowanie do szkoleń),
- obszar C likwidacja barier w poruszaniu się (utrzymanie sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego, pomoc przy zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne na III i IV poziomie jakości, pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej protezy),
- obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Wyrównywanie Różnic między Reginami III - Realizatorami programu są samorządy powiatowe, realizacja w ramach obszarów:

- obszar B (likwidacja barier w urzędach, placówkach edukacyjnych lub środowiskowych domach samopomocy w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym poruszania się i komunikowania) – powiaty lub podmioty, które prowadzą placówki edukacyjne lub środowiskowe domy samopomocy;
- obszar C (tworzenie spółdzielni socjalnych osób prawnych) – gminy, powiaty, organizacje pozarządowe;
- obszar D (likwidacja barier transportowych) – placówki służące rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzone przez organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty lub jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej;
- obszar E (dofinansowanie wymaganego wkładu własnego w projektach dotyczących aktywizacji i/lub integracji osób niepełnosprawnych) - gminy, powiaty oraz organizacje pozarządowe;
- obszar F (tworzenie warsztatów terapii zajęciowej) jednostki samorządu terytorialnego lub organizacje pozarządowe;
- obszar G (skierowanie do powiatów poza algorytmem dodatkowych środków na finansowanie zadań ustawowych dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych) – powiaty.

Refundacja dodatkowych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych – koszty administracyjne i transportowe wydatki wyłącznie bieżące i administracyjne tylko dla ZPCh.

Refundacja kosztów zatrudnienia:
- zwrot składek ZUS i wynagrodzenia dla wszystkich zakładów po spełnieniu warunków za osoby niepełnosprawne;
- zwrot składek ZUS (emerytalne i rentowe) - niepełnosprawni właściciele firm i osoby prowadzące gospodarstwo rolne.

Dofinansowanie do języka migowego - wnioski składać mogą osoby uprawnione czyli głuche, członkowie rodzin i osoby, które mają stały lub bezpośredni kontakt. Wnioski można składać w trybie ciągłym.

Zadania Zlecane – dofinansowanie w ramach projektów/ konkursów dla Organizacji Pozarządowych w zakresie rehabilitacji. Koszty mogą dotyczyć wynagrodzeń, materiały szkoleniowe, pomoce dydaktyczne, wyżywienie, zakwaterowanie, koszty dojazdu, koszty funkcjonowania jednostek i zakup sprzętu niezbędnego do realizacji projektu.

Nowe programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą obecnie jeszcze nie wdrożone:
1. „Absolwent"
2. „Stabilne zatrudnienie"
3. „Praca integracja"

Absolwent – celem podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych posiadających wyższe wykształcenie. Formy wsparcia pozwolą na uzyskanie doświadczenia zawodowego prowadzącego do zatrudnienia z wykorzystaniem istniejących instrumentów i narzędzi wsparcia realizowanych przez WUP, PUP i PCPR. Adresatami programu są szkoły wyższe, które wykażą, że podjęły współpracę z pracodawcami oraz WUP i/lub PUP oraz PCPR, i korzystają lub będą korzystać z istniejących w tych instytucjach instrumentów i narzędzi wsparcia służących aktywizacji zawodowej studentów i/lub absolwentów. Szkoły wyższe mogą realizować program samodzielnie, za pośrednictwem własnych biur karier lub korzystając z usług agencji zatrudnienia.

Praca – Integracja - Celem programu jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Adresatem programu jest osoba niepełnosprawna pozostająca bez zatrudnienia z orzeczonym stopniem niepełnosprawności, zgłaszająca gotowość do zatrudnienia.

Uczestnikami programu są: Przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne zlecone przez PFRON.

Stabilne zatrudnienie - osoby niepełnosprawne w administracji i służbie cywilnej. Celem programu jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w administracji publicznej. Adresatami programu są organy i instytucje wykonujące zadania z zakresu administracji publicznej. Pomoc finansowa udzielana będzie w formie dofinansowania lub refundacji np. na wyposażenie nowych stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i otoczenia zakładu, adaptacji i nabycia urządzeń ułatwiających beneficjentom ostatecznym wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy.

Przygotowana została w dniu 10.01.2017 roku koncepcja PFRON do realizacji zadania „**Wsparcie osoby niepełnosprawnej pierwszego dnia w pracy"**. Planowane cele zadania:
- wsparcie pracodawców w przygotowaniu przyjaznego miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej;
- zwiększenie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy;

- podniesienie świadomości wśród przedsiębiorców odnośnie możliwości i korzyści z zatrudnienia osób niepełnosprawnych;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

W ramach Programu wyrównywania różnic między regionami II Obszar G, Powiatowy Urząd Pracy w Zawierciu planuje realizację zadania **„Nowe możliwości II”**. Celem programu będzie aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zawierciu. Działania będą skierowane do osób niepełnosprawnych (bezrobotnych, poszukujących pracy) z terenu powiatu zawierciańskiego zarejestrowanych w PUP Zawiercie. Planuje się uczestnictwo 3 osób niepełnosprawnych. W programie zaplanowano dwie formy wsparcia: doposażenie/wyposażenie stanowiska pracy dla skierowanych bezrobotnych oraz jednorazowe środki na uruchomienie działalności gospodarczej.

Wskaźnik	Wartość planowana
Efektywność zatrudnieniowa	75%
Planowany koszt realizacji zadania:	121,0 tys. PLN

W działania na rzecz osób niepełnosprawnych włączył się również Uniwersytet Śląski w Katowicach, planując realizację **programu mentoringu dla osób niepełnosprawnych**. Głównym celem zadania jest zapewnienie młodym osobom niepełnosprawnym, wchodzącym na rynek pracy dobrego startu w życiu zawodowym. Młode, niepełnosprawne osoby, wciąż borykają się na rynku pracy z wieloma trudnościami, które są związane, m.in. ze stereotypami na temat niepełnosprawności, lękiem przed obcowaniem z osobami niepełnosprawnymi, brakiem przygotowania pracodawców do zatrudniania i pracy z osobami niepełnosprawnymi, często niską samooceną osób niepełnosprawnych oraz brakiem umiejętności mówienia o swoich zaletach i kompetencjach. W związku z powyższym należy przeprowadzić działania zmierzające do zniwelowania wpływu powyższych czynników na sytuację wchodzących na rynek pracy osób niepełnosprawnych.

1. Akcja informacyjna wśród pracodawców na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych w pracy (w celu zmiany stereotypów, wskazania na korzyści, zmiany wizerunku niepełnosprawności jako uniemożliwiającej pracę);
2. Szkolenia dla pracodawców z zakresu zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym z sovoir-vivre (pracodawcy dowiedzą się nie tylko jakie mają prawa i obowiązki zatrudniając osoby niepełnosprawne, ale także nauczą się zachowań, dzięki którym nabiorą swobody w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi);
3. Praca osób niepełnosprawnych z coachem i mentorem (osoby niepełnosprawne uświadomią sobie swoje mocne strony i kompetencje, nauczą się o nich mówić w kontakcie z pracodawcą, a także będą mieli okazję zbudować swoją ścieżkę kariery wspólnie z mentorem, który profilem będzie dopasowany do potrzeb danej osoby);
4. Staże dla osób niepełnosprawnych, których celem będzie nabycie i rozwój kompetencji niezbędnych w pracy (komunikacja, praca w zespole, organizacja czasu pracy).

Działanie powinno zostać przeprowadzone we współpracy z PFRON.

Wskaźnik	Wartość planowana
Zwiększenie świadomości pracodawców na temat funkcjonowania osób niepełnosprawnych w pracy - produkcja 3 krótkich – około 5 minutowych filmów na ten temat oraz ich promocja w mediach	3 filmy
Zwiększenie wiedzy na temat zatrudniania osób niepełnosprawnych, w tym sovoir-vivre (przeszkolenie 45 osób, będących przedstawicielami pracodawców – organizacja 3 szkoleń, po 8 godzin)	45 osób 3 szkolenia
Podniesienie samooceny, samoświadomości, a co za tym idzie pewności siebie w kontakcie z pracodawcą wśród osób niepełnosprawnych (coaching – 15 osób, po 5 godz.; mentoring – 15 osób po 5 godz.)	coaching – 15 osób mentoring – 15 osób
Nabycie i rozwój kompetencji niezbędnych w środowisku zawodowym (2-miesięczne staże dla 15 osób, 35 godz. w tygodniu)	staże dla 15 osób
Planowany koszt realizacji zadania:	178,0 tys. PLN

W działanie kierunkowe „*Wspieranie mobilności i zatrudnialności pracowników na rynku pracy*" wpisują się również projekty finansowane ze środków unijnych. Jak już wspomniano wcześniej, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach jest odpowiedzialny za wdrażanie części Działań i Poddziałań w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

W ramach Poddziałania 7.3.3 RPO WSL, Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o. realizuje dwa projekty. Pierwszy z nich, **„(Nie)pełnosprawni w swojej firmie"**, skierowany jest do osób z niepełnosprawnościami, po 30 roku życia (od dnia 30 urodzin), zamieszkujących na terenie województwa śląskiego, bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, nie prowadzących działalności gospodarczej w okresie ostatnich 12 m-cy przed przystąpieniem do projektu. W ramach tego projektu 32 uczestników/czek skorzysta z usługi doradztwa zawodowego oraz bloku szkoleniowo-doradczego przygotowującego do złożenia biznesplanu. Dla wszystkich uczestników/czek zaplanowano wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności w wysokości 23 754 zł, doradztwo po założeniu firmy i finansowe wsparcie pomostowe w wysokości 1750,00 zł na 6 miesięcy na pokrycie kosztów związanych z bieżącym prowadzeniem firmy. Wsparcie pomostowe może być przedłużone o kolejne 6 miesięcy (dla min 15 firm). Warunkiem bezzwrotności uzyskanego wsparcia jest prowadzenie działalności przez okres min. 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia. Celem jest do 30.09.2017 r. założenie i prowadzenie działalności gospodarczej przez min. 12 miesięcy przez 32 osoby.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	32
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	32
Planowany koszt realizacji zadania:	1 774,2 tys. PLN

Drugi projekt GAPiR, **„Moja firma – moja niezależność”**, skierowany jest do osób po 30 roku życia, zamieszkujących na terenie woj. śląskiego, bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, nie prowadzących działalności gospodarczej w okresie ostatnich 12 m-cy przed przystąpieniem do projektu, należących co najmniej do jednej z poniższych grup:

- osoby powyżej 50 roku życia;
- kobiety (szczególnie powracające na rynek pracy po przerwie zw. z urodzeniem dziecka);
- osoby niepełnosprawne;
- osoby długotrwale bezrobotne;
- osoby o niskich kwalifikacjach.

W ramach projektu 38 osób skorzysta z usługi doradztwa zawodowego oraz bloku szkoleniowo-doradczego przygotowującego do złożenia biznesplanu. Dla wszystkich uczestników zaplanowano jednorazowe wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności, doradztwo po założeniu firmy i finansowe wsparcie pomostowe na 6 miesięcy na pokrycie kosztów związanych z bieżącym prowadzeniem firmy. W uzasadnionych przypadkach wsparcie pomostowe może być przedłużone na kolejne 6 miesięcy. Warunkiem bezzwrotności uzyskanego wsparcia jest prowadzenie działalności przez okres min. 12 miesięcy od dnia jej rozpoczęcia. Celem realizacji tego zadania jest założenie do 31.10.2017 r. działalności gospodarczej przez 38 osób z województwa śląskiego, będących w wieku pow. 30 roku życia, bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy i prowadzenie jej przez min. 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie	38
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	38
Planowany koszt realizacji zadania:	1 912,9 tys. PLN

Poza grupami wymienionymi powyżej, wsparcie kierowane jest również do osób podlegających wykluczeniu społecznemu: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego planuje wsparcie reintegracji społecznej i zawodowej osób podlegających wykluczeniu społecznemu (zgodnie z art. 1 ust 2 ustawy o zatrudnieniu socjalnym), w tym w szczególności osoby uzależnione od alkoholu oraz od narkotyków lub innych środków odurzających, poprzez **udzielenie dotacji** na pierwsze wyposażenie oraz na działalność przez okres pierwszych 3 miesięcy **centrom integracji społecznej** zgodnie z zapisami art. 8 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 1828). Celem prowadzonych w centrach działań jest kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu, nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższanie kwalifikacji zawodowych, naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem oraz uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba udzielonych w 2017 roku dotacji dla nowoutworzonych centrów integracji społecznej	1
Planowany koszt realizacji zadania:	250,0 tys. PLN

4.2.4 Działanie kierunkowe 7 Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, zwłaszcza w sektorach gospodarczych o wysokim potencjale wzrostu zatrudnienia oraz sektorze ekonomii społecznej.

Śląskie Centrum Przedsiębiorczości realizuje w 2017 r. zadanie **„Innowacje w MŚP”**, skierowane do mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Jego celem jest wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologii i innowacji. Wsparcie będzie skoncentrowane na wzmocnieniu tzw. regionalnych inteligentnych specjalizacji, zdefiniowanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Śląskiego na lata 2013-2020. Obejmie ono w szczególności inwestycje w kluczową infrastrukturę służącą tworzeniu i komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań w najbardziej perspektywicznych sektorach gospodarki województwa.

W ramach programu zakłada się m.in. wsparcie przedsięwzięć wzmacniających wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym poprzez inwestycje w technologie, służące tworzeniu innowacyjnych produktów i usług.

Wskaźnik	Wartość planowana
Wzrost zatrudnienia ogółem	175
Planowany koszt realizacji zadania:	47 755,0 tys. PLN

4.2.5 Działanie kierunkowe 8 Realizacja programów i strategii regionalnych w obszarze rynku pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach koordynuje realizację **Programu Regionalnego 50+** na rok 2017. Program skierowany jest do osób bezrobotnych z terenu województwa śląskiego, w wieku powyżej 50 lat.

Zgodnie z danymi statystycznymi, w przeciągu ostatnich trzech lat udział osób w wieku powyżej 50 lat wśród ogółu bezrobotnych stale rośnie i w poszczególnych powiatach województwa śląskiego – wg stanu na koniec czerwca 2016 r. – wynosi od 20,3% (Jastrzębie-Zdrój) do 35,0% (częstochowski). Porównując liczbę osób z tej grupy bezrobotnych w czerwcu 2013 i 2016 r., we wszystkich województwach występuje przyrost liczby bezrobotnych w wieku 50+. Biorąc pod uwagę powyższe dwa wskaźniki oraz deklarację przystąpienia do Programu, udział w nim weźmie 9 Powiatowych Urzędów Pracy: w Chorzowie, Sosnowcu, Będzinie, Żywcu, Jaworznie, Raciborzu, Cieszynie, Bytomiu oraz w Rybniku. Zakłada się, że wsparciem zostanie objętych 270 osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat.

W ramach Programu, w oparciu o art. 61b ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, zawarte zostaną między PUP a agencjami zatrudnienia umowy na doprowadzenie skierowanych bezrobotnych w wieku powyżej 50 lat do podjęcia zatrudnienia (lub innej pracy zarobkowej na podstawie umów cywilnoprawnych). Instrument

ten, tj. zlecanie działań aktywizacyjnych, daje możliwość zwiększenia zakresu działań, jakim mogą zostać objęte osoby, w przypadku których standardowe formy wsparcia, możliwe do zastosowania przez powiatowe urzędy pracy, są niewystarczające. W przypadku wskazanej grupy odbiorców zaproponowane rozwiązanie może pomóc w ich skuteczniejszej aktywizacji. W przypadku zawarcia przez Powiatowy Urząd Pracy umowy z agencją zatrudnienia, zgodnie z art. 61b ust. 1 *ustawy*, agencja ma obowiązek doprowadzenia skierowanego bezrobotnego będącego w szczególnej sytuacji na rynku pracy do podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie umów cywilnoprawnych, stanowiących odpowiednią pracę, przez okres co najmniej 6 miesięcy. W sytuacji niewykorzystania środków wyodrębnionych w ramach algorytmu u Partnerów na realizację Programu spowodowanej między innymi brakiem doprowadzenia do zatrudnienia min. 20% Uczestników programu u danego Partnera do końca maja 2017 r., możliwe będzie zastosowanie przez Powiatowy Urząd Pracy instrumenty rynku pracy, o których mowa w *ustawie*.

Planowany do osiągnięcia wskaźnik efektywności zatrudnieniowej – minimum 20%.

l.p.	**Powiatowy Urząd Pracy:**	**Liczba osób objętych wsparciem**	**Koszt ogółem (w tys. PLN)**	**Zakładana efektywność zatrudnieniowa min. 20% - liczba osób**
1	Będzin	30	180,958,0	6
2	Bytom	30	180 858,0	6
3	Chorzów	30	180 858,0	6
4	Cieszyn	30	180 858,0	6
5	Jaworzno	20	120 572,0	4
6	Racibórz	30	180 858,0	6
7	Rybnik	30	180 858,0	6
8	Sosnowiec	40	241 144,0	8
9	Żywiec	30	180 858,0	6
Ogółem:		**270**	**1 627 722,0**	**54**

* *Przeciętne wynagrodzenie (II kw. 2016)*

Program będzie finansowany ze środków (limitu) Funduszu Pracy, jakie mogą być wydatkowane w roku budżetowym (2017) na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (ustalonych według algorytmu) – zgodnie z zapisami art. 109 ust. 2a ustawy *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*. Program może być również wspierany innymi środkami.

Koszt Programu regionalnego w województwie śląskim w chwili opracowania jego założeń wynosi 1 627 722,0 zł. Do wyliczenia całkowitego kosztu przyjęto przeciętne wynagrodzenie w II kwartale 2016 r. publikowane w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, które wynosi 4 019,08 zł.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego planuje realizację projektów w ramach:

Działania 8.1 RPO WSL *Wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego* oraz **Działania 8.3** RPO WSL *Poprawa dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy*. Projekty będą miały na celu wspieranie rozwoju warunków do godzenia życia zawodowego i prywatnego poprzez zwiększenie udziału w rynku pracy osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do 3 roku życia (poprawa dostępności do usług opiekuńczych nad dziećmi do 3 roku życia) oraz oprawę dostępu do profilaktyki, diagnostyki i rehabilitacji leczniczej ułatwiającej pozostanie w zatrudnieniu i powrót do pracy (wydłużenie aktywności zawodowej). Zgodnie z harmonogramem naboru wniosków o dofinansowanie dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na 2017 rok planowane działania będą uwzględniać prawo pracowników do godzenia życia zawodowego i prywatnego, jak również równość szans płci na każdym etapie rozwoju zawodowego, co pozwoli na większy udział w rynku pracy osób pełniących funkcje opiekuńcze nad dziećmi do 3 roku życia. Priorytet umożliwia realizację wsparcia w zakresie kontynuacji polityki województwa śląskiego wobec poprawy zdolności adaptacyjnych w regionie do zmian zachodzących w gospodarce.

Jednym z najważniejszych priorytetów rozwoju województwa śląskiego są działania dotyczące sfery zdrowia. Główne cele polityki zdrowotnej ukierunkowane są na zapewnienie powszechności dostępu do profilaktyki i świadczeń zdrowotnych oraz podnoszenie jakości usług medycznych z zachowaniem równych praw dla wszystkich, co pozwoli na poprawę stanu zdrowia mieszkańców i wydłużenie ich aktywności zawodowej oraz ograniczy wyłączanie osób z rynku pracy z powodów zdrowotnych.

Grupy docelowe to: osoby podejmujące pracę po przerwie związanej z urodzeniem dziecka i/lub wychowujące dzieci do lat 3, osoby zatrudnione, wychowujące dzieci do lat 3, osoby, które są poza rynkiem pracy ze względu na konieczność opieki nad dzieckiem do lat 3, osoby w wieku aktywności zawodowej.

Zakres wsparcia w ramach zadania będzie obejmował:

- Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych), klubów dziecięcych i punktów dziennej opieki;
- Tworzenie nowych miejsc opieki w podmiotach opieki nad dzieckiem do lat 3 już istniejących;
- Tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki wymienionych w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 obejmujące: sprawowanie opieki przez nianię, sprawowanie opieki przez opiekuna dziennego;
- Pokrycie kosztów związanych z bieżącym świadczeniem usług opieki nad dziećmi do lat 3 dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy;
- Opracowywanie programów zdrowotnych dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami;
- Wdrażanie programów zdrowotnych dot. rehabilitacji leczniczej, ułatwiających powroty do pracy i utrzymanie zatrudnienia we współpracy z pracodawcami;
- Wdrażanie programów zdrowotnych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu;
- Działania ukierunkowane na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy, z uwzględnieniem działań szkoleniowych;

- Działania w zakresie przekwalifikowania osób starszych pracujących w trudnych warunkach, pozwalające im na zdobycie kwalifikacji do wykonywania prac, które będą uwzględniały ich umiejętności i stan zdrowia.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka po opuszczeniu programu	120
Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu	49
Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie	246
Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS	14 623
Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców	1
Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie	12 429
Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne	10 569
Planowany koszt realizacji zadania:	178 669,4 tys. PLN

Kolejne zadania, których realizację planuje Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, to projekty w ramach **Działania 9.1** RPO WSL *Aktywna integracja, (Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym)* oraz **Działania 9.3** RPO WSL *Rozwój ekonomii społecznej w regionie.* Ich celem jest wzmocnienie aktywności społecznej i podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez cele szczegółowe: wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne oraz wzrost liczby i stabilności miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej w regionie.

Grupami docelowymi tych Działań będą:

- Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - w zakresie doradztwa i szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do założenia i/lub prowadzenia działalności w sektorze ekonomii społecznej;
- Podmioty ekonomii społecznej w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 i ich pracownicy;
- Pracownicy jednostek sektora finansów publicznych;
- Partnerzy społeczni i gospodarczy, w tym przedsiębiorcy;

- W przypadku realizacji projektów w trybie konkursowym beneficjentami projektów dla Poddziałania 9.1.6 będą jednostki organizacyjne pomocy społecznej z terenu województwa śląskiego, tj. ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie;
- W projektach ukierunkowanych na wsparcie indywidualne osób i grup zagrożonych ubóstwem oraz wykluczeniem, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym" grupę docelową stanowią: osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zostały sprofilowane jako oddalone od rynku pracy, otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w ramach programu;
- W projektach ukierunkowanych na rzecz wzmacniania potencjału lokalnych społeczności, tj. realizujących cel szczegółowy „Wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne grupę docelowa stanowią społeczności lokalne, w tym w szczególności osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób w zakresie niezbędnym do wsparcia osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zgodnie z harmonogramem naboru wniosków o dofinansowanie dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na 2017 rok planowane działania będą się skupiały na promowaniu włączenia społecznego, walce z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wdrażanie powyższych zadań odbywać się będzie poprzez instrumenty na rzecz aktywnego uczestnictwa i zwiększania szans na zatrudnienie, jak również wspierania przedsiębiorczości społecznej. Przewidziano również działania stricte aktywizujące i prozatrudnieniowe, z których najbardziej istotnym jest wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorców społecznych, w celu dalszej ich ekonomizacji, poprawy potencjału, wzrostu konkurencyjności oraz efektywności w prowadzaniu działalności statutowej i gospodarczej. Wszystkie działania w zakresie ekonomii społecznej będą realizować założenia wyznaczone w *Krajowym Programie Rozwoju Ekonomii Społecznej* oraz jego wojewódzkim odpowiedniku *Regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim do roku 2020*.

Działania zwiększą zdolność do zatrudnienia oraz integracji społeczno-zawodowej osób i grup doświadczających wykluczenia społecznego, charakteryzujących się znacznymi deficytami, które wymagają zastosowania rozbudowanej ścieżki wsparcia z włączeniem instrumentów integracji społecznej, aby w sposób skuteczny i trwały pomóc im w integracji z rynkiem pracy oraz osiągać dochody zapewniające ekonomiczną niezależność i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Wzmocnienie aktywności społecznej i podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym odbywać się będzie poprzez:

- Kompleksowe działania na rzecz integracji osób, rodzin, grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji (edukacyjnych, społecznych, zawodowych) ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową;
- Wsparcie społeczno-zawodowe osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów reintegracyjnych, tj. w już

funkcjonujących Centrach Integracji Społecznej, Klubach Integracji Społecznej, Zakładach Aktywności Zawodowej, Warsztatach Terapii Zajęciowej, w tym tworzenie miejsc pracy zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami;

- Wsparcie dla tworzenia nowych podmiotów w ramach których prowadzona będzie aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, tj.: Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej, Zakładu Aktywności Zawodowej, Warsztatu Terapii Zajęciowej;
- Kompleksowe programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- Kompleksowe programy aktywizacji skierowane do osób usamodzielnianych, w tym: młodzieży z ośrodków wychowawczych i socjoterapii, mających na celu poprawę szans adaptacyjnych poprzez organizację dodatkowego wsparcia w zakresie umiejętności społecznych i zawodowych;
- Programy na rzecz wzmacniania potencjału społecznego i zawodowego lokalnych społeczności uwzględniające specyfikę terytorium i zamieszkujących je społeczności z uwzględnieniem działań: opartych o samopomoc i wolontariat, środowiskowych, prozatrudnieniowych, edukacyjnych;
- Świadczenie profilowanych usług doradczych, edukacyjnych i biznesowych na rzecz efektywnego funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej, w tym podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników podmiotów ekonomii społecznej oraz wspieranie powstawania i stabilności miejsc pracy w obszarze przedsiębiorczości społecznej;
- Wsparcie dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym za pośrednictwem podmiotów ekonomii społecznej, w tym udzielenie dotacji na zakładanie przedsiębiorstw społecznych i wsparcie funkcjonujących przedsiębiorstw w tworzeniu dodatkowych miejsc pracy;
- Świadczenie na poziomie lokalnym usług animacyjnych służących rozwojowi organizacji obywatelskich i partycypacji społecznej oraz usług inkubacyjnych;
- Wsparcie działań w zakresie poszukiwania i wdrażania zidentyfikowanych długookresowych źródeł finansowania podmiotów ekonomii społecznej, inicjatyw rozwijających przedsiębiorczość społeczną oraz uzupełniająco instytucji wspierających ekonomię społeczną.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu	2 277
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	2 321
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy	1 578

po opuszczeniu programu	
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	1 694
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	15 775
Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	655
Liczba środowisk objętych programami aktywności lokalnej	290
Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych	607
Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem	708
Planowany koszt realizacji zadania:	321 726,4 tys. PLN

W realizację zadań, wpisujących się w omawiane działanie kierunkowe, włączył się również Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, realizujący projekt **„Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim”** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.3 Rozwój ekonomii społecznej w regionie, Poddziałanie 9.3.2 Koordynacja sektora ekonomii społecznej – tryb pozakonkursowy). Celem projektu jest wzmocnienie roli przedsiębiorczości społecznej poprzez koordynację i realizację Regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim.

Grupą docelową są instytucje wsparcia ekonomii społecznej, w szczególności Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, podmioty ekonomii społecznej, jednostki samorządu terytorialnego, instytucje pomocy i integracji społecznej, publiczne służby zatrudnienia i ich pracownicy, przedsiębiorcy, media, partnerzy społeczni i gospodarczy.

ROPS zrealizuje działania polegające na tworzeniu regionalnej sieci współpracy Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, inicjowaniu współpracy na rzecz ekonomii społecznej, wyznaczaniu kierunków rozwoju ekonomii społecznej, kreowaniu i promocji marki ekonomii społecznej w regionie, w tym w zakresie stosowania odpowiedzialnych zamówień publicznych.

Wskaźnik	Wartość planowana
Liczba opracowanych pakietów rekomendacji dotyczących obszaru ekonomii społecznej	1
Liczba pakietów rekomendacji dotyczących obszaru ekonomii społecznej, które zostały wdrożone na poziomie minimum 60%	1
Planowany koszt realizacji zadania:	710,3 tys. PLN

4.3 Koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach, zgodnie ze Statutem, realizuje zadania Samorządu Województwa Śląskiego w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i aktywizacji lokalnego rynku pracy, a także z zakresu polityki rynku pracy. Pełni również funkcję Instytucji właściwej w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

4.3.1 Fundusz Pracy

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej decyzją finansową z dnia 7 lutego 2017 r. (sygn. DF-I.4021.34.1.2017.AK) ustalił kwoty środków Funduszu Pracy (limity), na finansowanie zadań w województwie śląskim. Minister ustalił, że samorządy powiatowe województwa śląskiego otrzymają w 2017 roku środki Funduszu Pracy w kwocie **331 229,0 tys. zł**. Środki te mogą być wydatkowane w 2017 r. na realizację następujących zadań w województwie:

a) programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (§ 2 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia RM[13]): **309 630,8 tys. zł**;

b) innych fakultatywnych zadań (§ 2 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia RM): **21 598,2 tys. zł**.

W ramach powyższych limitów ustalone zostały następujące kwoty środków na realizację projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), w ramach priorytetów inwestycyjnych:

- 8.i. Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspierania mobilności pracowników – w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020: **72 472 533,00 zł**, w tym:
  - kwota w części EFS: **61 601 653,00 zł**,
  - kwota w części wkładu krajowego: **10 870 880,00 zł**;
- 8.ii. Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznymi wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020: **93 615 119,00 zł**, w tym:
  - kwota w części EFS: **78 898 822,00 zł**,
  - kwota w części wkładu krajowego: **14 716 297,00 zł**.

Zgodnie z art. 109 ust. 8 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, kwoty środków na powyższe zadania ustalane są przez Zarząd Województwa według kryteriów określonych przez Sejmik Województwa Śląskiego w Uchwale nr V/2/14/2014 z dnia 8 grudnia 2014 r. Zarząd Województwa Śląskiego przyjął proponowany podział uchwałą nr 347/172/V/2017 z dnia 21 lutego 2017 roku. Poniższa tabela przedstawia podział środków na poszczególne Powiatowe Urzędy Pracy:

[13] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2014 r. w sprawie algorytmu ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań w województwie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1294)

Załącznik do Uchwały nr **347/172/V/2017**
Zarządu Województwa Śląskiego

z dnia **21.02.2017** r.

śląskie
……
(województwo)

Załącznik do zawiadomienia kierowanego do MRPiPS
(dotyczy kwot na finansowanie programów oraz innych fakultatywnych zadań zgodnie z art. 109 ust. 8 ustawy i kwot na realizację projektów współfinansownych z EFS zgodnie z art. 109 ust. 7b ustawy)

Lp.	PUP	Programy ogółem pkt I.1 decyzji	Inne fakultatywne zadania pkt I.2 decyzji	Razem kol.3-4	Projekty współfinansowane z EFS						Łącznie EFS
					PO WER			RPO			
					EFS	krajowy wkład publiczny	Łącznie	EFS	krajowy wkład publiczny	Łącznie	
					środki w dyspozycji samorządu województwa (czwarta cyfra "7")	środki w dyspozycji samorządu powiatu, w tym środki, o których mowa w art. 9 ust. 2d ustawy* (czwarta cyfra "9")		środki w dyspozycji samorządu województwa (czwarta cyfra "7")	środki w dyspozycji samorządu powiatu, w tym środki, o których mowa w art. 9 ust. 2d ustawy* (czwarta cyfra "9")		
		w tys. zł			w zł			w zł			w zł
1	2	3	4	5	6	7	8=6+7	9	10	11=9+10	12=8+11
1	Będzin	14 601,4	954,9	15 556,3	3 491 782,6	651 291,2	4 143 073,8	2 971 723,4	524 421,8	3 496 145,2	7 639 219,0
2	Cieszyn	10 080,8	740,9	10 821,7	2 626 533,8	489 904,0	3 116 437,8	1 912 789,7	337 551,1	2 250 340,8	5 366 778,6
3	Kłobuck	8 421,8	542,9	8 964,7	2 407 429,4	449 036,4	2 856 465,8	1 553 354,7	274 121,4	1 827 476,1	4 683 941,9
4	Lubliniec	5 558,8	372,5	5 931,3	1 564 993,6	291 904,4	1 856 898,0	1 048 258,4	184 986,8	1 233 245,2	3 090 143,2
5	Mikołów	4 351,7	322,4	4 674,1	1 201 712,8	224 144,8	1 425 857,6	837 839,7	147 854,1	985 693,8	2 411 551,4
6	Myszków	7 934,2	487,9	8 422,1	2 086 446,3	389 166,3	2 475 612,6	1 565 416,3	276 249,9	1 841 666,2	4 317 278,8
7	Pszczyna	4 172,9	322,6	4 495,5	1 158 583,4	216 100,3	1 374 683,7	801 834,2	141 500,2	943 334,4	2 318 018,1
8	Racibórz	5 500,8	382,9	5 883,7	1 455 945,6	271 564,6	1 727 510,2	1 004 645,3	177 290,4	1 181 935,7	2 909 445,9
9	Tarnowskie Góry	9 636,1	693,9	10 330,0	2 588 810,4	482 867,8	3 071 678,2	1 866 336,8	329 353,6	2 195 690,4	5 267 368,6
10	Wodzisław Śląski	10 193,6	688,2	10 881,8	2 921 027,6	544 833,4	3 465 861,0	1 866 575,3	329 395,6	2 195 970,9	5 661 831,9
11	Zawiercie	13 169,3	830,2	13 999,5	3 446 230,6	642 794,8	4 089 025,4	2 592 099,1	457 429,3	3 049 528,4	7 138 553,8
12	Żywiec	11 877,0	814,1	12 691,1	3 005 407,1	560 571,9	3 565 979,0	2 315 299,8	408 582,3	2 723 882,1	6 289 861,1
13	Bielsko-Biała	14 279,0	1 219,3	15 498,3	3 315 610,8	618 431,5	3 934 042,3	3 051 473,8	538 495,4	3 589 969,2	7 524 011,5
14	Bytom	22 745,3	1 310,6	24 055,9	5 557 955,3	1 036 676,1	6 594 631,4	4 599 950,8	811 756,0	5 411 706,8	12 006 338,2
15	Chorzów	7 877,2	538,2	8 415,4	1 894 159,6	353 300,8	2 247 460,4	1 569 440,3	276 960,1	1 846 400,4	4 093 860,8
16	Częstochowa	31 756,5	2 232,1	33 988,6	7 553 927,6	1 408 967,1	8 962 894,7	6 659 850,4	1 175 267,7	7 835 118,1	16 798 012,8
17	Dąbrowa Górnicza	10 238,5	754,9	10 993,4	2 439 378,9	454 995,7	2 894 374,6	2 158 741,2	380 954,3	2 539 695,5	5 434 070,1
18	Gliwice	16 766,5	1 290,2	18 056,7	4 249 009,4	792 530,0	5 041 539,4	3 380 600,3	596 576,6	3 977 176,9	9 018 716,3
19	Jastrzębie-Zdrój	6 304,1	434,0	6 738,1	1 779 701,6	331 951,9	2 111 653,5	1 174 837,6	207 324,3	1 382 161,9	3 493 815,4
20	Jaworzno	4 496,9	306,2	4 803,1	1 158 498,2	216 084,4	1 374 582,6	845 439,3	149 195,2	994 634,5	2 369 217,1
21	Katowice	12 621,9	1 156,9	13 778,8	3 043 132,1	567 608,4	3 610 740,5	2 634 790,4	464 963,0	3 099 753,4	6 710 493,9
22	Mysłowice	4 515,7	314,6	4 830,3	1 182 416,5	220 545,6	1 402 962,1	905 007,1	159 707,1	1 064 714,2	2 467 676,3
23	Piekary Śląskie	4 826,9	302,5	5 129,4	1 249 160,0	232 994,7	1 482 154,7	973 844,6	171 854,9	1 145 699,5	2 627 854,2
24	Ruda Śląska	6 550,1	448,7	6 998,8	1 855 317,1	346 055,8	2 201 372,9	1 219 533,0	215 211,7	1 434 744,7	3 636 117,6
25	Rybnik	11 748,1	814,3	12 562,4	3 218 123,0	600 247,9	3 818 370,9	2 145 043,3	378 537,1	2 523 580,4	6 341 951,3
26	Siemianowice Śląskie	5 727,7	351,8	6 079,5	1 509 131,2	281 484,8	1 790 616,0	1 134 451,3	200 197,3	1 334 648,6	3 125 264,6
27	Sosnowiec	17 520,1	1 196,3	18 716,4	4 140 818,5	772 350,2	4 913 168,7	3 585 029,0	632 652,1	4 217 681,1	9 130 849,8
28	Świętochłowice	3 689,1	215,8	3 904,9	965 183,8	180 027,2	1 145 211,0	744 209,2	131 331,0	875 540,2	2 020 751,2
29	Tychy	6 529,2	504,0	7 033,2	1 654 394,7	308 579,6	1 962 974,3	1 329 377,4	234 596,0	1 563 973,4	3 526 947,7
30	Zabrze	12 474,6	827,8	13 302,4	3 226 431,8	601 797,7	3 828 229,5	2 481 843,1	437 972,3	2 919 815,4	6 748 044,9
31	Żory	3 465,0	226,6	3 691,6	951 568,7	177 487,7	1 129 056,4	672 018,2	118 591,4	790 609,6	1 919 666,0
Łącznie		**309 630,8**	**21 598,2**	**331 229,0**	**78 898 822,0**	**14 716 297,0**	**93 615 119,0**	**61 601 653,0**	**10 870 880,0**	**72 472 533,0**	**166 087 652,0**

* środki w dyspozycji samorządu powiatu - pod warunkiem podjęcia decyzji przez starostę o kwalifikowaniu kosztów zarządzania w projekcie EFS

Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach odpowiedzialny jest również za koordynowanie na terenie województwa realizacji programów aktywizacji zawodowej finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy. Środki z rezerwy przyznawane są z inicjatywy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej lub na wniosek marszałka województwa, w oparciu o *Zasady ubiegania się o środki rezerwy Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej*.

4.3.2 Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)

Krajowy Fundusz Szkoleniowy jest rozwiązaniem systemowym, adresowanym do pracodawców, wspomagającym przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących. Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki.

Jednym z zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach jest sporządzanie propozycji podziału środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego pomiędzy powiatowe urzędy pracy, z uwzględnieniem priorytetów określonych przez ministra właściwego do spraw pracy, w porozumieniu z WRRP oraz monitorowanie poziomu wydatkowania Krajowego Funduszu Szkoleniowego i wnioskowanie o dodatkowe środki z rezerwy Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, po otrzymaniu pozytywnej opinii Rady Rynku Pracy, decyzją z 14 grudnia 2016 r. dokonał podziału pomiędzy województwa limitów środków KFS na działania powiatowych urzędów pracy w 2016 r. oraz określił priorytety wydatkowania środków. Łącznie na wydatki KFS przeznaczonych zostało 199 588,0 tys. zł (z tego 39 318,9 tys. zł stanowi rezerwa KFS). Województwo śląskie otrzymało:

- **176,1 tys. zł** na realizację zadań określonych w art. 69a ust. 2 pkt 2-5 *ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*, tj. na finansowanie działań obejmujących określanie zapotrzebowania na zawody na rynku pracy, badanie efektywności wsparcia udzielonego ze środków KFS, promocję KFS oraz konsultacje i poradnictwo dla pracodawców w zakresie korzystania z KFS,
- **18 024,6 tys. zł** na działania Powiatowych Urzędów Pracy**.**

Na podstawie zgłoszonego przez Powiatowe Urzędy Pracy zapotrzebowania, Zarząd Województwa Śląskiego dokonał podziału przyznanych środków na poszczególne powiaty. Środki w zaproponowanej wysokości zostały przyznane decyzjami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11.01.2017 r.:

Lp.	Nazwa powiatowego urzędu pracy	Kwota (w tys. zł)
1.	Będzin	548,6
2.	Bielsko-Biała (z pow. bielskim)	600,0
3.	Bytom	500,0
4.	Chorzów	500,0
5.	Cieszyn	350,0

6.	Częstochowa (z pow. częstochowskim)	1 462,1
7.	Dąbrowa Górnicza	500,0
8.	Gliwice (z pow. gliwickim)	1 656,4
9.	Jastrzębie-Zdrój	556,5
10.	Jaworzno	444,6
11.	Katowice	1 000,0
12.	Kłobuck	328,8
13.	Lubliniec	347,9
14.	Mikołów	500,0
15.	Mysłowice	300,0
16.	Myszków	285,4
17.	Piekary Śląskie	297,2
18.	Pszczyna	585,6
19.	Racibórz	481,2
20.	Ruda Śląska	634,6
21.	Rybnik (z pow. rybnickim)	550,0
22.	Siemianowice Śląskie	327,1
23.	Sosnowiec	828,6
24.	Świętochłowice	244,3
25.	Tarnowskie Góry	603,3
26.	Tychy (z pow. bieruńsko-lędzińskim)	1 132,9
27.	Wodzisław Śląski	582,4
28.	Zabrze	709,2
29.	Zawiercie	420,6
30.	Żory	200,0
31.	Żywiec	547,3
	Ogółem	**18 024,60**

Powyższe środki mogą zostać wydatkowane przez Powiatowe Urzędy Pracy na następujące Priorytety Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

1) wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w sektorach: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna;

2) wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;

3) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej.

Rezerwa środków KFS może być natomiast wydatkowana na Priorytety Rady Rynku Pracy, tj.:

a) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają kwalifikacji pełnych na poziomie 4 Polskiej Ramy Kwalifikacji (nie mają matury);

b) wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;

c) wsparcie kształcenia ustawicznego osób niepełnosprawnych;

d) wsparcie kształcenia ustawicznego w zakładach pracy, w których wszczęto proces restrukturyzacji w rozumieniu ustawy z 15 maja 2015 r. *Prawo restrukturyzacyjne* (Dz.U. z 2015 r., poz. 978).

4.3.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych jest państwowym funduszem celowym, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw pracy. Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach odpowiedzialny jest za obsługę Funduszu, w szczególności w zakresie zadań określonych w następujących aktach prawnych:

1) ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1256; zwanej dalej ustawą) - podstawowym akcie prawnym określającym zadania i strukturę organizacyjną Funduszu,

2) ustawie z dnia 6 maja 2010 r. o przywróceniu terminu do wypłaty świadczeń pracowniczych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (Dz. U. Nr 106, poz. 674) - dotyczącej wypłat należności pracowniczych, powstałych i wymagalnych przed dniem 1 października 2006 r. - stanowiących w istocie wykonanie zobowiązań wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/94/WE w sprawie ochrony pracowników na wypadek niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. UE.L.2008.283.36),

3) ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 385) - dotyczącej wypłat pracowniczych na czas do 6 miesięcy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy,

oraz wydanych na ich podstawie aktach wykonawczych.

5. Podsumowanie

Zadania opisane w niniejszym dokumencie stanowią odpowiedź na zidentyfikowane na obszarze województwa śląskiego problemy rynku pracy. Tak jak w latach poprzednich, grupami wymagającymi szczególnego wsparcia są osoby z grup defaworyzowanych: w wieku powyżej 50 lat, niepełnosprawni, kobiety, rodzice z małymi dziećmi czy osoby młode - których sytuacja w ostatnim roku uległa poprawie, jednak wymagają dalszego uwzględnienia w podejmowanych działaniach. Grupą znajdująca się w najbardziej niekorzystnej sytuacji są osoby długotrwale bezrobotne. Do tych osób przede wszystkim kierowane jest wsparcie w ramach Zlecania Działań Aktywizacyjnych. Również Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 wskazuje osoby długotrwale bezrobotne jako jedną z grup docelowych (przede wszystkim w Działaniu 7.1). Zgodnie z przedstawionymi w części 3.1 RPDZ wskaźnikami, oczekiwanym efektem realizowanych w 2017 r. działań jest zwiększenie udziału osób długotrwale bezrobotnych w programach aktywizujących. Podobne oczekiwanie wynikiem działań jest wzrost udziału kobiet w programach aktywizujących.

Przedstawione w *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok* zadania oparte zostały na planach Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach oraz na planowanych do zrealizowania zadaniach innych instytucji, które przekazały informacje do WUP. Ponieważ udział w tworzeniu RPDZ jest dobrowolny, powyższe opracowanie prezentuje jedynie część zadań, które zostaną zrealizowane w przedstawionych obszarach priorytetowych i działaniach kierunkowych w 2017 r.